

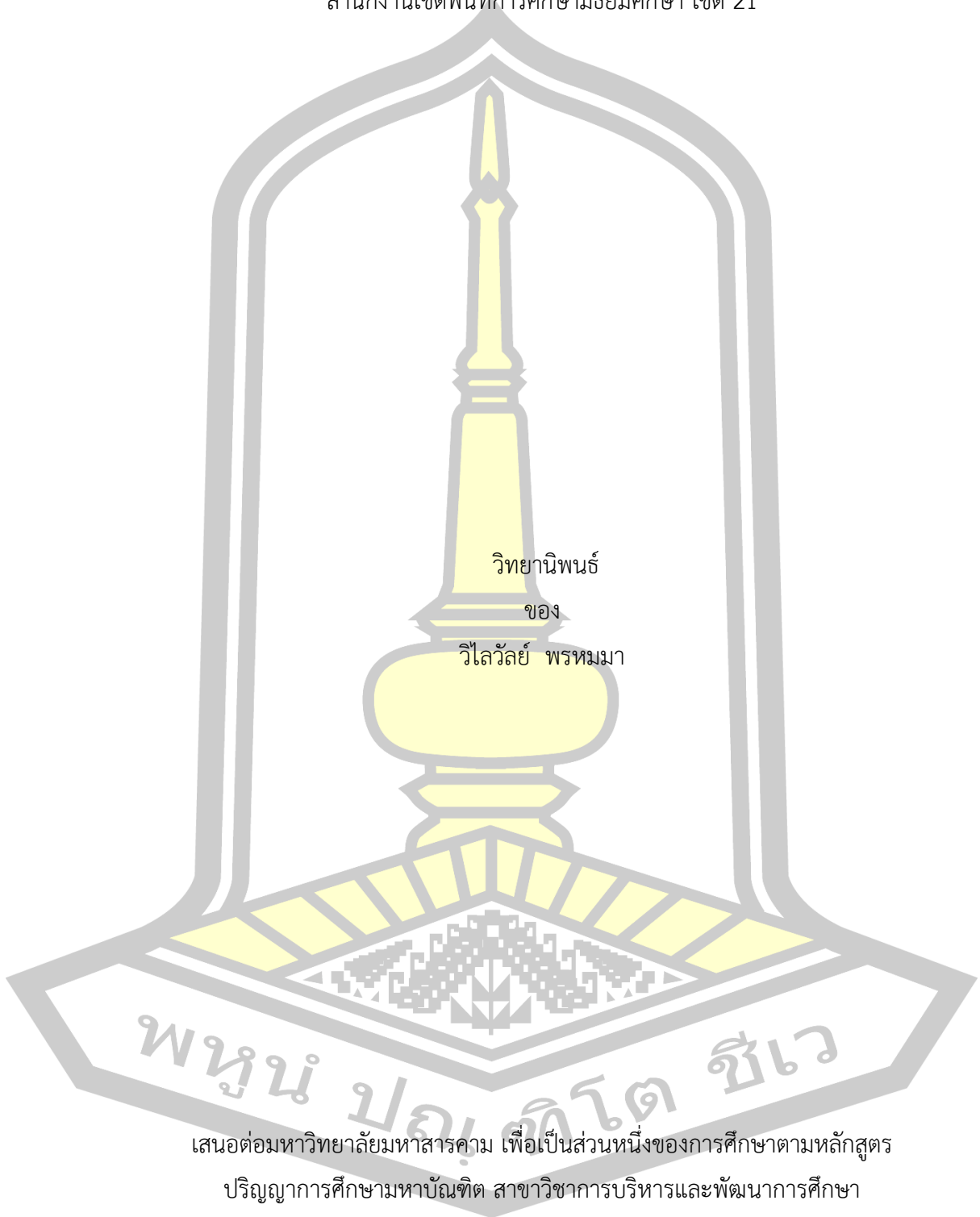
การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

วิทยานิพนธ์
ของ
วิไลวัลย์ พรหมมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
พฤษภาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

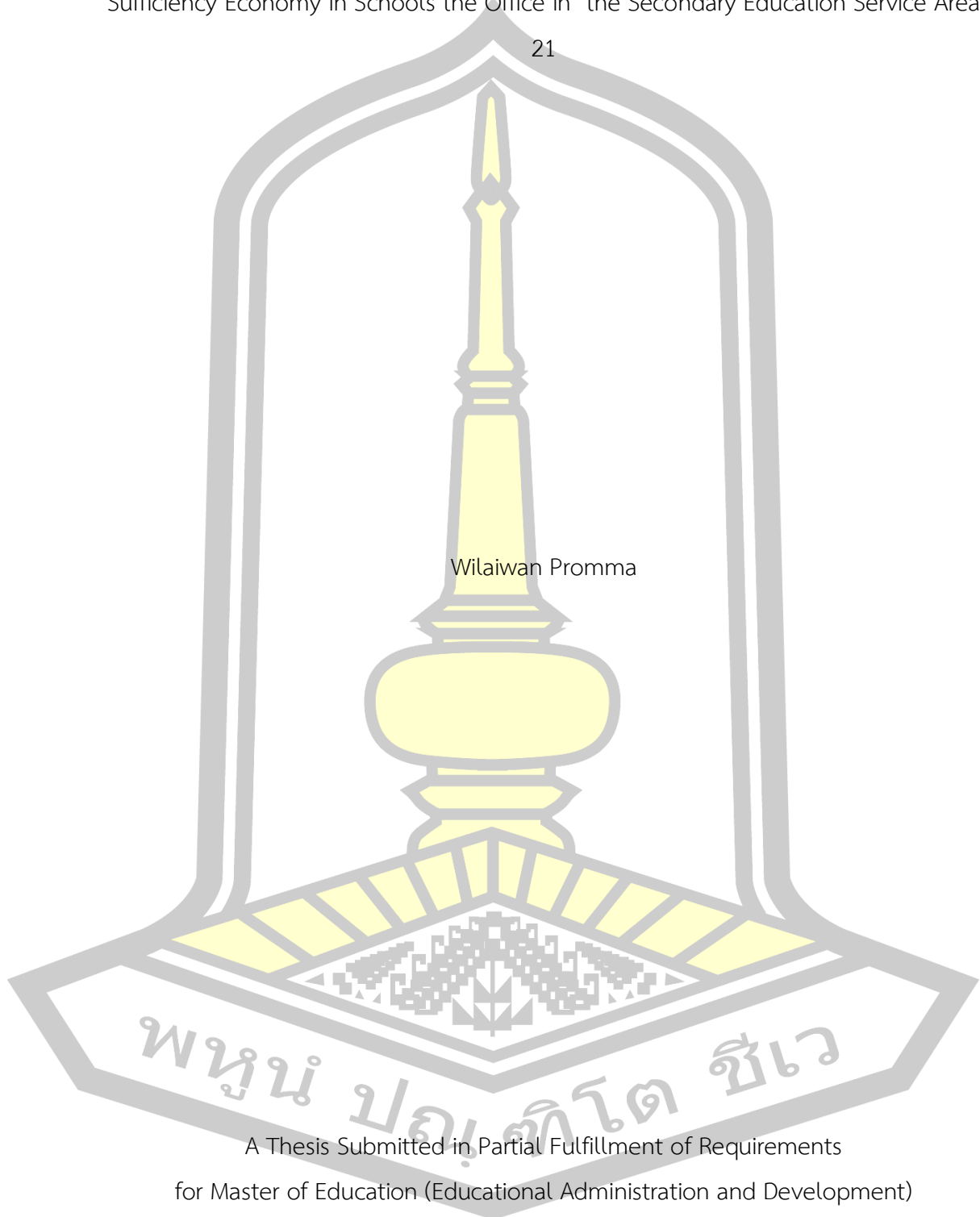
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2562

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of a Guideline Management of Learning the Philosophy of
Sufficiency Economy in Schools the Office in the Secondary Education Service Area

21

Wilaiwan Promma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2019

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาววิไลวัลย์ พรหมมา
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. ดนิตา ดวงวิไล)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ปิยะธิดา ปัญญา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21		
ผู้วิจัย	วิไลวัลย์ พรหมมา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ดนิตา ดวงวิไล		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 438 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ศึกษาสถานศึกษาที่มีวิปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียนให้ข้อมูล แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก แนว

ทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 8 ตัวชี้วัด 2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 8 ตัวชี้วัด 3. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 6 ตัวชี้วัด และ 4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ตัวชี้วัด ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

TITLE	The Development of a Guideline Management of Learning the Philosophy of Sufficiency Economy in Schools the Office in the Secondary Education Service Area 21		
AUTHOR	Wilaiwan Promma		
ADVISORS	Dhanita Doungwilai , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2019

ABSTRACT

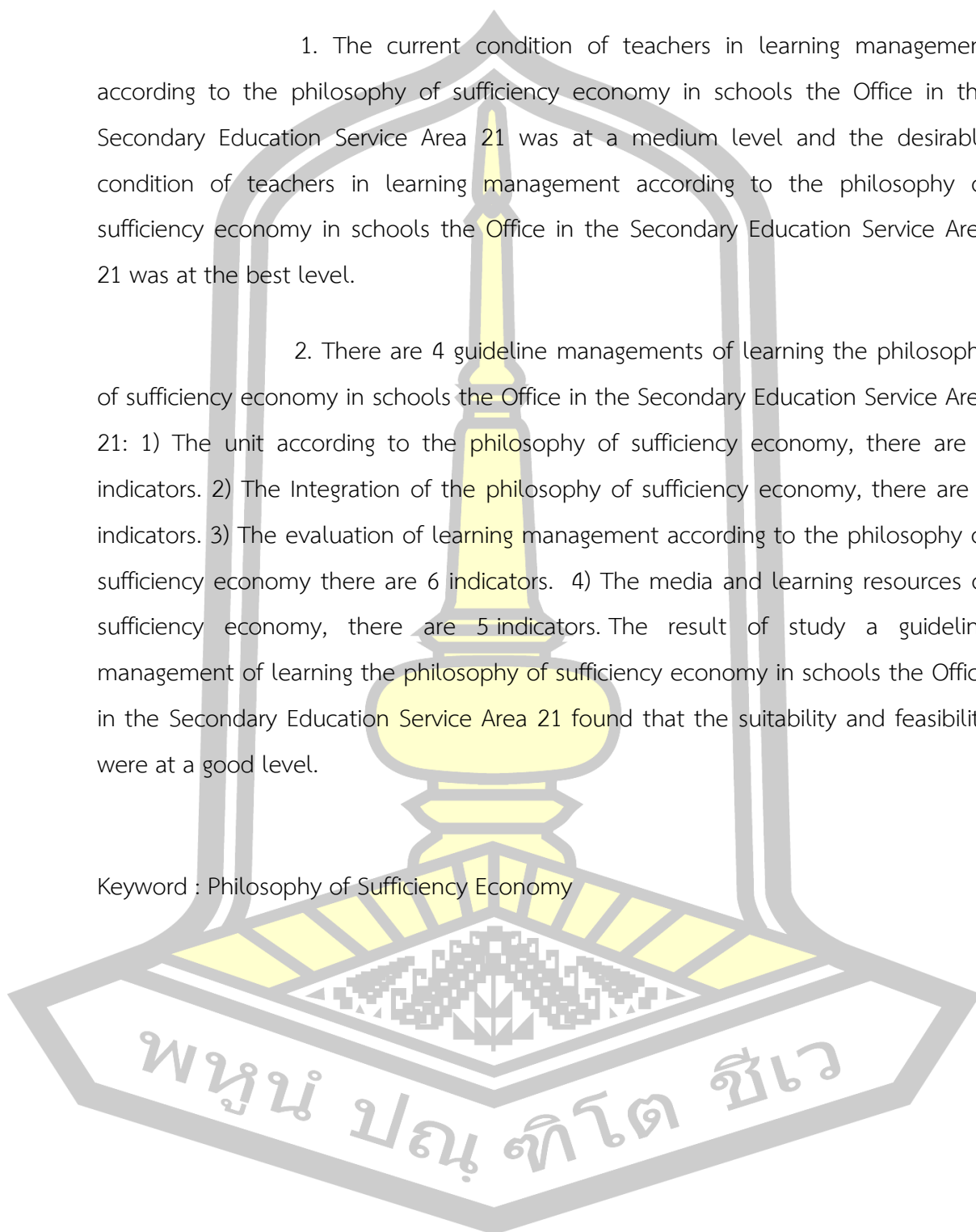
This research purposes were: 1) To study the current condition, desirable condition of teachers in learning management according to the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21 2) To develop a guideline management of learning the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21 that divided into 2 phases, consisting of phase 1: To study current conditions desirable condition of teachers in learning management according to the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21. The sample consisted of the 438 administrators and teachers. They were selected through stratified random sampling Phase 2: To study a guideline management of learning the philosophy of sufficiency economy in schools that there are 3 schools gave the information about best practice. 5 experts, evaluated the appropriateness and feasibility tools for data collection using questionnaires, interview forms. The mean, percentage, standard deviation, Pierson's simple correlation coefficient, Cronbach's Alpha coefficient, modified priority needs index: PNI and content analysis were used in data analysis.

The research results were as followed:

1. The current condition of teachers in learning management according to the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21 was at a medium level and the desirable condition of teachers in learning management according to the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21 was at the best level.

2. There are 4 guideline managements of learning the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21: 1) The unit according to the philosophy of sufficiency economy, there are 8 indicators. 2) The Integration of the philosophy of sufficiency economy, there are 8 indicators. 3) The evaluation of learning management according to the philosophy of sufficiency economy there are 6 indicators. 4) The media and learning resources of sufficiency economy, there are 5 indicators. The result of study a guideline management of learning the philosophy of sufficiency economy in schools the Office in the Secondary Education Service Area 21 found that the suitability and feasibility were at a good level.

Keyword : Philosophy of Sufficiency Economy

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่ง ของ อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร. พชรวิทย์ จันทศิริสิริ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนจน ณาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้คำแนะนำและ แนวคิดที่เป็นประโยชน์ร่วมไปถึงการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหาและให้คำ ชี้แนะแนวทาง แก้ไขข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์ประจำภาควิชา วิจัยและ พัฒนาการศึกษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนนท์ อาจารย์ประจำ ภาควิชา บริหารและพัฒนาการศึกษา นายกมลพันธ์ แก้วโชติ

ขอขอบพระคุณคณะครู ผู้บริหาร โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ โรงเรียนเหล่าคาม รัชมคลาภิเชก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่ให้ความกรุณาเข้า ศึกษาดูงานการปฏิบัติงานเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดา ขอขอบพระคุณคณะครูและเพื่อนร่วมงานโรงเรียนวังม่วงพิทยา คมทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ความอนุเคราะห์ในสิ่งต่างๆและคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอด ระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์

วิไลวัลย์ พรหมมา

พูน ปณ ทั โต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
บัญชีตาราง.....	ฉ
บัญชีภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	14
ภูมิหลัง.....	14
คำถามการวิจัย.....	17
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	17
ความสำคัญของการวิจัย.....	18
ขอบเขตของการวิจัย.....	18
กรอบแนวความคิดการวิจัย.....	20
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	20
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
การบริหารการศึกษา.....	24
การพัฒนาแนวทาง.....	31
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	33
การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	53
การวิเคราะห์การจัดกระทำข้อมูล (PNI).....	68
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21.....	82

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	89
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	102
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	102
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในสถานศึกษา	109
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	114
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	114
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	115
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	146
ความมุ่งหมายของการวิจัย	146
สรุปผลการวิจัย	146
อภิปรายผล	147
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	157
ภาคผนวก	163
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	164
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	167
ภาคผนวก ค แสดงค่าคุณภาพของเครื่องมือ	193
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	198
ประวัติผู้เขียน	209

บัญชีตาราง

	หน้า
ตาราง 1 องค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	50
ตาราง 2 เป้าหมายการขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง.....	87
ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	104
ตาราง 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	105
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและ ตัวชี้วัด การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21.....	116
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของ การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมและรายด้าน.....	117
ตาราง 7 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็นของ.....	121
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านหน่วยการเรียนรู้ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	122
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	123
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการ เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านสื่อและแหล่ง เรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	125

ตาราง 11แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 126

ตาราง 12 แสดงผลการสังเคราะห์วิธีดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี เยี่ยม (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก 136

ตาราง 13 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 138

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวม จากผู้ทรงคุณวุฒิ 142

ตาราง 15แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมและ 143

ตาราง 16แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ..... 144

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 145

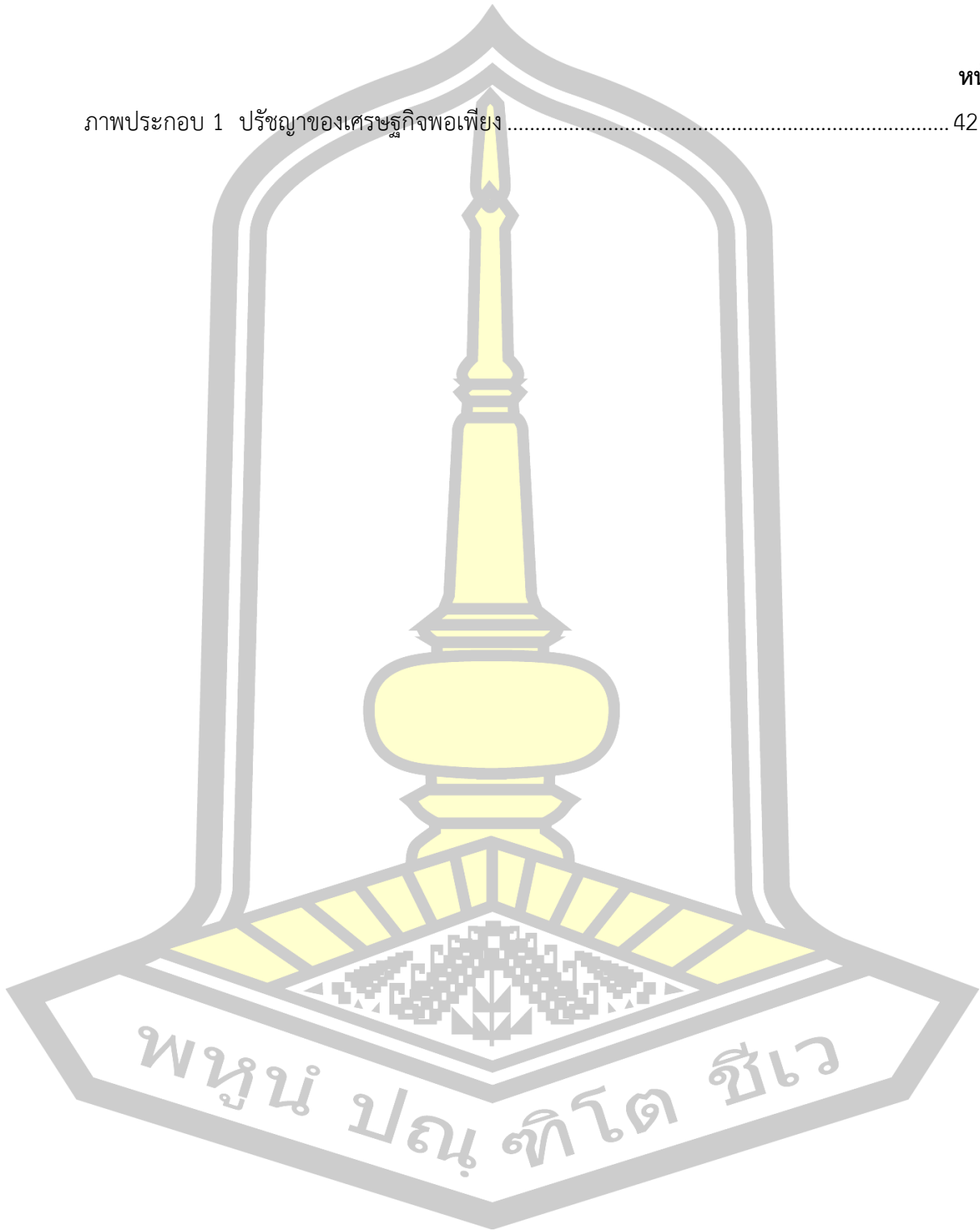
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ..... 146

ตาราง 19 ดัชนีค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 195

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึง ประสงค์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา 198

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	หน้า 42
---	---------

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตการณ์ ซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมต่างชาติ เข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศโดยขาดการคัดกรองและเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรม จริยธรรมของคนไทยลดน้อยลงโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาพร้อมกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วโลกในระยะเวลาอันสั้นจึงส่งผลให้ประชาชนและเยาวชนเกิดการรับรู้ข่าวสาร ศิลปวัฒนธรรม รูปแบบการดำเนินชีวิตของเพื่อนร่วมโลก และยึดถือเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิต โดยขาดการคำนึงถึงความเป็นมาและเหตุผลที่ถูกต้อง ที่ควรกระทำ รวมไปถึงแนวโน้มการมีค่านิยมทางด้านวัตถุที่สูงขึ้นของประชาชนและเยาวชนไทย ซึ่งทำให้วิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากความเรียบง่าย ไม่เร่งร้อนไปสู่ความซับซ้อน เกิดการแข่งขันผู้ใหญ่ไม่มีเวลาให้การอบรมดูแลเด็กที่จะเป็นเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กส่วนหนึ่ง ขาดความรู้ความเข้าใจในดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในด้านแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนรับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการคือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทผู้ดีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศที่ลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา., 2560)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ดังพระราชดำรัสต่อไปนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2542 พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า

“เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกจากภายนอก ได้เป็นอย่างดี”(จिरายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2553)

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สังคมและประเทศ เมื่อต้องเผชิญกับกระแสความคาดหวังของสังคมที่จะให้การศึกษาที่มีบทบาทในการเตรียมคนให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในสังคมโลกด้วยแล้ว ก็ยังเห็นภาพความสับสน ความล้มเหลว และความล่าช้าหลังที่เป็นปัญหาของการศึกษามากขึ้นและวิกฤตที่สำคัญของการศึกษานอกจากนี้จากกล่าวถึงได้อีกคือ วิกฤตของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนมีความทุกข์เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ต้องจำใจเรียนในสิ่งที่ไกลตัว ต้องสร้างจินตนาการด้วยความยากลำบาก และต้องท่องจำตลอดเวลา ขาดการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการเรียนมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความสับสน ผลที่เกิดขึ้นคือ มีเจตคติทางลบต่อการเรียนและเป็นปัญหาสังคม (รุ่ง แก้วแดง, 2543)

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจดังกล่าว จึงมีนโยบายที่จะสร้างกระบวนการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยอัญเชิญมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองได้ คนส่วนใหญ่พอมี พอกิน พอใช้ ในการดำเนินชีวิต โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและมีคุณธรรมกำกับความรู้เป็นกรอบในการดำรงชีวิตและเป็นพลเมืองดีของชาติ โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และองค์กรภาคส่วนต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2551)

การจัดการเรียนรู้ครูสามารถสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน และการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องมีความเชื่อมั่น เห็นประโยชน์และสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (มูลนิธิชัยพัฒนา, n.d.)

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนกลุ่มสาระต่างๆ ตามหลักสูตร รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นวิธีการที่นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสและเวลาได้เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ยังเอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำปรัชญาไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ อันจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและการปฏิบัติ ซึ่งเมื่อเกิดความชำนาญ สามารถทำได้ดี ก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็นอุปนิสัยหรือลักษณะนิสัยได้ในที่สุด ดังนั้น การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ จึงเป็นวิธีที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก (ทีศนา แคมมณี, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 56 โรงเรียน มีนโยบายให้โรงเรียนและครูผู้สอนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายและเพื่อเข้ารับการประเมิน “สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ” สู่การเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” ตามนโยบายการขับเคลื่อนของการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา 2560 – 2564 โดย ปีการศึกษา 2559 มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินติดตามการพัฒนา “สถานศึกษาพอเพียง” สู่การเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” จำนวน 3 โรงเรียน จากการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้น้อมนำหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา บริหารจัดการและจัดการเรียนรู้โดยโรงเรียนได้จัดหน่วยการเรียนรู้และบูรณา

การจัดการเรียนการสอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน และทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ต้องเข้ารับการประเมิน สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ “สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ” สู่การเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” ตามนโยบายการขับเคลื่อนของการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา 2560 – 2564 เมื่อพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพบว่ายังไม่มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนทั้งที่มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการและมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องแต่การดำเนินงานยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากบุคลากรในระดับโรงเรียนมีการดำเนินการมุ่งเน้นไปที่การประยุกต์ใช้ในเรื่องการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนและชุมชน ในด้านการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ส่วนในด้านการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ ยังมีน้อย(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21, 2560)

จากสภาพปัญหา ความสำคัญ ความจำเป็นและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาให้มี สวนร่วมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตอบสนองเป้าหมายการจัดการศึกษาในปัจจุบันและตอบสนองต่อการปฏิรูปการจัดการศึกษาในสถานศึกษา และเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เป็นอย่างไร

2.การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของครุครุภัณฑ์ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2. ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1.ขอบเขตเนื้อหา

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยสังเคราะห์จากแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ,2554)

1.1 หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1.1 องค์ประกอบที่ 1 ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 องค์ประกอบที่ 2 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.3 องค์ประกอบที่ 3 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.4 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้

หลัก 3 ห่วง ได้แก่

1.2.1 ความพอประมาณ

1.2.2 ความมีเหตุผล

1.2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

เงื่อนไข 2 เงื่อนไข ได้แก่

1.2.4 เงื่อนไขความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)

1.2.5 เจื่อนไขคุณธรรม (เชื้อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ความเพียร การสติปัญญา ไม่โลภ ไม่ตระหนี่)

2.ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดให้ สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยจึงลำดับการนำเสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

1.ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 100 คนจาก 56 โรงเรียน และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 2,014 คน จาก 56 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร จำนวน 35 คน และครูผู้สอน จำนวน 403 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ปการศึกษา 2560 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด,2545) และได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จากโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้หรือมีวิธีปฏิบัติที่ดี/เป็นเลิศ (Best Practice) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2

2.1 ร่างการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.2 นำร่างแนวทางมาตรวจสอบ ยืนยัน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กรอบแนวความคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารงาน วิจัย มาใช้กำหนดกรอบแนวความคิดในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดังนี้

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4

องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลัก

แนวคิดปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

ประกอบด้วย 3 ห่วง 2

เงื่อนไข ดังนี้ 1.

พอประมาณ 2. มีเหตุผล

3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง

และ 1. เงื่อนไขความรู้ 2.

เงื่อนไขคุณธรรม

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนการรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนไปจากเดิมในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

2. แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแกพสกนิกร ในการดำเนินชีวิตหรือแนวทางการ ปฏิบัติตนของมนุษย์เพื่อให้สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตได้ในสังคมอย่างมั่นคงเป็นสุข

โดยยึดหลัก ทางสายกลาง หลักความพอเพียง 3 หวง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ดังนี้

2.1 หลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2.2 หลักความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

2.3 หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2.4 เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2.5 เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การเสริมสร้างคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3. แนวทางการพัฒนา หมายถึง แนวปฏิบัติที่วางไว้เป็นก่อให้เกิดกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงโดยทำให้ลักษณะเดิมเปลี่ยนไปเกิดลักษณะใหม่ที่ดีกว่าลักษณะเก่าอันมีประโยชน์เพื่อปรับปรุง

4.แนวทางการจัดการเรียนการรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยสอดแทรกเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา โดยครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนอย่างมีลำดับขั้นตอน จัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงมีประเมินผลทางการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร มีสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนไปจากเดิมในทิศทางที่ดีขึ้น

5. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย – บึงกาฬ จำนวน 56 แห่ง

6. ครู หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในปีการศึกษา 2560 จากโรงเรียนจำนวน 56 แห่ง เพื่อใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย กระบวนการวิจัย และการพัฒนาแนวทาง ดังนี้

1. การบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา
 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา
 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

2. การพัฒนาแนวทาง

ความหมายของการพัฒนา
 ความหมายของการแนวทาง

3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ความสำคัญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 องค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

5. ความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็น
 ความสำคัญของความต้องการจำเป็น

6.บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

การดำเนินงานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

7.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษาเป็นการกระบวนการที่ผู้บริหารใช้ในการจัดการสถานศึกษามีทั้งศาสตร์ และศิลป์เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จโดยมีนักวิชาการ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

หวน พันธุ์พันธ์ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชน หรือ สมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งเป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ,(2542) ได้ให้ความหมาย การบริหารการศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยใช้กระบวนการต่างๆที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, (2554) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้ง ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนที่ดีหมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพซึ่งการจะ พัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัด การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนใน สถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและอื่น ๆ กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการในการที่ใช้หลักของศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถรวมถึง คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ บุคลิกภาพเพื่อให้เตรียมความพร้อมให้บุคลากรสามารถดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเป้าหมายของสังคม

ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

สมยศ นาวิการ, (2544) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้ การบริหารนั้นถือเป็นอาชีพ เพราะนักวิชาชีพต้องตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักการทั่วไป วิชาการ บริหารและโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีอยู่ชี้ให้เห็นว่า ต้องมีหลักการบริหารที่ไว้วางใจได้ โดยประสบความสำเร็จในมาตรฐานของผลการปฏิบัติที่เป็นเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

พนิตพิทา มาลา, (2546) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารไว้ดังนี้

1. การบริหารนั้นได้เจริญเติบโตควบคู่กับการดำรงชีวิตของมนุษย์และเป็นสิ่งที่ให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
2. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลทำให้องค์กรต่างๆ ต้องขยายงานด้านบริหารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความก้าวหน้า ทางด้านวิทยาการ (Technology) ด้านต่างๆ ทำให้การบริการและการเปลี่ยนแปลง และก้าวหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น
4. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำจะสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
5. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งทางด้านความเจริญ และความเสื่อมของสังคมในอนาคต
6. การบริหารที่มีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันกันของกลุ่มบุคคลในองค์กร ฉะนั้นความสำเร็จของการบริหารจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมการเมืองอยู่เป็นอันมาก
7. การบริหารเป็นลักษณะต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือ ซึ่งนักบริหารจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ และการวินิจฉัยสั่งการนี้เองที่เป็นเครื่องมือแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร
8. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือในองค์กร ย่อมมีส่วนเกี่ยวพันกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการบริหารจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ และจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีพอย่างฉลาด
9. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กันไม่อาจแยกจากกันโดยเด็ดขาดได้ดังที่กล่าวกันว่า “การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน” ฉะนั้น การศึกษาวิชาบริหารจึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินการจัดการสถานศึกษาโดยมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จและ

พัฒนาองค์กรให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนในชุมชนและพัฒนาคนในชาติ

การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นมีขั้นตอนและกระบวนการในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาและ เป็นไปตามหลักสูตรศาสตร์ของการจัดการศึกษา ผู้บริหารจึงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการ ดำเนินงานโดยมีผู้ให้ความหมายในการบริหารสถานศึกษาดังนี้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, (2547) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการ จัด การศึกษาที่ดำเนินกิจกรรมในการให้การศึกษา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนค่านิยมที่ดีงามให้ตรงกับความต้องการของชุมชน สังคม

สมถวิล ศรีจันทรวีโรจน์, (2552) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารที่เป็นศาสตร์ คือการบริหารจัดการอยู่อย่างเป็นระบบระเบียบ มีหลักเกณฑ์และทฤษฎี ที่ พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารนำมาอ้างอิง สร้าง ความน่าเชื่อถือเชื่อถือในการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับ และใช้การบริหารที่เป็นศิลป์ คือ การ บริหารที่ ผู้บริหารต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะการบริหารองค์กรให้ บรรลุเป้าหมาย โดยการประยุกต์ ความรู้ หลักการ ทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสม กับสถานการณ์และ สิ่งแวดล้อม

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, (2554) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การ ดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถและ ความ เป็นคนดี ที่หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะ พัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นต้องมีการดำเนินการในกาเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การ จัดอาคารสถานที่และพัสดุ ครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนใน สถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถรวมถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งในการดำเนินงาน ดังกล่าวผู้บริหารจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้เกิดผลการพัฒนาและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาชาติ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

สมศักดิ์ คงเที่ยง,(2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาให้ความรู้ ประสบการณ์และอบรมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นการจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, (2547) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า ระบบการบริหารงานที่ไม่ดีจะมีผลกระทบต่อสวนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จัก เลือกรูปวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งการ บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนร่วมในงานนั้น ประสบความสำเร็จได้

สมถวิล ศรีจันทร์โรจน์,(2552) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า บริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้ ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวางรากฐานชีวิตให้กับผู้เรียนได้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง ของสังคมโลกปัจจุบัน การพัฒนาสมาชิกที่ดีของสังคม โดยมุ่งไปสู่ความสำเร็จโดยมี ประสิทธิภาพตาม เป้าหมายของรัฐ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงาน ขั้นตอน อย่างเป็นระบบ

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารการศึกษา เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาเพราะการดำเนินงานภายในสถานศึกษาจะต้องการวางแผน กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

3. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, (2551) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาจึงได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้มี การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์

ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งใน การบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขอขยายและ ภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฯ ดังนี้

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16 การคัดลอกหนังสือและแบบเรียนที่ใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหาร จัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหาร งบประมาณแบบมุ่ง เน้นผลงาน ให้มีการจัดการผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง จัดหารายได้จากบริการมาใช้ บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดี ต่อผู้เรียน โดยมีขอขยายและภารกิจ ดังนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้จัดสรรงบประมาณจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

2.4 การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.9 การปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.11 การวางแผนพัสดุ

2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่

ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

2.14 การจัดหาพัสดุ

2.15 การควบคุม ดูแล บำรุง รักษา และจำหน่ายพัสดุ

2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

2.17 การเบิกเงินจากคลัง

2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน

2.19 การนำเงินส่งคลัง

2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

3. การบริหารงานบุคคล

เป็นภารกิจที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพที่จะ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยขอช่วยและภารกิจ มีดังนี้

3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

- 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 - 3.12 การออกจากราชการ
 - 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอใบรับรองอนุญาต
 - 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
4. การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการให้บริการและจัดการศึกษาของ สถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยทั้งนี้ให้เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้
- 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.11 การรับนักเรียน
- 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิก สถานศึกษา
- 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
- 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.15 การทัศนศึกษา
- 4.16 งานกิจการนักเรียน
- 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 4.18 การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- 4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษ นักเรียน

กล่าวโดยสรุป ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย งานบริหารวิชาการ งานบริการทั่วไป งานบริหารงบประมาณและงานบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้กับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว สะดวกในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น

การพัฒนาแนวทาง

ความหมายของการพัฒนา

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์, (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพมากขึ้น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลก็ คือ การดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่องค์กร

สนธยา พลศรี, (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ เกิด ขึ้น จากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารหรือจัดการให้ เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ จะเห็นได้ ว่าความหมายของการพัฒนาทางการวางแผนกำหนดให้การพัฒนาเป็นกิจกรรมของมนุษย์และ เกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

พะยอม วงศ์สารศรี, (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การทำให้มีคุณภาพมาก ขึ้น ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือการดำเนินงานเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ดีต่อการ ปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่องค์กร

อัจฉรา โปธิยานนท์,(2539) ได้ให้ ความหมายการพัฒนา หมายถึง การพัฒนา เป็นหน้าที่ (Function) ของการวางแผนและการจัดการ ดังนี้

$$D = f (P+M)$$

เมื่อ D = Development คือ การพัฒนา

P = Planning คือ การวางแผน

M = Management คือ การบริหารงานหรือการจัดการ

ดังนั้น การพัฒนา จะเกิดขึ้นได้ด้วยการวางแผนที่ดี มีการบริหารงานและการจัดการ อย่างเป็น ระบบ ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

สรุป การพัฒนา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยมีจุดมุ่งเพื่อปรับเปลี่ยนส่งเสริมให้ บุคลากรเกิดประสิทธิภาพในการทำงานและเพื่อเพิ่มพูนความสามารถ ทักษะการปฏิบัติการ มีการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ความหมายของแนวทาง

ราชบัณฑิตยสถาน, (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนวเนื่องจากความหมายของแนวทาง มี ผู้กล่าวไว้ค่อนข้างน้อย ซึ่งคำว่า รูปแบบ มีความหมาย ใกล้เคียงกันกับแนวทาง

Stoner, J. A. F. & Wankel, (1986) ซึ่งได้ให้ความหมายว่า การจำลองความจริงของ ปรากฏการณ์ เพื่อทำให้ความเข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่างๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของ นิยามและความสัมพันธ์

Good, (1982) ได้ให้ความหมายว่า แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการ สร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่าง เพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการ หรือแนวคิด หรือเป็นชุดของปัจจัยหรือเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า แนวทาง เป็นแนวปฏิบัติ วิธีการ กระบวนการที่ใช้ในการดำเนินงานขององค์กร หน่วยงาน สถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาแนวทาง หมายถึงหลักการ กระบวนการ หรือวิธีการปฏิบัติที่ดี ที่นำมาใช้ในองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อปรับเปลี่ยนให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้องค์กร หรือหน่วยงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้รวมไปถึงเกิดผลดีต่อผู้รับบริการ ชุมชน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จिरายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปริยานุช พิบูลสราวุธ, (2553) แนวคิดตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมิถรมหาภูมิพลอดุลยเดช เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าพระบาทสมเด็จพระปรมิถรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืนและได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางด้วยความไม่ประมาท โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนรวมทั้งใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมิถรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ดังพระราชดำรัสต่อไปนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจจะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2542 พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า

“เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโลกจากภายนอก ได้เป็นอย่างดี”

สุเมธ ตันติเวชกุล, (2542) ได้กล่าวถึง พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2537 มี พระราชดำรินำความเรื่อง “ทฤษฎีใหม่” คือรูปแบบหนึ่งของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ในความหมาย “ความพออยู่พอกิน” เป็นทฤษฎีที่เกิดจากประสบการณ์ของพระองค์ ภายหลังไต่ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานก่อนจะมีพระบรมราโชวาทใน ปี 2517 ในปี 2538 จนกระทั่งปี 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจพระองค์ได้ทรงขยายความในรูปธรรมในการไม่ประมาท ตนของความโลภ ความเห็นแก่ได้ โดยไม่คำนึงถึงผลเสียแก่ตนเองและผู้อื่นอย่างละเอียด จึงมีพระ ราชดำรัสที่มีการอ้างถึงเสมอว่า “การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่ พอกิน และมีเศรษฐกิจ การเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน หมายถึงความว่า อัฐมตัวเองให้มีพอเพียงตนเอง”

อำพล เสนาณรงค์, (n.d.) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา หรือแนวปฏิบัติ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงปรารถนาจะให้ป็นรากแก้วในสังคมได้เป็นที่ยึดเป็นแนวทางดำรงชีวิตเพื่อความอยู่ดีกินดี ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ด้วยกัน 7 ข้อ คือ พึ่งพาตนเอง พอประมาณ เดินทางสายกลาง มีภูมิคุ้มกัน มีเหตุผล เป็นคนดี และรู้จักสามัคคี โดยหลักสำคัญทั้ง 7 ข้อ ทุกคนทุกกลุ่ม อาชีพสามารถน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ปรียานุช พิบูลสรารุ, (2549) การปฏิบัติงาน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนี้ 1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้านและลดความฟุ่มเฟือยในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลน ในการดำรงชีพ

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางค้าขายประกอบอาชีพแบบ ต่อสู้กันอย่างรุนแรง ดังในอดีต

4. ความไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก โดยต้องขวนขวาย ใฝ่หาความรู้ให้ เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้นจนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ

5. ปฏิบัติในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่วร้ายให้ หหมดสิ้นไปทั้งนี้ ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลาย ลงในครั้งนีไพรายังมีบุคคลจำนวนมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากความละอายแผ่นดิน หลักการ โดยรวมของเศรษฐกิจพอเพียง

1. หลักปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

- 1) การพึ่งตนเองเป็นหลัก
- 2) การพิจารณาถึงความพอดี พอเหมาะ พอควร สมเหตุสมผล
- 3) การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น บนพื้นฐานของความสมดุล
- 4) ความครอบคลุมทั้งด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ

เศรษฐกิจ

2. หลักของความพอประมาณ (พอดี) 5 ประการ

- 1) พอดีด้านจิตใจ (เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดีเอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึง ประโยชน์ส่วนรวม)
- 2) พอดีด้านสังคม (ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว และชุมชน)
- 3) พอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รู้จักใช้อย่างฉลาดรอบคอบ เกิดความยั่งยืนสูงสุด)
- 4) พอดีด้านเทคโนโลยี (รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมเกิดประโยชน์ต่อสังคมและพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้าน) พอดีด้านเศรษฐกิจ (เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพออยู่พอกิน สมควรตามอัตภาพ และฐานะของตน)

3. หลักของความมีเหตุผล

- 1) ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกๆด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการ ดำรงชีพ
- 2) ยึดถือการประกอบอาชีพด้านความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ
- 3) ละเลิกการแก่งแย่งประโยชน์และแข่งขันกันในทางค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
- 4) ไม่หยุดนิ่งที่หนทางในชีวิตให้หลุดพ้นจากความทุกข์ยาก
- 5) ปฏิบัติตนในทางที่ดี ลด เลิก สิ่งชั่วกิเลสให้หมดสิ้นไป ไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตนเอง ทำลายผู้อื่น พยายามเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่ให้งอกงามสมบูรณ์

4. หลักของการมีภูมิคุ้มกัน

- 1) มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง
- 2) มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตขยันอดทนและแบ่งปัน

สมพร เทพสิทธา, (2548) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาของประเทศ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ได้ยึดปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นปรัชญาในการนำทางการพัฒนาของประเทศโดยมีแนวทางดังนี้ ทางสายกลาง ไม่พัฒนาไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งจนเกินไป เช่น ปิดหรือเปิดเสรีเต็มที่ ความสมดุลและความยั่งยืน เน้นการพัฒนาในลักษณะองค์รวม ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล มีความพอดีทั้งในการผลิตและบริโภค ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลก รู้เท่าทันในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การเสริมสร้างคุณภาพของคนเน้นให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มิตรไมตรี เอื้ออาทรมีความเพียร มีวินัย มีสติ ไม่ประมาท พัฒนาปัญญาและความรู้อย่างต่อเนื่อง

เกษม วัฒนชัย, (2555) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวบุคคล และองค์กรทุกระดับที่นำไปปฏิบัติเป็นภูมิคุ้มกันและนำมาซึ่งความสุขเป็นรากฐานรองรับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลก รวมทั้งไม่เคยทำลายเศรษฐกิจหลักของประเทศเหมือนที่บางคนกล่าวอ้าง แม้สหประชาชาติก็ยังยอมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ มีเงื่อนไข 3 ประการ คือ เงื่อนไขด้านหลักวิชาการที่จะต้องมีความสมเหตุสมผล เงื่อนไขคุณธรรม และเงื่อนไขด้านการดำเนินชีวิต เช่น ความอดทน ความเพียร ความขยัน ส่วนเรื่องความพอประมาณไม่ใช่การชี้เหนียวจนสุดโต่ง แต่เป็นทางสายกลาง คือ ความประหยัด พอดี พอเหมาะต่อความจำเป็นตามอัตรภาพ

อภิชัย พันธเสน, (2550)กล่าวถึง ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นการพัฒนาแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ โดยพยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็ต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม และถ้าหากเป็นไปได้ต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยหรือเป็นการพัฒนาที่เพิ่มพูนในทุกประเภทไม่ว่าทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย ความเพียร ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม คือ การช่วยเหลือเผื่อแผ่ความ ซื่อสัตย์สุจริต ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ทุนทางด้าน ภายภาค ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเกิดสถานการณ์ดังกล่าว ได้จะต้องปราศจากซึ่งความโลภหรือความเห็นแก่ตัวมากจนเกินไป ซึ่งจะทำให้เราสามารถมีชีวิตอยู่ได้ โดยรู้จักพอ คือ พอมีพอกิน หรือพอมีพอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ซึ่งก็เป็นการสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับการพัฒนาประเทศ

เพชรภรณ์ รื่นรมย์, (2542) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง คือ การพยายาม ช่วยตนเอง ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ “พอมี พอกิน” โดยเฉพาะอาหาร และที่อยู่อาศัย ส่วนที่ไม่สามารถจะผลิตเองได้ก็แลกเปลี่ยนหรือซื้อจากภายนอกบ้าง แต่ควรซื้อและใช้จากของที่ผลิตได้ในท้องถิ่นหรือในประเทศให้ได้มากที่สุด พยายามก่อกองให้เหลือที่สุด และควรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและพอใจในสิ่งที่ได้รับมาโดยชอบธรรม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เพื่อให้มีรายจ่ายไม่เกินรายรับ

วินัย ประวันนา, (2544) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเอง ครอบครัวหรือชุมชนได้โดยอาศัยหลักการพึ่งตนเองให้มากที่สุด โดยเฉพาะอาชีพการเกษตร ซึ่งประเทศไทยมีทรัพยากรดิน และน้ำที่สมบูรณ์ ถ้าหากมีการจัดสรรอย่างเหมาะสมก็จะสามารถพัฒนาผลผลิตเลี้ยงประชากรทั่วประเทศได้อย่างสมบูรณ์ โดยอาศัยหลักสำคัญ คือ ให้เกษตรกรมีความสามัคคีในท้องถิ่น

ปรียานุช พิบูลสรารุณ, (2549) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ในมิติต่างๆ ของการกระทำ ความมีเหตุมีผลโดนพิจารณาจากเหตุปัจจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเพื่อพร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งด้านบวก และด้านลบที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เงื่อนไขในการตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขความรู้ควบคู่กับคุณธรรมกล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ระมัดระวัง ในการนำแผนไปประยุกต์ใช้ในการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ และเงื่อนไข คุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาและรอบคอบในการดำเนินชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2550) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งที่ติดตามพระราชดำริและพระราชกระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำออกเผยแพร่มิใช่ใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพร้อมต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจาก การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุป แนวคิดของ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของนักวิชาการ เป็นปรัชญาที่ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับ

ชุมชน ไปจนถึงระดับรัฐ โดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีหลักสำคัญคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมไปถึงการมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวทั้งนี้ต้องอาศัย 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม เพื่อใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาเอกสารมีนักวิชาการและหน่วยงานได้ให้ความหมายเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

สุเมธ ตันติเวชกุล, (2542) ได้ให้ความหมาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศหรือภูมิภาค หนึ่งๆ ในการผลิต สินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงที่จะต้อง พึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เรามีได้เป็นเจ้าของและเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้นคือความสามารถในการดำรงชีวิตได้โดยไม่เดือดร้อน กำหนดความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด

ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ, (2547) ได้ให้ความหมาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจมองได้ 2 ด้าน คือ มองอย่างวัตถุนิยมและมอง แบบจิตวิสัย 1. มองอย่างวัตถุนิยม มองภายนอก คือต้องมีกิน มีใช้ มีปัจจัยสี่เพียงพอ ที่เราพูดว่าพอสมควร ตามอัตภาพซึ่งใกล้เคียงกับคำว่า พึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ 2. มองแบบจิตวิสัยด้านจิตใจภายใน คือ คนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากันบางคนมีเป็นล้านก็ไม่พอบางคนมีนิดเดียวก็เป็นการเพียงพอทางจิต

จิรายุทธ อิศรางกูร ณ อยุธยา, (2548) ได้ให้ความหมาย หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพระราชดำรัสที่พระราชทานให้ประชาชนดำเนิน ตามวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ สานติสุข โดยมีธรรมะเป็นเครื่องกำกับและใจตนเป็นสำคัญ ซึ่ง พระองค์ทรงรับสั่งมานั้นแท้ที่จริง คือวิถีชีวิตไทยที่ยึดเส้นทางสายกลางของความพอดีเป็นการเสริมพลังให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ปริญานุษ พิบูลสุรารุช, (2549) ได้ให้ความหมาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไวดังนี้ 1.แนวคิดหลักเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ 2. เป้าหมายมุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

3. หลักการความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน

4. เงื่อนไขพื้นฐาน (ความรู้คุณธรรม)

4.1 จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งใน การนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

4.2 การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบรู้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2550) ได้ ให้ ความหมาย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงซึ่งถึงแนว การดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการ บริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ ก้าวทันต่อ โลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ จะต้องมีการภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้ง ภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่าง ยิ่งในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน กล่าวโดยสรุป ความหมายของ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงชีวิตหรือวิถีชีวิตบนพื้นฐานนี้ หลักความพอเพียง ประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือความพอประมาณ ความเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยต้อง อาศัยเงื่อนไข 2 ประการ คือ ความรู้ และคุณธรรม ความสำคัญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทศนา แหมมณี, (2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเป็น หลักการในการดำเนินชีวิตจากแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตได้ในสังคมอย่างมั่นคงเป็นสุขจะต้องพัฒนาให้คุณลักษณะ ดังนี้ การ ฟังตนเอง การทำงาน การแก้ปัญหา การแสวงหาความรู้และข้อมูล การพัฒนาคุณภาพของ ตนเอง และคุณภาพชีวิต

สมพร เทพสิทธา, (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็น ปรัชญานำทางเพื่อการดำรงอยู่ในสังคมดังนี้

1. เป็นปรัชญาแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ
2. เป็นปรัชญาในการพัฒนาการบริหารประเทศให้ดำเนินในทางสายกลาง

3. จะช่วยให้เศรษฐกิจก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

4. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายใน และภายนอก

5. ต้องอาศัยความรู้รอบรอบและความระมัดระวังอย่างมากในการนำวิชาการ ต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

6. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจทุกระดับให้สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและรอบคอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2550) ได้ กล่าวถึงความสำคัญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุก ระดับ โดยเน้นการปฏิบัติทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนตอน

3. คำนียามความพอเพียง ประกอบด้วย 3 คุณลักษณะพร้อมๆกันดังนี้

3.1 ความพอประมาณ ได้แก่ ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล ได้แก่ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับ ของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้น ต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของอย่างรอบด้าน รอบคอบ เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่ต้องสร้างเสริม ประกอบด้วย มีความตระหนักใน

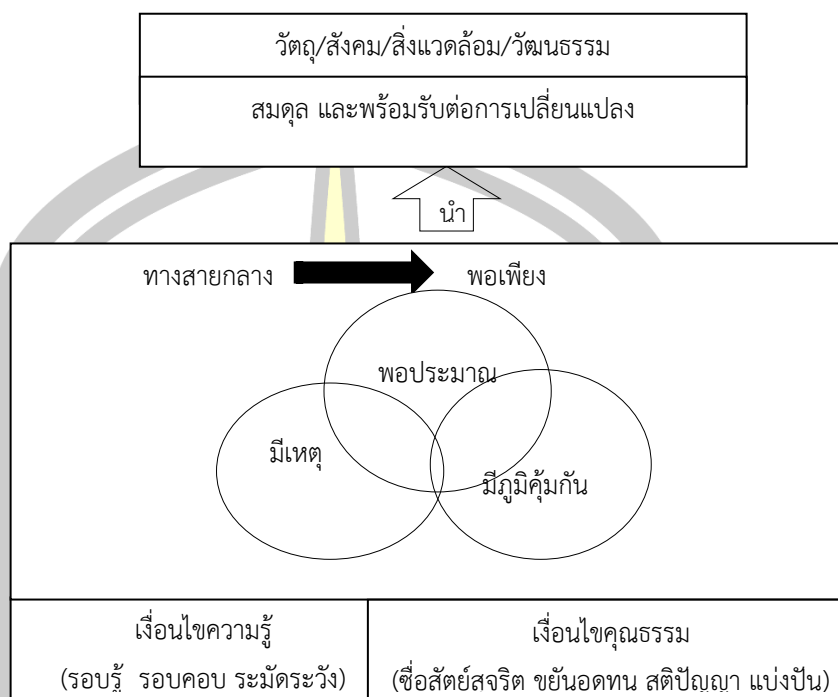
คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลกและไมตรีชน

5. แนวทางปฏิบัติและผลดีที่ความว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทุกด้านทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

เกษม วัฒนชัย,(2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ปรัชญา นี้เป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งรอบด้านและเป็นภูมิคุ้มกัน เยาวชนไทย องค์ประกอบที่ครบถ้วนของความพอเพียงมี 3 อย่าง ความพอประมาณ มีเงื่อนไขว่า พอประมาณ ในอัตรภาพ มีเหตุผลอธิบายได้สร้างภูมิคุ้มกัน โดยถามตนเองว่ากระทบกับเงินออมหรือ กระทบกับ ภูมิคุ้มกัน 4 ด้านหรือไม่และหากกระทบจะก่อเกิดหนี้สินมากขึ้นหรือทำให้เงินออมหมดไป ครั้งหนึ่ง หากเป็นเช่น นั้นอนาคตจะอย่างไร ดังนั้นเราต้องวางแผนการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับ อัตรภาพ ภายใต้ 3 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ คือ 1. หลักวิชาความรู้ ต้องใช้วิทยาการความรู้รอบคอบทั้งใน ขั้นตอนการวางแผนและปฏิบัติ ไม่ใช่ไสยศาสตร์โหราศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา 2. หลัก คุณธรรมโรงเรียนต้องสร้างพื้นฐานจิตใจคนในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร คณะกรรมการโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครองให้มีคุณธรรม โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต 3.หลักการดำเนินชีวิต ต้องใช้ความ รอบคอบ มีความเพียร และใช้ความรู้ที่เหมาะสมสิ่งสำคัญต้องขยันตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง จะสามารถนำชีวิตอยู่รอด กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ เป็นหลัก คิดในการดำเนินชีวิตซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินชีวิตบนทางสายกลางโดยประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม โดยการ หลักสำคัญเพื่อให้รู้จัก วางแผนและนำไปปฏิบัติและพร้อมที่จะดำรงชีวิตได้ในสังคมอย่างมั่นคงเป็นสุข องค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทิตินา แคมมณี, (2559) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงปรับปรุงพระราชทานเป็นที่มา ของนิยาม “3 ห่วง 2 เงื่อนไข” ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย ความพอประมาณ มีเหตุผล มี ภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม โดยมีเป้าหมายคือความสมดุล และพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ดังแสดงใน แผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2545). อ้างถึงในทศนา แคมมณี (2559) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณา มีหลักพิจารณาอยู่ด้วยกัน 5 ส่วน ดังนี้

1) กรอบแนวความคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิตอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ความจะเป็น โดยมิพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีลักษณะพลวัต มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนียาม ความพอเพียง (Sufficiency) จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะพร้อมๆกัน

3.1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็น
อย่าง

มีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3.3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการ

เปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัย ทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ

4.1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

4.2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5) แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

ณัฐพงษ์ ทองภักดี, (2558) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เริ่มดำเนินการ ความเข้าใจในปรัชญาก็มีทิศทางตรงกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามก็มีความชัดเจนกระชับมากขึ้น เพื่อให้ความสะดวกในการประยุกต์และการสื่อสารในวงกว้าง จึงได้มีคณะทำงานได้แยกองค์ประกอบของปรัชญาตามข้อความที่ได้รับพระราชทานมาเป็นกรอบแนวความคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1) กรอบแนวความคิด ของปรัชญา เป็นการชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนทั้งแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนทั้งแนวทางปฏิบัติและตัวอย่างการประยุกต์ที่เกิดขึ้น โดยปรัชญาใช้ได้ทั้งระบบปัจเจกชน ครอบครัว ชุมชน และประเทศ ในที่นี้มองในแง่การบริหารเศรษฐกิจ (ระดับประเทศ) เป็นการมองโลกในลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง มีความไม่แน่นอนและมีความเชื่อมโยงกับกระแสโลก มุ่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อความมั่นคงและยั่งยืนในมิติต่างๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงกรอบแนวความคิดในการพัฒนาสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2) คุณลักษณะ แนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนตามแนวทางที่ควรจะเป็น ใช้ได้กับประชาชนทุกระดับ ทุกหน้าที่ เป็นการดำเนินตามทางสายกลาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมิใช่เป็นเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ เพราะเป็นแนวทางปฏิบัติตนซึ่งมีหลายมิติ นอกจากนี้ยังให้ความเท่าทันโลกคือกระแสโลกาภิวัตน์ คือไม่ใช่ปิดประเทศ แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่เปิดเสรีเต็มที่อย่างไม่มีการควบคุมดูแล ไม่ใช่อยู่อย่างโดดเดี่ยวหรืออยู่โดยพึ่งพิงภายนอกทั้งหมด

3) ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง หากขาดองค์ประกอบใดก็ไม่เป็นความพอเพียงที่สมบูรณ์

3.1) ความพอประมาณ (Moderation) มีสองนัย คือ ความพอดีไม่สุดโต่ง และการยืนอยู่ขาของตนเอง (Self-reliant) เป็นการดำเนินชีวิตอย่างทางสายกลาง โดยมีการกระทำที่ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปในมิติต่างๆ เช่น การบริโภค การผลิตอยู่ในระดับสมดุล การใช้จ่าย การออมที่อยู่ในระดับที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและผู้อื่น เพื่อเป็นการยืนได้โดยลำแข้งของตนเอง

3.2) ความมีเหตุผล (reasonableness) หมายความว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ที่มีความพอประมาณ ในมิติต่างๆ จะต้องมีการรอบรู้คิดถึงระยะยาว ต้องมีเป้าหมายและวิธีการที่เหมาะสม มีความรู้ในการดำเนินการ มีการพิจารณาจากเหตุ ปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ต้องเป็นการมองระยะยาว ตลอดจนคำนึงถึงผลกระทบของการกระทำ และความเสียหาย จะทำให้มีความพอประมาณทั้งในปัจจุบันและอนาคต

3.3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควร (Self-immunity) พลวัตในมิติต่างๆ ทำให้เปลี่ยนแปลงในสภาวะต่างๆ อย่างรวดเร็วขึ้น จึงต้องมีการเตรียมพร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ การกระทำที่เรียกว่าพอเพียงไม่คำนึงถึงเหตุการณ์และผลในปัจจุบัน แต่จำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดในอนาคต ภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลที่มีอยู่ และสามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่จะทำให้มีความพอเพียงแม้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงถึงจะมีเหตุการณ์ที่แย่มากที่สุดก็รับมือได้

4) เงื่อนไขการปฏิบัติ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือเงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม

4.1) เงื่อนไขความรู้ ได้แก่ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ความรอบรู้ หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นประโยชน์พื้นฐานเพื่อนำไปปฏิบัติอย่างพอเพียง การมีความรอบรู้ย่อมทำให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้รวมถึง ความรอบคอบ ความระมัดระวัง คือมีการวางแผน โดยสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาการต่างๆ มาพิจารณาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน และความมีสติตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ในการนำแผนไปปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาการต่างๆ เหล่านั้นไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยมีการปรับใช้ให้เหมาะสมสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและทางสังคมด้วย

4.2) เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง ความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งครอบคลุมคนทั้งชาติ รวมทั้งเจ้าหน้าที่นักวิชาการ นักธุรกิจ มีสองด้านคือ ด้านจิตใจ/ด้านปัญญา และด้านการกระทำ ในด้านแรกเป็นการเน้นความรู้คู่คุณธรรมตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรอบรู้ที่เหมาะสม ส่วนด้านการกระทำหรือแนวทางการดำเนินชีวิต เน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ เงื่อนไขนี้จะทำให้การปฏิบัติตามเนื้อหาของความพอเพียงเป็นไปได้ ทำให้ตนเองไม่มีความโลภ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือสังคมเพราะการมีความโลภจะทำให้อะไรสุดโต่ง ไม่นึกถึงความเสียหาย ไม่รู้จักพอ ไม่นึกถึงความเสียหาย ไม่รู้จักพอ มีโอกาสที่จะกระทำการทุจริต

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยความพอเพียงเป็นทั้งวิธีการและผล (End and mean) จากการกระทำ โดยจะทำให้เกิดวิถีการพัฒนาและผลของการพัฒนาที่สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ความสมดุลและความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสมดุลในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ความสมดุลของการกระทำทั้งเหตุและผลจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาภายใต้พลวัตทั้งภายในและภายนอกประเทศ

สุเมธ ตันติเวชกุล, (2549) ได้อธิบายถึง เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอยู่เหนือกว่า เศรษฐกิจแบบทุนนิยมของตะวันตก ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวัตถุที่เป็นรูปธรรม เช่น เงิน ทรัพย์สิน กำไร ไม่เกี่ยวกับเรื่องจิตใจซึ่งเป็นนามธรรม แต่เศรษฐกิจพอเพียงมีขอบเขตกว้างขวางกว่าเศรษฐกิจ นายทุนหรือเศรษฐกิจธุรกิจ เพราะครอบคลุมถึง 4 ด้าน คือ

1. มิติด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจแบบพออยู่พอกินให้มีความยั่งยืนบนเพียร ประกอบสัมมาอาชีพเพื่อให้พึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจน การปฏิบัติตามทฤษฎีใหม่ตามแนว พระราชดำริเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้ช่วยให้เกษตรกรจำนวนมากมีรายได้ เพิ่มสูงขึ้น และมีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพพ้นจากการเป็นหนี้และความยากจน สามารถ พึ่งตนเองได้ มีครอบครัว ที่อบอุ่นและเป็นสุข

2. มิติด้านจิตใจ เศรษฐกิจพอเพียงเน้นที่จิตใจที่รู้จักพอ คือ พอดี พอประมาณ และพอใจในสิ่งที่มี ยินดีในสิ่งที่ได้ ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเองโดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคง โดยเริ่ม จากใจที่รู้จักพอเป็นการปฏิบัติตามทางสายกลางหรือมัชฌิมาปฏิปทา

3. มิติด้านสังคม เศรษฐกิจพอเพียงมุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ มุ่งให้เกิดความสามัคคีร่วมมือ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดย ปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอารัดเอาเปรียบกัน การมุ่งร้ายทำลายกัน

4 มิติด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิต (way of life) ของประชาชน เศรษฐกิจพอเพียงมุ่ง ให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ไม่ตกเป็นทาส ของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้เป็นสินเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสังคมที่ ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งที่บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (2549) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) กรอบแนวความคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของ สังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นกรมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืน ของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตน ได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบน ทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) ค่านิยม ความพอเพียงจะประกอบด้วย 3 ลักษณะ พร้อมๆกัน ดังนี้

3.1) ความพอประมาณ หมายถึง การจะทำอะไร มีความพอดี พอเหมาะ พอควร ต่อความจำเป็น เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สภาวะสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น หรือไม่ การใช้ทรัพยากรในการดำเนินการก็ต้องให้พอประมาณ ไม่มากเกินไป และก็ต้องไม่น้อยเกินไป จนขาดแคลน ไม่เพียงพอที่จะดำเนินการได้ ซึ่งการจะตัดสินใจว่าอยู่ในระดับพอประมาณนี้ จำเป็นต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ ในการวางแผน และตัดสินใจ และต้องอยู่บนพื้นฐาน ของคุณธรรมด้วย เช่น ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน และไม่ทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

3.2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล ครบวงจร บนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้น ระยะยาว ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและส่วนรวม อย่างรอบคอบ การคิดพิจารณาแยกแยะ ให้เห็นความเชื่อมโยงของเหตุปัจจัยต่างๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ จะช่วยให้ บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อย และก็เช่นเดียวกัน การที่จะวางแผน ดำเนินการ หรือจะทำอะไรอย่างสมเหตุสมผลได้นั้น ต้องอาศัยความรอบรู้ มีความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ที่จะจัด เก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบคอบในการคิด พิจารณา ตัดสินใจ โดยใช้สติ ปัญญา อย่างเฉลียวฉลาด ในทางที่ถูกที่ควร

3.3) การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ ท่วงที กล่าวโดยย่อ คือ การที่จะทำอะไรร่างไม่เสี่ยงเกินไป ไม่ประมาท คิดถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ แล้วเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการ ทำงาน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อการทำงานสามารถดำเนินไปได้ โดยไม่ชุลุกหลักต้องหยุด ชะงักกลางคัน และนำมาซึ่งผลประโยชน์ในระยะยาว และความสุขที่ยั่งยืน

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้อง อาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

4.1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบและความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่างๆ เหล่านั้นมา พิจารณาให้ เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและในขั้นปฏิบัติ

4.2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำคือ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

5) แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติทั้ง วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ทศนา แคมมณี, (2559) ได้อธิบายถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบ ดังนี้ ความพอดี หมายถึงความพอดีตามอัตภาพ และความเหมาะสมกับบริบท สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำมาซึ่งภาวะสมดุลที่จะทำให้ทุกอย่างดำเนินไปได้ด้วยดี ไม่เกิดปัญหาตามมา ความพอดีของแต่ละคนอาจไม่เท่ากัน เนื่องจากคนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ รวมทั้งบริบทและสถานการณ์ แต่ครั้งไม่เหมือนกัน ความพอประมาณจึงต้องอยู่บนความมีเหตุผล คือดูจากเหตุผลที่สมควรและความเหมาะสมในด้านต่างๆ ดังนี้ ความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ สติ ปัญญา ความสามารถ สุขภาพ กำลัง ทรัพยากร และปัจจัยที่จำเป็นต่างๆ หากสิ่งที่คิดจะทำไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่ก่อให้เกิดผลเสียในตัวเอง ทั้งในระยะสั้นระยะยาว ก็นับได้ว่าสิ่งนั้นมีความเหมาะสมกับตนความเหมาะสมกับผู้อื่น คือไม่เบียดเบียน หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เสียหายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ความเหมาะสมในบริบททั้ง 4 มิติ คือไม่เบียดเบียนทำร้าย ทำลายวัตถุ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ให้ได้รับความเดือดร้อน เสียหายทั้งในระยะสั้นและระยะยาวทั้งมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ กาลเทศะ ปัญหา ความต้องการการกระทำที่เหมาะสม หรือมีความพอดี พอประมาณ จะทำให้ทุกอย่างดำเนินไปได้ด้วยดี หากขาดความเหมาะสม มักจะเกิดปัญหา ดังนั้น ปัญหาจึงเป็นสัญญาณที่ช่วยให้รู้ว่า อาจมีปัจจัย/การกระทำบางอย่างที่ขาดความพอดี พอประมาณ หลักความพอประมาณ สามารถนำไปใช้ในการคิด การวางแผนและการปฏิบัติให้มีความเหมาะสม ดำเนินทางสายกลางและยังสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาได้

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจที่เป็นไปอย่างมีเหตุผล คือมีการพิจารณาถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดมาจากเหตุ หรือการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น และส่วนรวม รวมทั้งบริบทแวดล้อมมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า cause – effect เหตุผลที่ดีจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง หรือความเป็นจริง ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคม การพิจารณาเหตุและผล ควรพิจารณาให้เห็นความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันกับเหตุปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกันอย่างซับซ้อน เพื่อให้เข้าใจเหตุและผลที่แท้จริง การพิจารณาถึงความเป็นเหตุเป็นผลของเรื่องต่างๆ เป็นทักษะที่ควรได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอ เพราะเป็นรากฐานในการคิดและการปฏิบัติงานทุกอย่างให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล โดยหาวิธีการทำงาน และการดำเนินงานที่สามารถป้องกันและจำกัดผลกระทบทางลบ ไม่ให้เป็นอันตรายต่อตนเองและการดำเนินงานให้สามารถป้องกันและจำกัดผลกระทบทางลบ ไม่ให้เป็นอันตรายต่อตนเองและการดำเนินงานมากเกินไปที่จะรับได้ ทำให้มีความเสี่ยงน้อยลง เช่น คิดให้รอบคอบก่อนลงมือทำงานใดๆ โดยยึดหลักความพอประมาณและหลักเหตุผล ปฏิบัติงานอย่างมีสติ มีการยั้งคิด ไม่ทำในสิ่งที่ไม่ควร ปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ ใช้ความรู้อย่างมีวิจารณญาณ ปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาด สร้างปัจจัยเกื้อหนุน ช่วยเหลือผู้อื่น และส่วนรวม คาดคะเนปัญหา การเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและหาวิธีที่จำกัดผลกระทบทางลบ เตรียมแผนสำรอง กลไกการแก้ปัญหา และหาทางออกไว้ หากเกิดการแก้ปัญหาจริง จะช่วยสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

เงื่อนไขความรู้ หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับวิชาต่างๆรอบด้าน เพื่อนำมาใช้ในการประกอบการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ความรู้เป็นฐานสำคัญในการคิด การกระทำ ซึ่งเราจำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้รู้จักแสวงหาศึกษา เพิ่มพูน และต่อยอดอยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ความรอบคอบ นำความรู้ต่างๆมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน อย่างเหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์ ความระมัดระวัง ลงมือปฏิบัติตามแผนอย่างมีสติ ปฏิบัติให้ถูกต้องไม่พลาดพลั้ง และเป็นไปอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

คุณธรรม หมายถึงสภาวะภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่ถูกต้อง คุณธรรมที่เป็นเครื่องอาศัยการดำเนินงานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลายประการ คือ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน ความเพียร ไม่ท้อถอย ความมีสติ มีความรอบคอบ ระมัดระวัง ทั้งในการคิดการกระทำ การใช้ความรู้ การรู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวม

กล่าวโดยสรุปเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่องค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อม เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้ หลัก 3 ห่วง ได้แก่ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล 3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1.เงื่อนไข ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวังในการนำความรู้วิชาการต่างๆมาใช้) 2. เงื่อนไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ความเพียร การใช้สติปัญญา ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ ไม่เบียดเบียน แบ่งปัน) องค์ประกอบสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 มิติ ดังนี้ มิติด้านวัตถุ หมายถึง วัตถุเชิงกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงเงินซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตและบริโภค มิติด้านสังคม หมายถึง สภาพและกติกาการอยู่ร่วมกันและความสัมพันธ์ของคนในสังคม และสถาบันทางสังคม และสวัสดิการทางสังคม มิติด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน สังคม และโลก มิติด้านวัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนวมไปถึงศิลปะและโบราณสถานกระบวนการคิดพิจารณาวิถีทั้ง 4

ด้านอย่างเป็นองค์รวมจะช่วยให้ค้นพบ ข้อผิดพลาด ประเด็น และปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา ทำให้สามารถปรับปรุง แก้ไขแผนงานรวมทั้งจัดปัจจัยเกี่ยวข้องต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การพัฒนา ประสบความสำเร็จได้ดีขึ้น

ตาราง 1 องค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ชื่อนักวิชาการ						
	สุเมธ ตันติเวชกุล (2542)	คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2545)	ณัฐพงษ์ ทองภักดี (2558)	คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551)	จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียาสุข พิบูลสุรารุช (2553:ช)	ทีศนา เขมมณี (2559)	ความถี่
องค์ประกอบหลัก 3 ท่วง							
1.ความพอประมาณ	/	/	/	/	/	/	6
1.1 มีความพอดีไม่มากเกินไปและไม่ น้อยเกินไป ดำเนินดำรงตนอยู่บนทาง สายกลาง	/	/	/	/	/	/	6
1.2การพึ่งตนเอง	/	/	/	/	/	/	5
1.3 มีกิน มีใช้ ตามอัตภาพ	/	/	/	/	/	/	2
1.4 ประมาณตน	/	/	/	/	/	/	3
1.5 ไม่เบียดเบียนผู้อื่น	/	/	/	/	/	/	2
2.การมีเหตุผล	/	/	/	/	/	/	5
2.1การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล	/	/	/	/	/	/	5
2.2 มีสติรอบรู้คิด	/	/	/	/	/	/	4
2.3 มีความรอบคอบ	/	/	/	/	/	/	5
2.4 รู้จักแก้ปัญหา	/	/	/	/	/	/	4

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ชื่อนักวิชาการ						
	สุเมธ ตันติเวชกุล (2542)	คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง	ณัฐพงษ์ ทองภักดี (2558)	คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551)	จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรีชา พิบูลสงคราม (2553: ๕)	ทิศนา เขมมณี (2559)	ความถี่
องค์ประกอบหลัก 3 ท่วง							
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	/	/	/	/	/	/	6
3.1 การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ	/	/	/	/	/	/	5
3.2 สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่	/	/	/	/	/	/	4
องค์ประกอบ 2 เจาะใจ							
1. เจาะใจความรู้	/	/	/	/	/	/	6
1.1 รอบรู้ รอบคอบระมัดระวัง	/	/	/	/	/	/	6
1.2 ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ เพื่อประกอบการวางแผน	/	/	/	/	/	/	4
2. เจาะใจคุณธรรม	/	/	/	/	/	/	6
2.1 การตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต	/	/	/	/	/	/	6
2.2 ขยันหมั่นเพียร อดทน	/	/	/	/	/	/	4
2.3 ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน	/	/	/	/	/	/	4
2.4 ไมโลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน	/	/	/	/	/	/	3
2.5 มีสติปัญญา และความรอบคอบ	/	/	/	/	/	/	5

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ, (2560) หลักพอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางสายกลางที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง เป็นวิธีการที่เน้นการรักษาความสมดุลในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความถูกต้อง อย่างเป็นเหตุเป็นผล และไม่ประมาท ไม่เสี่ยง เป็นหลักการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ซึ่งมีพื้นฐานตั้งอยู่บนหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา อันเป็นคำสอนที่เป็นสากล ทนสมัยตลอดเวลา เพราะเป็น คำสอนที่ทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน กับการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นหลักคิดและแนวทางในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง คือ เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และมีความสุขตามอัตภาพ และพร้อม ที่จะร่วมรับผิดชอบภารกิจอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คนที่พัฒนาตนเองจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง จึงหมายถึง เป็นคนที่ทั้งดีและเก่ง คือ มีคุณธรรมกำกับความรู้ สามารถคิดพิจารณาแยกแยะ ถูกผิด ควรไม่ควร ในการใช้ความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพ ไปในทางที่ถูกต้องกับหลักวิชา สามารถปรับใช้ให้เหมาะสม กับแต่ละสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้แล้ว ยังต้อง มีความเพียร อุตสาหะ ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ก้าวหน้าต่อไป การเปลี่ยนแปลง และการทบทวนข้อผิดพลาด/แก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างต่อเนื่อง

คนที่สามารถใช้ชีวิตให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน หมายถึง คนที่สามารถ บริหารจัดการชีวิตในด้านต่างๆ ได้อย่างสมดุล ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ (บริหารรายรับรายจ่าย การออม ต่างๆ) ด้านสังคม (ครอบครัวอบอุ่น ช่วยเหลือแบ่งปันให้แก่สังคม รู้รักสามัคคี เป็นต้น) ด้านสิ่งแวดล้อม (รักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม ดูแลที่อยู่อาศัย/ชุมชน ให้สะอาด เป็นระเบียบ เป็นต้น) และด้านวัฒนธรรม (มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย ภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย เช่น ศิลปหัตถกรรม ที่วิจิตร ประณีต ละเอียดย การมีน้ำใจ มีสัมมาคารวะ เป็นต้น) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำได้หลายด้าน และหลายรูปแบบ ครอบคลุม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรม ซึ่งสามารถ นำมาประยุกต์ใช้ในระดับบุคคล ครอบครัว ระดับชุมชน ระดับชาติ ไม่มีสูตรสำเร็จ แต่ละคนจะต้องพิจารณา ปรับใช้ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไข และสถานะที่ตนเผชิญอยู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เรา “ดูคิด” ว่า มีทางเลือกอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้ชีวิต มีความก้าวหน้าไปพร้อมๆ กับความสมดุล ความยั่งยืน และความมั่นคง ตัวอย่างการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ในระดับต่างๆ ยกตัวอย่าง เช่น

1. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร ตัวอย่างภาคปฏิบัติที่รู้จักกันแพร่หลายของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่เน้นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มต้น จากการสร้างความมั่นคงพื้นฐานในระดับครัวเรือนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ในระดับหนึ่งก่อน (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการบริหารจัดการ ทรัพยากร ดิน น้ำ อย่างคุ้มค่า โดยอาศัยหลักการรักษาสมดุลทางธรรมชาติ เพื่อให้ครอบครัวเกษตรกร พออยู่ พอกิน ไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งหลังจากนั้นแล้วก็สามารถก้าวเข้าสู่การรวมตัวกันทำกิจกรรมต่างๆ ในรูปกลุ่ม องค์กร หรือชุมชน ที่ครอบครัวเดียวอาจจะทำไม่ได้ เช่น การตั้งกองทุนออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ ธนาคารโค กระบือ กลุ่มแม่บ้านประกอบอาชีพเสริม สหกรณ์ร้านค้าต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินชีวิตมีความสมดุลมากขึ้น และสามารถพร้อมรับผลกระทบทางบวกและป้องกันแรงกระแทก ทางลบจากภายนอกได้ (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2) และท้ายสุดเป็นการเชื่อมโยงกับธุรกิจขนาดใหญ่ ภาครัฐ หรือองค์กรต่างๆ นอกกลุ่ม เพื่อขยายขอบเขตความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ไปสู่ระดับประเทศ ในที่สุด (ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3)

2. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน ชุมชนพอเพียง ประกอบด้วย บุคคล/ ครอบครัวต่างๆ ที่มีความพอเพียงแล้ว คือมีความรู้และคุณธรรมเป็นกรอบในการดำเนินชีวิตจนสามารถ พึ่งตนเองได้ บุคคลเหล่านี้มารวมกลุ่มกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ ภูมิสังคม ของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลหลายสถานภาพ ในสิ่งที่จะสร้างประโยชน์สุขของคนส่วนรวม และความก้าวหน้าของชุมชน อย่างมีเหตุผล โดยอาศัยสติ ปัญญา ความสามารถของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์สุจริต อดกลั้นต่อการกระทบกระทั่ง ขยันหมั่นเพียร และมีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ช่วยเหลือแบ่งปันกันระหว่างสมาชิกชุมชน จนนำไปสู่ความสามัคคีของคนในชุมชน ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกัน ที่ดีของชุมชน จนนำไปสู่การพัฒนาของชุมชนที่สมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จนกระทั่ง สามารถพัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่างๆ

3. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ ภาครัฐจำเป็นต้องมีแผนการบริหาร จัดการประเทศ ที่ส่งเสริมให้บุคคล/ชุมชนต่างๆ มีวิถีปฏิบัติ มีความร่วมมือ และการพัฒนาในสาขาต่างๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และดำเนินการตามแผนดังกล่าวอย่างรอบคอบ เป็นขั้นตอน เริ่มจากการ วางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถอยู่อย่างพอมีพอกิน และพึ่งตนเองได้ ด้วยมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อแบ่งปัน และใช้สติปัญญา ในการตัดสินใจและดำเนินชีวิต พร้อมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มคนต่างๆ จากหลากหลายภูมิสังคม หลากหลายอาชีพ หลากหลายความคิด ประสบการณ์ เพื่อสร้างความ

เข้าใจ และรู้ความเป็นจริง ระหว่างกันของคนในประเทศ จนนำไปสู่ความสามัคคี และจิตสำนึกที่จะร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไป อย่างสอดคล้อง สมดุลกับสถานภาพความเป็นจริงของคนในประเทศ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน

4. ประชาธิปไตยบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง การมีบุคลิกภาพและวิถีชีวิต ประชาธิปไตย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง คือ การมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสนใจเหตุการณ์และปัญหาของสังคม-ชุมชน-ประเทศชาติ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาสังคม-ชุมชน-ประเทศชาติ โดยการร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ใช้ความรู้อย่างรอบคอบ ตามหลักวิชาการ อย่างมีเหตุผล และมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนรวม อย่างเหมาะสมกับสถานะภาพของแต่ละบุคคล บนพื้นฐานของความเสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต

5. นอกจากนี้แล้ว ยังสามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ โดยสังเขป เช่น

-ด้านการใช้จ่าย มีวินัยในการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล วางแผนอย่างรอบคอบ ในการลดรายจ่าย-เพิ่มรายได้ ในส่วนที่จำเป็น ใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมกับฐานะานุรูปอย่างเป็นเหตุเป็นผล ใช้ชีวิตไม่เสียดเกินไป มีการเผื่อทางเลือกร่าง และสร้างภูมิคุ้มกัน

-ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการทรัพยากรอย่างฉลาด และรอบคอบ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดูแลรักษาและฟื้นฟู ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด

-ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน และต่อยอดกับภูมิปัญญาจากภายนอก ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์กับคนหมู่มาก และประโยชน์ระยะยาว

การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรียานุช พิบูลสรารุช, (2549) แนะนำแนวทางปฏิบัติไว้ว่า ช่วงที่ 1 ควรมุ่งเน้นให้เด็กพึ่งตนเองได้ หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว เช่น ฝึกนิสัยประหยัด ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งของ ฝึกจิตสำนึก ฯลฯ ช่วงขั้นที่ 2 สอนให้เด็กพอเพียงระดับ โรงเรียน หรือให้ทำโครงการในช่วงขั้นที่ 3 ให้เด็กนำไปประยุกต์ใช้กับชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆในชุมชน และช่วงขั้นที่ 4 เตรียมเด็กให้เป็นคนดีของประเทศ รู้จักทำประโยชน์ให้สังคม เข้าใจถึงความพอเพียงระดับประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และอื่นๆ

หลักความพอเพียง จึงเป็นเรื่องของการพัฒนาคนโดยแท้ องค์การสหประชาชาติ โดย นายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้ทูลเกล้าฯ กราบบังคมทูลถวายรางวัลเกียรติยศ “รางวัล

สูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์” เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2549 นับเป็นครั้งแรกที่องค์การสหประชาชาติ ได้มีรางวัลนี้ขึ้นมา และเป็นครั้งแรกที่มีการมอบให้บุคคลสำคัญของโลกนั้นคือการถวายแด่องค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การส่งเสริมให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาควรใช้หลักการปฏิบัติ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยครูจะต้องเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเสียก่อน แล้วปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง คิดค้นกิจกรรมโดยตั้งเป้าหมายเอาไว้ก่อนว่าจะพัฒนาผู้เรียนด้านใด เป็นการเข้าถึง หรือ รู้จักเด็ก ต่อไปจึงพัฒนาด้วยกิจกรรมที่คิดค้นเอาไว้ กระบวนการเหล่านี้สามารถสอดแทรกเข้าไปใน กระบวนการเรียนรู้ของครูแต่ละคน แต่ละกลุ่มสาระได้ และหนทางที่จะทำได้เป็นรูปธรรมที่สุดคือ การบรรจุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ (

สุภาเพ็ญ เตชะเพิ่มผล, (2554) กล่าวถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตั้งแต่ เรื่องเล็ก ๆ ในชีวิตประจำวันของแต่ละคนไปจนถึงเรื่องใหญ่ระดับชาติ ดังนั้นการจะทำให้แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงกลายเป็นวัฒนธรรมจำเป็นต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นได้มีความพยายามที่จะนำแนวคิดและความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บรรจุไว้ในหลักสูตรทุกระดับอย่างเป็นระบบ เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักตนเองและใช้ชีวิตแบบมีสมดุลทุกด้าน ตั้งแต่เด็กจนโต เนื้อหาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกระจายอยู่ในหลักสูตรรวม 4 ช่วงชั้น ๆ ละ 3 ปี การเรียนการสอนเน้นภาคปฏิบัติและกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งมีหลักสูตร เศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ระดับประถมศึกษา สอนให้เด็กใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันที่บ้าน ป.1 ฟังตนเองในชีวิตประจำวัน แบ่งปันกันในครอบครัวและเพื่อน ๆ รู้จักเก็บออม ป.2 ใช้จ่ายอย่างประหยัด วิเคราะห์ รายจ่ายครอบครัว ลดค่าใช้จ่าย ป.3 ทำตัวเป็นประโยชน์และรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันเงินและ สิ่งของ

ช่วงชั้นที่ 2 ระดับประถมศึกษา สอนการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียน ป.4 สำรวจบัญชีรายครัวเรือน กิจกรรมสหกรณ์ ป.5 ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียน ป.6 วิเคราะห์การใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียน

ช่วงชั้นที่ 3 ระดับประถมศึกษาตอนต้น สอนเรื่องการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ม.1 วิเคราะห์ชุมชน (ประวัติ สภาพ ทิศทางสังคม และปัญหา ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ปัญหาชุมชน) ม.2 ใช้หลักสหกรณ์ในชีวิตประจำวัน มีส่วนร่วมในร้านสหกรณ์ของโรงเรียน จัดโครงการสหกรณ์ชุมชน ม.3 ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาชุมชน

ช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนเกี่ยวกับการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับชาติ ม.4 ศึกษาแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากโครงการพระราชดำริและพระราชดำรัส

ม.5 เข้าใจการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ม.6 เข้าใจการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาด้านอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุปคือ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ หลักสำคัญคือ ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังหลักคิดต่างๆ ให้แก่เด็ก โดยครูต้องเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัวได้ และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ซึ่งมาจะนำมาใช้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะครูผู้สอนจะต้องคิดค้นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการบูรณาการสอดแทรกในเนื้อหาวิชาที่เรียน

ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทิศนา แคมมณี, (2546) ได้วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีใหม่พบว่า ทฤษฎีใหม่นี้มีศักยภาพที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในศาสตร์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดีมีลักษณะสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. รู้จักพึ่งพาตนเอง
 2. ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีอิสรภาพ
 3. มีความสามารถในการบริหารจัดการ รู้จักคิด รู้จักระบบ
 4. ความขยัน อดทน ไม่ท้อถอย
 5. มีความสามัคคี มีการแสวงหาความร่วมมือ และให้ความร่วมมือ มีการรวมกลุ่มและมีความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกฝ่าย
 6. มีการศึกษาหาข้อมูล ข้อความรู้และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาต่างๆ
- รู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล

8. รู้จักพัฒนาตนเองขึ้นตามลำดับ
 9. สามารถนำความรู้ หลักการ แนวคิด หรือทฤษฎีต่างๆ ไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
- ปริญญช พิบูลสรารุช,(2549) ได้กล่าวว่า สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ ให้ทุกวงชั้นเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ แต่ถ้ามาตรฐานเรียนรูของทุกวงชั้นเหมือนกันหมดก็จะมีปัญหาทางปฏิบัติ จึงต้องกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการเรียน การสอนของแต่ละ วงชั้นและแต่ละชั้นดังนี้

วงชั้นที่ 1 เน้นให้เด็กพึ่งตนเองได้ หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว เช่น ประถม 1 ช่วยเหลือคุณพ่อคุณแม่ล้างจานชาม เก็บขยะไปทิ้ง กวาดบ้าน จัดหนังสือไปเรียน เอง แบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน กินอาหารให้หมดจาน ประถม 2 วิเคราะห์รายจ่ายของครอบครัว จะมีเป็นตารางกรอกค่าใช้จ่ายต่างๆ ของครอบครัว คุณแม่ซื้ออะไรบ้าง คุณพ่อซื้ออะไรบ้าง เด็กจะใคร่พอ แม่หาเงินมายากแค่ไหน เช่น ยาสีฟันหลอดละ 46 บาท จะต้องไม่เอามาบิบเล่นจะต้องสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งของ ให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของเงินทอง จะได้ฝึกนิสัยประหยัด ครอบครัวมีรายได้และ

รายจ่ายเท่าไร เด็กจะได้ฝึกจิตสำนึกและนิสัยพอเพียง มีหลายโรงเรียนทำแล้ว ประถม 3 สอนให้รู้จักช่วยเหลือครอบครัวอย่างพอเพียงและรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นมีส่วนร่วมสร้างครอบครัวพอเพียง

วงชั้นที่ 2 ฝึกให้เด็กรู้จักประยุกต์ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน สามารถวิเคราะห์วางแผนและจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการสร้างความพอเพียงระดับโรงเรียน และชุมชนใกล้เคียง โดยเริ่มจากการสำรวจทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชนและเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

วงชั้นที่ 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สามารถสำรวจและวิเคราะห์ความพอเพียงในระดับต่างๆ และในมิติต่างๆ ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในชุมชนใกล้เคียง เห็นคุณค่าของการใช้หลักพอเพียงในการจัดการ ชุมชน และในที่สุดแล้วสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด

วงชั้นที่ 4 เตรียมคนให้ เป็นคนที่ดีต่อประเทศชาติสามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ต้องเริ่มเข้าใจความพอเพียงระดับประเทศ และการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ หรือการศึกษาศถานการณ์สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหา ด้านสังคมเป็นอย่างไรแตกแยกหรือสามัคคีเป็นต้น

สุภาพัญญ เตชะเพิ่มผล, (2554) เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ /ความเป็นไทย การจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการได้ใน 2 ส่วน

1. การบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ
2. การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระเรียนรู้ในห้องเรียน
 - 2.2 การประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอก

ห้องเรียน การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญ ในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังหลักคิดต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยครูต้องเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองได้ และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต โดยครูผู้สอนจัดการเรียนที่ สอดแทรกหรือบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ หลักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขความรู้ คุณธรรม ในแต่ละกลุ่มสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ มีความรู้ มีความเข้าใจของแต่ละช่วงชั้น รวมไปถึงการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเป็นไทยและใช้ชีวิตด้วยความระมัดระวังพร้อมมือต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ,(2560)ได้กำหนดองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ในการประเมินสถานศึกษาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือ สถานศึกษาพอเพียง เป็นการประเมินระดับคุณภาพการปฏิบัติของสถานศึกษา ใน 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ ซึ่งระบุในเครื่องมือประเมินสถานศึกษาการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมี รายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
 - องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนใน สถานศึกษา และบูรณาการในแผนปฏิบัติการประจำปี ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี ที่ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผลการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนา แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการ บูรณาการหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป (2 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนา คุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้อง กับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของ ผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (5 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มี แผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ ปัญหาและพัฒนาตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่าง พอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม/ชมรม ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/วัฒนธรรม/ หลักคำสอนทาง ศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (4 ตัวบ่งชี้) ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มี กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วม ในกิจกรรม เพื่อสังคมและสา ธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ แก่ ปัญหา/พัฒนา สถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ของ ผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนานุเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มี แผนงาน/โครงการ พัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักใน

คุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการกิจหน้าที่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการ ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อ ส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมา ปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินโครงการ/ กิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ ของ บุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.1บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่าง สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ ตัว บ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้ใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อม รับ ต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ ดำเนินชีวิต ได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการ เปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียน ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการ เปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อการ เปลี่ยนแปลงใน ด้านวัฒนธรรม

รุ่ง แก้วแดง, (2546) กล่าวว่า “นิติบุคคล” หมายถึง “องค์กรหรือคณะบุคคล ซึ่งกฎหมาย สมมติให้เป็นบุคคล เพื่อให้มีสิทธิหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดไว้” ดังนั้นสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จึงหมายถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่กฎหมายยอมรับให้สามารถให้กระทำ

กิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเองภายในขอบวัตถุประสงค์มีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมาย อื่นซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นบทเฉพาะ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่กระทรวงศึกษาธิการโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาศัยอำนาจตาม มาตรา 8 ตามพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเป็นกรอบขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่และวางหลักเกณฑ์ในการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจ 4 ด้าน ของสถานศึกษา ดังนี้ 1. ด้านการบริหารวิชาการ แนวปฏิบัติ คือ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียน มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความเป็นสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน 2. ด้านการบริหารงบประมาณแนวปฏิบัติ คือ การดำเนินงานต้องกำหนด ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้นความถูกต้องของระเบียบกฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการ ประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่นๆ ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3. ด้านการบริหารงานบุคคล แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไมโลภ ไม่พุ่มพวย และ ตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและ

ผล ฝึกรวมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะ ความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรง อยู่อย่าง เข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบ และวัฒนธรรมใน องค์กรที่ ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย 4. ด้านการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติคือ ส่งเสริม การบริหารและจัดการศึกษา ของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่เน้นความคุ้มค่า และ ผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักยึดหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนา ปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่นอยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัยเหมาะสม พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่ง เรียนรู้แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายใน โรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนิน ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

สรุป การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของกระทรวงศึกษาธิการในส่วนของการ บริหารจัดการด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 14 ตัว บ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้) องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (4 ตัวบ่งชี้) องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้) องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้)

ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ทีศนา แคมมณี,(2559) ด้วยความสำคัญดังกล่าว การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษา จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2544 แล้ว แต่การขับเคลื่อนปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษานั้น เริ่มต้นใน พ.ศ. 2548 โดยมีการนำร่องการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและการบริการจัดการโรงเรียนที่สนใจสมัคร 9 แห่งเพื่อเรียนรู้แนวทางการขับเคลื่อน และปูพื้นฐานการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

ต่อมาใน พ.ศ. 2549-2550 กระทรวงศึกษาธิการโดยศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักกิจการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (พ.ศ.2550-2554) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานและ

สถานศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินการ บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ทั้งนี้มีเป้าหมายที่จะพัฒนาสถานศึกษาจำนวน 9,999 แห่ง ให้เป็น “สถานศึกษาพอเพียง” เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา โดยมีการจัดแบ่งระดับคุณภาพของสถานศึกษาไว้ 4 ระดับ คือ

สถานศึกษาทั่วไป คือ สถานศึกษาที่เริ่มน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา ตั้งแต่การบริหารสถานศึกษา การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาพอเพียง คือ สถานศึกษาทั่วไปที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ซึ่งเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ที่ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ คือ สถานศึกษาพอเพียงที่เป็นแหล่งเรียนรู้คุณภาพ พร้อมเป็นแหล่งดูงานของสถานศึกษาอื่นๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการสถานศึกษา

ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา คือ สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบที่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้และพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาทั่วไปที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นสถานศึกษาพอเพียงและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนกระทั่งมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง”

ในช่วง พ.ศ. 2550-2552 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้างต้น โดยสามารถพัฒนาเครือข่ายและขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จนกระทั่งมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง” 135 แห่ง ใน พ.ศ. 2550 และเพิ่มเป็น 1,261 แห่ง ใน พ.ศ. 2552

นอกจากการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ในระดับอาชีวะมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างแล้วจำนวน 82 แห่ง ใน พ.ศ. 2552 และมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ครบทั้ง 415 แห่ง ส่วนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น สภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ได้มีการดำเนินการศึกษารูปแบบการเรียนรู้อตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรายวิชาชีพครู เพื่อเตรียมความพร้อมครูในอนาคต รวมทั้งได้มีการวิจัยสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหลายมิติ โดยได้รับการสนับสนุนใน

หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย นอกจากนี้ ยังได้มีการบรรจุปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบในระยะยาว

การดำเนินงานในช่วง พ.ศ. 2552-2553 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ยังคงดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2552 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และมูลนิธิสยามกัมมาจล ได้ร่วมกันสนับสนุนให้สถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 135 แห่ง พัฒนาตนเองเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้และพี่เลี้ยงให้แก่สถานศึกษาทั่วไปที่ต้องการพัฒนาสู่ความเป็นสถานศึกษาพอเพียง

ใน พ.ศ. 2554 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขตดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงภายในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2554-2556) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงไว้ให้ ซึ่งสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาอื่นๆ

นอกจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวแล้ว กระทรวงศึกษาธิการยังได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ อีกหมายแห่ง ที่สำคัญคือมูลนิธิสยามกัมมาจล ภายใต้การสนับสนุนของธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้จัดตั้งโครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น ใน พ.ศ. 2548 โดยการร่วมมือกับโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์สนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ในโรงเรียนนำร่อง 9 โรงเรียน เพื่อเรียนรู้วิถีการ ปัจจัยและอุปสรรคต่างๆ ในการขับเคลื่อนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา หลังจากค้นพบว่าปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารและครู มูลนิธิสยามกัมมาจลจึงได้จัดทำและดำเนินงานโครงการเสริมสร้างศักยภาพการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในช่วง พ.ศ. 2551-2554 โดยมีเป้าหมายสนับสนุนให้สถานศึกษาพอเพียงที่มีศักยภาพได้พัฒนาต่อยอดไปสู่การเป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้มีเป้าหมายให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวจำนวน 84 ศูนย์ ภายใน พ.ศ. 2554 เพื่อเป็นกลไกที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทั่วประเทศ

โครงการส่งเสริมศักยภาพการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ได้ให้การสนับสนุนสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น จัดกระบวนการเสริมศักยภาพโรงเรียน โดยสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยง สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายผู้บริหารและครู สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมงานวิชาการต่างๆ สนับสนุนสื่อและการผลิตสื่อในการขยายผลของโรงเรียน และจัดกิจกรรม

เสริมเพื่อกระตุ้นการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหาร ครู และนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษาพอเพียงจำนวนหนึ่งที่สามารถต่อยอดพัฒนาตนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวมีคุณสมบัติสำคัญ 3 ประการ คือ มีผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการและจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนจนนักเรียนเกิดอุปนิสัยพอเพียงสามารถสื่อความต้องการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจนสามารถเป็นแกนนำขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอื่นๆ

จากความร่วมมือของหลายฝ่ายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทั้งโดยกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นสถาบันหลัก และองค์กรต่างๆ ที่เห็นความสำคัญและร่วมด้วยช่วยกัน ในงานนี้ ส่งผลให้ใน พ.ศ. 2557 มีสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ และศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยจำนวนมาก สถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จนเกิดผลที่นักเรียนในระดับใดระดับหนึ่ง โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่หลากหลาย เช่น มีผลงาน มีชิ้นงาน โครงการ และกิจกรรมบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประโยชน์เกิดขึ้นจำนวนมาก นักเรียนได้เรียนรู้จากการคิด การทำงาน การทำกิจกรรม การแก้ปัญหา และการถอดบทเรียนจากกิจกรรมที่ได้รับ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข ความภูมิใจ และเห็นคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปใช้

เนื่องจากเห็นความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินการพัฒนาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้รับการสานต่อ โดยใน พ.ศ. 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายในการขับเคลื่อนและพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2557-2560 ไว้ 7 ยุทธศาสตร์ซึ่งครอบคลุมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านและภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ 1) ภาคการเกษตรและชนบท 2) ภาคการศึกษา 3) ภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ผู้ประกอบการรายย่อย 4) ด้านการต่างประเทศ 5) ด้านการเพิ่มบทบาทการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเผยแพร่หลักปรัชญาสู่สาธารณชน 6) ด้านความมั่นคง และ 7) ด้านการสร้างกลไกบริหารจัดการในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการรับเป็นเจ้าภาพหลักในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนและประชาชนมีวิถีชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทั้งนี้จะดำเนินการเร่งรัดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเครือข่ายสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการ

บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาทุกจังหวัด รวมไม่น้อยกว่า 350 แห่งทั่วประเทศ

การพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้สามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการคิด การทำงาน และการดำเนินชีวิตที่ดำเนินมาเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยความร่วมมือร่วมใจของหลายฝ่ายดังกล่าวข้างต้น เป็นกระบวนการที่หวังได้ว่าจะช่วยให้เด็กเยาวชนไทยและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดการพัฒนาอย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กล่าวโดยสรุปเห็นว่าทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เห็นความสำคัญของการ น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นไปที่การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความสำคัญและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ทศนา แคมมณี, (2559) กล่าวว่า โดยทั่วไปในแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้นมี 4 แนวทางหลัก คือ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร และการนำไปใช้ในวิถีชีวิตแนวทางหลัก 4 แนวทางดังกล่าวมีดังนี้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นแนวทางในการนำปรัชญาดังกล่าวไปใช้ในบริบทและวิถีชีวิตของตนรวมถึงการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การกำหนดให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิสัยทัศน์ นโยบายและพันธกิจของสถานศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างทีมงาน การบริหารบุคลากรและทรัพยากร การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร การเสริมสร้างและจัดกิจกรรมต่างๆ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน หมายถึง การที่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นแนวทางในการนำไปใช้ในบริบทของตน สามารถใช้ปรัชญากับตนเองในวิถีชีวิตของตนและนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นี้สามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ

2.1) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ซึ่งหมายความว่า ครูจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญและคุณค่า

ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์หรือใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้นับเป็นการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บรรจุในกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้แล้วในสาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยกำหนดไว้ให้ในแต่ละสาระชั้นปี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งครูผู้รับผิดชอบในกลุ่มสาระนั้นๆ จะต้องดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายต่อไป การบรรจุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสาระหนึ่งของหลักสูตรการศึกษานี้ จึงช่วยให้ผู้เรียนมีเวลาจำนวนหนึ่งในการเรียนเรียนรู้เรื่องนี้โดยตรง

2.2) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ ของหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ซึ่งหมายความว่า ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด ครูผู้รับผิดชอบการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม สามารถนำปรัชญาดังกล่าวเข้าไปบูรณาการ โดยสอดแทรกผสมผสานในการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีความแตกต่างหลากหลายได้มากขึ้น เนื่องการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรงนั้น ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามเวลาที่จำกัด ดังนั้น การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ ทั้งในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ตามหลักสูตร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้การเรียนรู้เนื้อหาสาระ มีความชัดเจนมากขึ้น ลึกซึ้งขึ้น และมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกับเนื้อหาสาระต่างๆ ที่เรียนรู้ทำหน้าที่เป็นสถานการณ์ที่หลากหลายแตกต่างกัน ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ลึกซึ้งขึ้น ละเอียดขึ้น และเกิดทักษะความชำนาญในการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ การถนอมอาหาร การทำขนม การประดิษฐ์ของจากเศษวัสดุเหลือใช้ การทำบัญชีครัวเรือน กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

4) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในวิถีชีวิต หมายถึงการนำหลักคิดและกระบวนการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการคิดและการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันซึ่งในบริบทของสถานศึกษา ก็คือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำกันอยู่เป็นประจำ รวมถึงการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียน/สถานศึกษา เช่น การรับประทานอาหาร การใช้จ่ายเงิน การศึกษาเล่า

เรียน การทำงาน การเล่น การพักผ่อน การทำกิจกรรม การฝึกให้ผู้เรียนคิดและทำกิจกรรมต่างๆ ข้างต้น โดยใช้หลักคิดและหลักปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำวันเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดอุปนิสัยพอเพียง

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้นมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการนำไปใช้ในวิถีของชีวิตซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น โดยแต่ละด้านมีช่องทางศักยภาพและจุดเน้นในการพัฒนาที่แตกต่างกัน แต่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและผลที่คาดหวังดังกล่าวมาแล้ว

การวิเคราะห์การจัดกระทำข้อมูล (PNI)

การประเมินความต้องการจำเป็น ความต้องการจำเป็น (Needs) เป็นสภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อหรือหน่วยงานเป็นความแตกต่าง (gap) ระหว่างที่เป็นอยู่ (What is) หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง (What should be) (Witkin and Altschuld. 1995) สวนการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) นั้นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบเพื่อใช้ในการศึกษาความแตกต่าง (Discrepancy) หรือการศึกษาช่องว่าง (Gap) ระหว่างสภาพที่เป็นจริง (What is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (What should be) นำมาจัดเรียงความสำคัญก่อนที่จะเลือกช่องว่างหรือความต้องการจำเป็น (Needs) ที่สำคัญที่สุดไปดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป

ความหมายของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช, (2550) ได้อธิบายนิยามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกการนิยามตามโมเดลความแตกต่าง และประเภทที่สองการนิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา

1. การนิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสิ่งที่มีอยู่จริง นิยามนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก กำหนดความต้องการจำเป็นในลักษณะของความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้กำหนดว่า ต้องมีความแตกต่างกันเท่าใด จึงจะถือว่าเป็น “ความต้องการจำเป็น” กลุ่มที่สอง กำหนดความต้องการจำเป็นว่าเป็นความแตกต่างของผลที่เกิดขึ้นก็ได้หรือไม่ก็ได้ แต่เกณฑ์การพิจารณาว่าจะ เป็นความต้องการจำเป็นหรือไม่ ให้พิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับหากความจำเป็นได้รับการ

ตอบสนองหรือความเสียหาย หรือผลเสียที่จะเกิดขึ้น หากความต้องการจำเป็นไม่ได้รับการตอบสนอง นิยามตามโมเดลนี้ เรียกว่า “Performance Needs”

2. การนิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution Model) หมายถึง สิ่งที่ต้องการและจำเป็นต้องทำให้ได้ หรือทำให้เกิดหรือทำให้มี ซึ่งหากไม่ได้รับจะอยู่ในสภาพที่ไม่พึงประสงค์ นิยามโมเดลนี้ เรียกว่า “Treatment Needs” (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, (2550) ให้ความหมายไวว่า เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นในองค์กรหรือหน่วยงาน ผู้บริหารวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อหาความสามารถที่ต้องพัฒนาของบุคลากรโดยนำความสามารถมาตรฐาน (สิ่งที่ควรจะเป็น) ในการดำเนินงานลบด้วยความสามารถที่บุคลากรมีอยู่จริง (สิ่งที่เป็นอยู่) จะได้อาสมารถที่ต้องการพัฒนา (ความแตกต่าง) ซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตรอบรมบุคลากรต่อไป

Kaufman, (1979) ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้ การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการหาความต้องการที่เป็นผลสุดท้ายหรือผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการสังเกต ทดลองเพื่อ ต้องการหาผลผลิตมาเทียบกับเกณฑ์แสดงให้เห็นถึงการพัฒนา การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการในการหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผลที่ได้กับผลที่ต้องการแล้วนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนนำไปปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุปความต้องการจำเป็น ว่าเป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่เป็นไปได้ซึ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างผลที่ได้และผลที่ต้องการทำให้ทราบปัญหาและสิ่งที่ต้องการและนำไปสิ่งที่ได้วิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนา แก้ไขปัญหาในหน่วยงาน หรือองค์กรเพื่อลดความขัดแย้งและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

3. ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช, (2548) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ มี กระบวนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ 1)การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) 2) การ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และ 3) การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution) การดำเนินงานทั้งสามขั้นตอน

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, (2550) ได้เสนอขั้นตอนการประเมินความจำเป็นของ หลักสูตร ไวดังนี้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการประเมินความต้องการจำเป็นของหลักสูตร คือผู้ประเมินจะต้องพิจารณาถึง จุดมุ่งหมายและสภาพแวดล้อมหรือบริบทของการประเมิน รวมทั้งลักษณะของการ ตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผลที่จะได้ในการประเมินความต้องการจำเป็นของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการประเมิน (Reassessment) ในขั้นแรกนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

- 1.1 การวางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.2 การนิยามหรือการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป สำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นกำหนดขอบเขตหลักของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ/หรือ ประเด็นที่ต้องการประเมิน
- 1.3 กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมินซึ่ง รวมถึงกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
- 1.4 ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการ ประเมินความต้องการจำเป็น และการนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

2. ขั้นประเมิน (Assessment) หลังจากสำรวจความต้องการจำเป็นต่าง ๆ แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (data gathering) ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 2.1 สรุปตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
- 2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย
- 2.3 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้อาจจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการในเบื้องต้นระดับแรก
- 2.4 วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา
- 2.5 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลที่ได้ในขั้นประเมินคือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการ การแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระดับแรก

3. ขั้นหลังการประเมิน (Post assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การทำผลการประเมินไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วย

- 3.1 จัดเรียงลำดับ (Set Priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญและทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์
- 3.2 พิจารณาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาจากข้อที่ 1 ทำให้ทราบปัญหาที่เร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหา ก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้น จึงต้องช่วยกัน พิจารณาหาทางเลือกสำหรับแก้ปัญหา
- 3.3 พัฒนาแผนการปฏิบัติเพื่อใช้ในการดำเนินงานต่อไป

3.4 ประเมินผลของการประเมินความต้องการจำเป็น

3.5 รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

(สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น โดยการแจกแจง สรุปลงได้ดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
2. การกำหนดคำถามและขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 3.1 การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง
 - 3.2 การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล
 - 3.3 การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูล
 - 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.5 การจัดทำรายงาน
 - 3.6 การใช้ผลประเมิน

4. ประเภทของวิธีการที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช, (2548) ได้แบ่งประเภทของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จำแนกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการวิจัยประเภทความต้องการจำเป็นที่ใช้การวิเคราะห์ปฐมฐาน ได้แก่ การวิจัยสำรวจ การวิจัยอนาคต การวิจัยบรรยาย กลุ่มที่สอง เป็นการวิจัยทุติยฐาน เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทุติยฐาน กลุ่มที่สาม เป็นการวิจัยเพื่อประเมิน งานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Meta Evaluation of Needs Assessment Research) เพื่อให้เข้าใจภาพรวมของวิธีการที่ใช้ ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จึงเสนอสังเขปของวิธีการ ที่ใช้ในการประเมินความจำเป็นของแต่ละวิธี ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสำรวจ การระบุความต้องการจำเป็นที่ดำเนินการกันส่วนใหญ่ใช้วิธีการสำรวจ เรียกว่า การสำรวจความต้องการจำเป็น (Needs Survey) วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต เมื่อกำหนดประเด็นวิจัยว่าจะประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อจุดมุ่งหมายใด และระบุประเภทของความต้องการจำเป็นได้แล้วจึงทำการออกแบบ การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ขั้นตอนสำคัญสำหรับการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น สำหรับการวิจัยสำรวจ คือ การนิยามความต้องการความจำเป็นว่าจะใช้นิยามความแตกต่าง (Discrepancy) หรือ นิยามการแก้ไขปัญหา (Solution Definition) ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้าง

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วย (Needs Prioritization)

2. การใช้แบบสอบถาม วิธีการที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความต้องการจำเป็น โดยใช้แบบสอบถามสามารถทำได้ทางไปรษณีย์ การสอบถามทางโทรศัพท์ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถือว่าเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่เน้นการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่และกว้าง และลักษณะของข้อมูลที่ได้อาจเป็นการแสดงความรู้สึกรหรือความคิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบ ความต้องการจำเป็นที่กำหนดด้วยวิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามเป็นความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มบุคคลหรือระดับองค์การ ไม่ใช่ระดับบุคคล จุดมุ่งหมายของการสำรวจสามารถนำไปใช้ในการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ แต่ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้รับจะนำไปใช้กับการพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์การมากกว่าการพัฒนาบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการระบุนความต้องการจำเป็นด้วยแบบสอบถามส่วนใหญ่กำหนดรูปแบบการตอบเป็นมาตราประมาณค่า ซึ่งมีทั้งรูปแบบการตอบสนองเดี่ยว (Single Response Format) และรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual Response Format) โดยให้กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์จะให้

3. การสัมภาษณ์ วิธีการสำรวจด้วยการสัมภาษณ์ เป็นวิธีหนึ่งที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้ เช่นเดียวกับแบบสอบถาม เพราะกระบวนการเก็บข้อมูลดำเนินการได้ง่าย ไม่ซับซ้อนแต่จะใช้เวลานาน การเก็บข้อมูล เนื่องจากต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล วิธีการสัมภาษณ์สามารถใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ แต่ทั้งนี้ต้องเลือกบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ให้เป็นผู้ที่เข้าใจสภาพบริบทขององค์การ หรือสถานการณ์ที่ต้องประเมินการประเมินความต้องการจำเป็น นอกจากนี้ นักวิจัยต้องมั่นใจในคุณภาพของผู้สัมภาษณ์ว่า มีทักษะความสามารถในการซักถามความจริงจาก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์

4. กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการที่สามารถให้คำตอบแบบองค์รวมได้วิธีหนึ่งและสามารถนำไปใช้ได้หลายบริบท สามารถปฏิบัติได้ง่าย ใช้เวลาไม่มากนัก เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินความต้องการจำเป็น หลักการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้กระบวนการกลุ่ม คือ การทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของงาน อันจะส่งผลต่อการนำผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นไปประโยชน์

5.การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Technique : FGT) เป็นวิธีการหนึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการฟังและการเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้เข้าประชุม วิธีเก็บข้อมูลแบบนี้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ดำเนินการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเผชิญหน้ากัน ทำให้เกิดพลวัตของกลุ่ม เพื่อไปกระตุ้นความคิดเห็นของตนเองและความคิดเห็นของ

ผู้อื่นออกมา อย่างเปิดเผยและจริงใจในขณะดำเนินการ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง ลุ่มลึก และมีแง่มุมต่างๆ ของความคิดและประสบการณ์ของคนในกลุ่มสามารถดำเนินการได้รวดเร็ว ประหยัดเวลา กระบวนการกลุ่มจะทำให้เกิดการสื่อสารกันภายในกลุ่มระหว่างสมาชิกผู้เข้าร่วมกับผู้เข้าร่วมดำเนินการอภิปราย และระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการกำหนดปัญหา การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล การสนทนากลุ่มเริ่มด้วยการชี้แจงจุดมุ่งหมาย การเตรียมคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เริ่มจากคำถามทั่วไปจนถึงคำถามเจาะลึก ใช้คำถามง่าย ไม่ลำเอียงแต่เจาะจง การกำหนดและเลือกผู้เข้าร่วมกระบวนการที่มี ภูมิหลังคล้าย การเตรียมสถานที่ประชุมที่มีความเงียบ บทบาทของผู้ดำเนินการสนทนา คือต้องเป็นผู้ฟังที่ดีไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกอื่น หลังจากได้ข้อมูลแล้วก็ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดคำสำคัญจัดกลุ่มข้อความที่เป็นประเด็นหลัก จัดกลุ่มคำตอบที่เป็นกลาง คำตอบทางลบ คำตอบทางบวกและข้อเสนอแนะ แปลความหมาย ในการรายงานผลจะมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เห็นด้วย และข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสะท้อนความรู้สึก อารมณ์ ประเด็นสำคัญ คือ ต้องระวังเรื่องการเก็บรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล ไม่ควรระบุว่าความคิดเห็นที่นำเสนอเป็นความเห็นหรือคำพูดของใคร (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล, (2550) โดเสนอเทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น อาจสรุปได้เป็น 3 ประเภท คือเทคนิคที่ใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็น การสำรวจความต้องการจำเป็น เป็นการระบุหรือแยกแยะว่า ความต้องการจำเป็นอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยการสำรวจ ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นหรือการสำรวจสภาพปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เป็นความต้องการจำเป็นประเภทใด วิธีที่ใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี ทั้งวิธีการเชิงสำรวจกระบวนการกลุ่ม และเทคนิคเชิงอนาคต ดังนี้ วิธีการเชิงสำรวจ เช่น สำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การค้นคว้าจากเอกสาร การทดสอบ การวิเคราะห์งาน เทคนิคเหตุการณ์วิกฤต เป็นต้น กระบวนการกลุ่ม เช่น กลุ่มควบคุมคุณภาพ (Quality Control) กลุ่มสมมติ (Nominal Group Technique) อาศรมความคิด (Community Forum) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) การระดมสมอง (Brainstorming) ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เดคัม (DACUM) การสร้างแผนที่โนทัศน์ (Concept Mapping) เป็นต้น เทคนิคเชิงอนาคต ได้แก่ เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) วิธีฉายภาพอนาคต (Scenarios) เทคนิควงล้ออนาคต (Future Wheel) และการศึกษาแนวโน้ม (Trend Studies) เป็นต้น โดยรายละเอียดของแต่ละวิธี ดังต่อไปนี้

1) การใช้แบบสอบถาม การสำรวจความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเป็นวิธีที่คุ้นเคยและประหยัด สามารถรวบรวมข้อมูลจากคนจำนวนมากๆ โดยการคำนวณค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ทำได้ง่าย ผู้ให้ข้อมูลสามารถ

แสดงความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพราะไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้เก็บข้อมูล การใช้แบบสอบถามอาจจำแนกได้หลายประเภทตามวัตถุประสงค์ของการใช้ เช่น แบบสอบถามที่มีรูปแบบการตอบที่แตกต่างกัน ได้แก่ การตอบแบบเดี่ยวและการตอบแบบพหุ เป็นต้น

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นที่ง่าย อาศัยการเผชิญหน้าโต้ตอบระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำให้เห็นบุคลิก ท่าทาง ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์สามารถถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานรวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหา ทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของบุคคลเหล่านั้น การสัมภาษณ์ใช้รวบรวมข้อมูลได้จากผู้ให้ข้อมูลทุกระดับแม้จะอ่านเขียนไม่ได้ เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการใช้คำถามมีความยืดหยุ่นสูง แต่การสัมภาษณ์ต้องใช้เวลาานและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง หากต้องสัมภาษณ์บุคคลเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ยากในการลงสรุปผล เพราะมาจากบุคคลที่หลากหลาย มีความแตกต่างกันทางความคิดวิธีการสัมภาษณ์อาจกระทำได้อีกวิธี เช่น

2.1) วิธีสัมภาษณ์แบบอิสระ โดยปล่อยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเป็นอิสระ ทำให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก แต่ค่อนข้างยากในการรวบรวมข้อมูล

2.2) วิธีสัมภาษณ์แบบกำหนดแนวทางข้อคำถามไวล่วงหน้า ทำให้ได้ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้สัมภาษณ์แต่อาจไม่ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญ

3) การสังเกต เป็นวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นที่สามารถให้ข้อมูลที่ประโยชน์ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล จดบันทึกพฤติกรรมลงในเครื่องมือที่สร้างขึ้น เช่น แบบวัดความถี่ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม แบบตรวจสอบพฤติกรรมในการทำงาน ประเภทของการสังเกตสามารถแบ่งได้หลายประเภทตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3.1) แบ่งตามการใช้เครื่องมือ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีโครงสร้าง และการสังเกตอย่างไม่มีโครงสร้าง

3.2) แบ่งตามบทบาทหน้าที่ผู้สังเกต ได้แก่ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม

4) การค้นคว้าจากเอกสาร เป็นวิธีการสำรวจที่ศึกษาจากเอกสารต่างๆ เช่น รายงานการประชุม บันทึก เอกสาร และหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่าง ๆ เช่น นโยบาย องค์กร รายงานประจำปี บันทึกรายงานการประชุม ประวัติพนักงาน เป็นต้น เอกสารเหล่านี้จะให้ ข้อมูลใน 3 ลักษณะ คือ

4.1) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ได้แก่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ภาระหน้าที่โครงสร้าง นโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติงาน ตลอดจนจำนวนบุคลากรและทรัพยากรอื่น

4.2) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้าน
การเขา – ออกงาน การขาดงาน อุบัติเหตุจากการทำงาน ขอร้องทุกข์ การพิจารณาความดี
ความชอบ เป็นต้น

4.3) สิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานและสายทางเดินของงาน ได้แก่ ตำแหน่ง
หน้าที่ที่งานที่เกี่ยวข้องกับการขึ้น – ลง ของผลงานค่าใช้จ่ายในการผลิต ความสิ้นเปลือง เป็นต้น
ในการสร้าง หรือพัฒนาหลักสูตรระดับประเทศจะต้องมีการวิเคราะห์ตัวหลักสูตรเดิมเพื่อตรวจสอบว่า
หลักสูตรที่ใช้อยู่มีอะไรที่บกพร่องล้ำสมัย ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการพัฒนา
หลักสูตรใหม่ นอกจากนี้ก็ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลหรือประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียน
ใดแก จำนวน ผู้เรียนทั้งหมด จำนวนผู้เรียนแจกแจงตามเพศและอายุแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง
อัตราการมาเรียน อัตราการลาออกกลางคัน อัตราการเรียนต่ออัตราของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาใน
แต่ละปี คะแนน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ได้จากการค้นคว้าเอกสาร ซึ่งเป็น
รายงานการศึกษาของ หน่วยราชการรายงานของโรงเรียน

5) การทดสอบ เป็นวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลการวัดความสามารถ ความถนัด ความ
สนใจของบุคลากรในองค์กรหรือหน่วยงาน ทำให้ทราบความต้องการจำเป็นที่ชัดเจนในด้าน ความรู้
ทักษะ และทัศนคติ เช่น การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับ พ่อแม่ใน
ชุมชนเกษตรกรรมชนบท จะต้องประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้แบบทดสอบความรู้เรื่อง การ
เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนของ พ่อแม่ในชุมชนว่ามีเพียงพอถูกต้องแล้วหรือไม่ หรือการพัฒนาหลักสูตร
ฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษาผู้สร้างหลักสูตร
จะต้อง ประเมินความต้องการจำเป็นโดยศึกษา ว่าครูประถมศึกษามีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ถูกต้อง
เพียงพอ หรือไม่ ก็ต้องสร้างทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์สำหรับครูประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้
ทดสอบมีหลายประเภท เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบความถนัด แบบทดสอบ
บุคลิกภาพ แบบทดสอบการปฏิบัติงาน เป็นต้น

6) การวิเคราะห์งาน เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
เกี่ยวกับพฤติกรรมและกิจกรรมในการทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

6.1) ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์กร
6.2) ระบุตำแหน่ง งานที่จะวิเคราะห์
6.3) เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งอาจใช้เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์
การใช้ แบบสอบถาม การใช้แบบบันทึก การปฏิบัติงานการทดลองลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และการ
ใช้วิธี ผสมผสาน

6.4) วิเคราะห์งานซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลออกมา 2 ส่วน คือ คำอธิบาย
งาน (Job Description) และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน

7) เทคนิคเหตุการณ์วิกฤต (CIT) ใช้กับผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานในการอธิบายถึงเหตุการณ์วิกฤตของงานที่เกิดขึ้นว่าปฏิบัติได้มีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพ ในการอธิบายถึงเหตุการณ์นั้นจะใช้การสอบถามเพื่อให้บุคคลอธิบายว่ามีอะไรที่จะนำไปสู่สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมภายใต้ความสามารถของการควบคุม เช่น การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพด้านการสอนให้แก่ครูประถมศึกษา อาจประเมินความต้องการจำเป็นโดยให้ผู้บริหารศึกษา นิเทศกเขียนบรรยายพฤติกรรมการสอนหรือสมรรถภาพการสอนของ ครูที่ผู้บริหาร/ศึกษานิเทศกประทับใจและ และไม่ประทับใจออกมา เพื่อกำหนดเป็นสมรรถภาพด้านการสอนสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมครูต่อไป

8) กลุ่มควบคุมคุณภาพ เป็นวิธีการหาความต้องการจำเป็น โดยมีหลักการว่าผู้ที่ปฏิบัติงานได้ดีที่สุด กลุ่มควบคุมคุณภาพมีขั้นตอนของการดำเนินงานโดยใช้กลุ่มพนักงานประมาณ 10 คน ที่มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มโดยร่วมกันระบุปัญหาในการทำงานวิเคราะห์ปัญหา และแก้ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1 ครั้ง โดยกลุ่มพนักงานจะเลือกปัญหาขึ้นมาวิเคราะห์จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้น ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา แล้วเชิญผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมแนะนำวิธีการในการแก้ปัญหาจนได้ข้อสรุปของการแก้ปัญหา ข้อดีของเทคนิคนี้ คือ ข้อมูลที่ได้สามารถแก้ไขปัญหาในการทำงานได้ตรงจุด และช่วยให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร ข้อจำกัดของเทคนิคนี้คือ ผู้นำกลุ่มต้องมีความสามารถใน กระบวนการสูง ผู้เข้าร่วมกระบวนการควรมีทักษะในการวัดผลที่ดี การกำหนด และการวิเคราะห์ ปัญหาอาจทำให้หลักสูตรได้ชัดเจน ปัญหาที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคนี้ไม่ควรมีความซับซ้อนมาก เกินไป

9) เทคนิคกลุ่มสมมติ (Nominal Group technique) เป็นเทคนิคพัฒนาขึ้นโดย Andre L. Delbecq และ Andrew H. Van Deven ใน ค.ศ. 1968 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมแนวความคิดที่หลากหลายในเวลาอันสั้น ใช้การประชุมแบบมีโครงสร้างให้ผู้เข้าร่วมกลุ่มประมาณ 7 – 10 คน เขียนแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่ชัดเจน นำความคิดเห็นเหล่านั้นเข้าสู่กลุ่มเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจในความคิดเห็นของแต่ละบุคคล แล้วลงมติโดยการประมาณค่า (Rating) หรือจัดเรียงลำดับความสำคัญ สวนจะตัดสินใจเลือกใช้วิธีใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับว่ามีความคิดที่ต้องการหาอันตามติจำนวนมากหรือน้อย ถ้ามีจำนวนน้อยเพียงไม่กี่ข้อวิธีที่เหมาะสมก็คือ วิธีจัดเรียงลำดับความสำคัญ แต่ถ้ามีจำนวนมากหรืออาจจะมากกว่า 10 ข้อ วิธีการที่เหมาะสมคือวิธีประเมินค่า สวนใหญ่จะนำเทคนิคกลุ่มสมมติไปใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อระบุจำแนกหรือจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

10) อาศรมความคิด เป็นเทคนิควิธีการที่ดีวิธีหนึ่งสำหรับการประเมินความ

ต้องการจำเป็นเหมาะสำหรับกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมาก ประมาณ 50 คน การใช้อากรมความคิดสามารถใช้ในกระบวนการสำรวจความต้องการในขั้นก่อนการประเมินจุดดีของเทคนิคนี้ คือการกำหนด เป้าหมายและทำให้ได้ความคิดที่หลากหลาย

11) การสนทนากลุ่ม เป็นกระบวนการกลุ่มที่เคยนำมาใช้โดยนักการตลาดเพื่อประเมินผลผลิตและพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และต่อมาถูกนำมาใช้ด้านการให้บริการทางสังคม การสนทนา กลุ่มทำให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกในประเด็นที่ต้องการ โดยมีผู้ดำเนินการ เป็นผู้กระตุ้นความคิดของผู้ร่วมสนทนา เหมาะสำหรับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก 8 – 12 คน ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มคือ ความคิดและแนวทางหรือประเด็นปัญหาความต้องการที่หลากหลายซึ่งผ่านการกลั่นกรองอภิปรายกลุ่ม

12) การระดมสมอง เป็นวิธีการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีสร้างสรรค์ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยไม่มีการประเมินคุณค่าของความคิดเห็นโดยสมาชิกในกลุ่ม หลักการอยู่ที่ให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหัวข้อที่จะอภิปรายทุกคน โดยไม่คำนึงว่าจะถูกต้องหรือไม่ ต่อเมื่อได้ระดมสะสมความคิดเห็นไว้เป็นจำนวนมากแล้วจึงมาอภิปรายเลือกเฟ้นกันต่อไปตามกลุ่มที่ เห็นว่าดีและเหมาะสม เช่น คณะทำงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรอาจใช้วิธีการประชุม ระดมความคิดเห็นหรือระดมสมอง ในเรื่องสภาพปัญหา และความต้องการต่าง ๆ

13) ประชาพิจารณ์ เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจากกลุ่มตัวอย่างเป็นการสำรวจเกี่ยวกับการเมือง สังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิต ของประชาชนเพื่อหยั่งความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมหลักสูตรหรือโครงการต่างๆ

14) เทคนิคเดคัม (Developing A Curriculum : DACUM) เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ประมาณ 8-12 คน ที่ใช้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยมีหลักการที่สำคัญ คือผู้ที่ปฏิบัติงานย่อมมีความเชี่ยวชาญในงานนั้นมากที่สุด กระบวนการที่สำคัญ ของเทคนิคนี้มี 3 ขั้นตอนหลัก คือ การระดมสมองการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและการหาฉันทมติจากผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม โดยระบุความจำเป็นของงานที่มีความสำคัญลงบนแผนภูมิเดคัม จัดลำดับความสำคัญของงานภายในแผนภูมิ เทคนิคเดคัม เป็นเทคนิคที่ช่วยให้มองเห็นภาพและทิศทาง ของการดำเนินงานได้ชัดเจนและเป็นเทคนิคที่ช่วยประหยัดเวลา และงบประมาณในการดำเนินการจัด จำกัดของเทคนิคอยู่ที่การวิเคราะห์งานไม่ค่อยได้รายละเอียดเท่ากับกระบวนการอื่น รวมทั้งผู้นำกลุ่ม ต้องมีความสามารถในกระบวนการสูง

15) การสร้างแผนที่มโนทัศน์ หมายถึง กระบวนการสร้างมโนทัศน์เชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สนใจ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบสเกลพหุมิติ (Multidimensional Scaling) หรือ MDS และการวิเคราะห์กลุ่มแบบลำดับขั้น (Hierarchical

Analysis) หรือ CA วิเคราะห์จัดกลุ่มความคิดของทุกคนและแสดงออกมาเป็นภาพบนแผนที่เรียกว่า แผนที่มโนทัศน์ กระบวนการสร้างแผนที่มโนทัศน์มีหลักการดังนี้ 1) เน้นการมีส่วนร่วม 2) ใช้หลักการอนุমান 3) ทุกขั้นตอนมีความต่อเนื่องตามหลักของเหตุผล 4) แสดงออกมาให้เห็นได้เป็นภาพที่เรียกว่า แผนที่ มโนทัศน์ ซึ่งง่ายต่อการนำเสนอและการทำความเข้าใจ

16) เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการหาความต้องการจำเป็นโดยใช้การระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่เปิดเผยชื่อและไม่มีการเผชิญหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อทำนายเหตุการณ์หรือความเป็นไปได้ในอนาคตโดยอาศัยฉันทมติ (Consensus) จากผู้เชี่ยวชาญ ข้อเสนอจากฉันทมติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ จึงเป็นข้อสรุปที่ปราศจากการครอบงำทางความคิดที่เกิดจากการตอบแบบสอบถามประมาณ 2-4 รอบ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญสามารถทบทวนคำตอบและมีโอกาสกลั่นกรองความคิดของตนอย่างรอบคอบ ข้อจำกัดของเทคนิคนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญอาจไม่รู้สภาพที่แท้จริงขององค์กร การตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญหลายรอบ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญเกิดความเบื่อหน่าย การสร้างความ เข้าใจในประเด็นปัญหาให้ตรงกันและการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในกระบวนการที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นจริงทำได้ยาก

17) วิธีฉายภาพอนาคต เป็นการสำรวจความเป็นไปได้ในอนาคตจากจินตนาการ ซึ่งเป็นภาพของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การฉายภาพอนาคตเป็นการจินตนาการภาพเหตุการณ์ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตบนพื้นฐานของข้อมูล ซึ่งผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจะทำให้มีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจในปัจจุบัน คือถ้าการตัดสินใจนั้นจะทำให้ผลที่เกิดขึ้นในอนาคตก็ทำให้เลือกที่จะทำเช่นนั้น แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นไม่ดีก็จะหลีกเลี่ยงการกระทำเช่นนั้น

18) การศึกษาแนวโน้ม คือการศึกษาข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อศึกษาว่าตัวแปรเหล่านั้นมีผลต่อการพยากรณ์ สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตใดแค่ไหนเพียงใด ใช้วิธีเก็บข้อมูลจากตำราซึ่งบรรยายเหตุการณ์ปัจจุบันหรือสภาพการณ์เหล่านั้นที่เกิดในช่วงเวลา ต่างๆ กันกับในอดีตนำข้อมูลมาศึกษาเปรียบเทียบ ใช้เทคนิคการวิจัยพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การศึกษาแนวโน้มมีความจำเป็นต่อการวางโครงการแผนการศึกษา และการเตรียมแก้ปัญหาอันเกิดจากอัตราการเพิ่มของประชากร เป็นต้น

19) เทคนิควงล้ออนาคต เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยพิจารณาจากสิ่งที่คิดว่าเป็นปัญหาหรือสิ่งที่เป็นแนวทางแก้ไขเพื่อพิจารณาว่าเมื่อเกิดปัญหานี้แล้วจะมีผลกระทบต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมต่อไป

2. เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ เป็นขั้นตอนสำคัญระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลกับการพิจารณาแนวทางที่เป็นไปได้ในการวางแผนหรือพัฒนาหลักสูตร ทำให้สามารถพิจารณาเลือกแนวทางในการวางแผนหรือการพัฒนาหลักสูตรได้ดีขึ้น

วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุมีหลายวิธี ส่วนใหญ่จะใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม เนื่องจากเป็นวิธีการที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และมีความยืดหยุ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลสูง นอกจากนี้พลวัตของกลุ่มยังช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะหลากหลายและละเอียดมากขึ้น ด้วยวิธีการวิเคราะห์สาเหตุที่ใช้กระบวนการกลุ่มช่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ เทคนิคการวิเคราะห์แบบฟอลทรี (Fault Tree Analysis) การวิเคราะห์แผนภูมิก้างปลา (Fish boning Technique) การวิเคราะห์สาเหตุและผลที่ตามมา (Cause and Consequence Analysis) ซึ่งรายละเอียดของแต่ละเทคนิคมีดังนี้

1) การวิเคราะห์แบบฟอลทรี เป็นเทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุโดยใช้แผนภาพที่เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ และจะมีสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ออกเป็นกิ่งก้าน เหมือนต้นไม้ ซึ่งการวิเคราะห์สาเหตุนี้จะทำเป็นลำดับขั้น โดยสามารถพิจารณาสาเหตุจากค่าความน่าจะเป็นลำดับขั้นโดยทั่วไปจะใช้การวิเคราะห์แบบฟอลทรีได้ไม่ต่ำกว่า 50 สาเหตุ การวิเคราะห์แบบฟอลทรีเป็นเทคนิคที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องที่ต้องการนำมาวิเคราะห์สาเหตุผลที่ได้จาก เทคนิคนี้คือ สาเหตุเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

2) การวิเคราะห์แผนภูมิก้างปลา เป็นเทคนิคที่ใช้ระบุสาเหตุของความต้องการจำเป็นที่เป็นอยู่โดยใช้แผนภูมิที่มีลักษณะเป็นก้างปลา ส่วนหัวจะเป็นความต้องการจำเป็นหรือปัญหาแล้ว วิเคราะห์สาเหตุใหญ่ของความต้องการจำเป็นหรือปัญหานั้น ๆ และเขียนแสดงเป็นเส้นเหมือนก้างปลา แต่ละสาเหตุใหญ่ ๆ ก็จะมีแขนงของสาเหตุย่อย ๆ เทคนิคนี้จะทำให้สมาชิกทุกฝ่ายรู้สึกว่าคุณมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยให้สมาชิกประมาณ 10-12 คน

3) การวิเคราะห์สาเหตุและผลที่ตามมา เป็นเทคนิคที่ใช้กลุ่มและใช้การอภิปราย เช่นเดียวกับการระดมสมอง แต่มีขั้นตอนที่เป็นระบบและยากกว่าเล็กน้อย โดยจะมีกรอบในการให้กลุ่มช่วยระบุความต้องการจำเป็นสาเหตุและผล ความยากง่ายในการแก้ไขความต้องการจำเป็นนั้น ๆ ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจแก้ไขความต้องการจำเป็นที่ตรงประเด็นและมีความชัดเจนขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัดเนื่องจากการระบุความต้องการจำเป็นครั้งละหลาย ๆ ความต้องการจำเป็นทำให้สามารถระบุสาเหตุและผลของความต้องการจำเป็นต่างๆ ได้น้อย และไม่ได้นำแสดงถึงความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้

3. เทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งจะทำให้การประเมินมีความสมบูรณ์ได้ผลนำไปใช้ในการวางแผนปฏิบัติการต่อไปได้ ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจะต้องพิจารณาทั้งด้านความเที่ยงตรงหรือความตรง (Validity) และความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง (Reliability) และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพด้วยการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น มีหลายวิธี แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การจัดจากข้อมูลที่มีการตอบสนองเดียว (Single Response) เป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จากชุดของความต้องการจำเป็นหรือข้อรายการหลายๆ ข้อที่ได้มาจากแบบสอบถามของผู้ประเมินซึ่งในแต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบให้ตอบเพียงส่วนเดียว หลังจากนั้นนำความต้องการจำเป็น มาจัดเรียงลำดับตามความสำคัญจากความสำคัญมากไปสู่ความสำคัญน้อยหรือจากความสำคัญน้อยไปสู่ความสำคัญมากก็ได้ วิธีการจัดเรียงลำดับข้อมูลประเภท นี้ ได้แก่

1.1) การจัดอันดับ (Ranking) เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ง่ายและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด โดยการให้เปรียบเทียบความสำคัญของข้อรายการ แล้วให้หมายเลขตามความสำคัญของข้อนั้น ๆ ซึ่งมีรูปแบบคำสั่งที่ใช้อยู่หลายแบบ เช่น ให้เลือกข้อรายการที่มีความสำคัญมากที่สุด ให้เรียงอันดับข้อรายการตามความสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข มา 3 อันดับ (อาจจะเป็น 4, 5, 6, 7 ... อันดับ) หรือให้เรียงข้อตามรายการอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (เรียงหมดทุกข้อตามรายการ) เป็นต้น จากนั้นนำผลการจัดเรียงลำดับของทุกคน มานับคะแนนความถี่ของลำดับความสำคัญในแต่ละข้อรายการแล้ว จัดความต้องการจำเป็นเป็นลำดับ

1.2) การประมาณค่าตามสเกล (Rating by Scales) เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอีกวิธีหนึ่งอีกที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ในการวัดทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ เพราะเข้าใจได้ง่ายไม่ซับซ้อน สวมมากใช้มาตราประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยให้ผู้ประเมินกำหนดน้ำหนักความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแต่ละข้อ แล้วนำมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปจัดเรียงลำดับของความความต้องการจำเป็น

1.3) การจัดเรียงบัตรรายการ (Card Sort) เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้การเรียงบัตรรายการตามความสำคัญของข้อรายการ ทำให้ผู้ประเมินเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการวัดทางจิตวิทยา เช่น การจัดเรียงบัตรอาชีพ (Vocational Card Sort) ที่สนใจ เป็นต้น วิธีการคือจัดเรียง บัตรรายการตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วนับความถี่ของอันดับที่ในแต่ละความต้องการจำเป็น จากนั้นนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

1.4) การให้น้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired – Weighting Procedures : PWP) เป็นวิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยการเปรียบเทียบความสำคัญและให้น้ำหนักคะแนนรายข้อทีละคู่ เลือกข้อรายการที่มีความสำคัญกว่าในคู่ นั้น จากนั้นมีการนับความถี่ในการเลือกความต้องการจำเป็นในแต่ละข้อรายการ แล้วนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

1.5) มาตรฐานประมาณขนาด (Magnitude Estimation Scaling : MES) เป็นกระบวนการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้การเปรียบเทียบระหว่างข้อรายการทั้งหมดกับข้อเกณฑ์ ซึ่งกำหนดน้ำหนักคะแนนไวแล้ว แล้วให้น้ำหนักคะแนนที่แสดงถึงความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น ๆ เมื่อเทียบกับข้อรายการเกณฑ์ นำน้ำหนักคะแนนที่ได้มาคำนวณ แล้วนำไปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

2.การจัดจากข้อมูลหลายชุด (Multiple Data Sets) เป็นการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการนำคำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่มีสองส่วนใน แต่ละข้อคำถามมาเปรียบเทียบกันแล้ว จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามคะแนน ที่คำนวณได้ ถ้าความต้องการจำเป็นข้อใดมีผลต่างสูงที่สุด แสดงว่าข้อมูลนั้นมีความสำคัญสูงสุด ซึ่งวิธีการนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นประจำ หรือมีความรู้เกี่ยวกับการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นบ้าง

โดยสรุปเทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นของหลักสูตร ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทคนิคที่ใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็น เทคนิคที่ใช้ ในการวิเคราะห์สาเหตุและเทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญนั้น การใช้เทคนิคเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงขึ้นอยู่กับ การเลือกใช้ที่เหมาะสม กับกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นในแต่ละขั้นตอน

การจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช,(2548) ไตเสนอการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น วเป็นขั้นตอนตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุและการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้วิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ควรจะใช้วิธีการหลาย ๆ แบบ วิธีการที่ดีควรจะเป็นวิธีการเชิงระบบ สามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นทั้งในระยะยาวและระยะสั้น เทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบสนองแบบเดี่ยวและรูปแบบการตอบสนองแบบคู่ ทุกวิธีมีการดำเนินการคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การจัดเรียงลำดับตามความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองแบบเดี่ยวมี วิธีการจัดลำดับ 4 วิธี ได้แก่ วิธีการจัดเรียงลำดับตาม มัธยฐานสำหรับมาตราแบบกลุ่ม (Category Scales) วิธีการสร้างมาตรฐานประมาณช่วงขนาด (Magnitude Estimation

Scaling) วิธีกำหนด น้ำหนักคะแนนรายคู่ (Paired – Weighting Procedure) และวิธีการจัดเรียงลำดับด้วยการด (Card Sort) สำหรับเทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู มีวิธีการจัดลำดับ 3 วิธี ได้แก่

1.กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง ประกอบด้วยวิธี Mean Difference Method (MDF) วิธี Priority Needs Index (PNI) วิธี Priority Needs index แบบปรับปรุง (PNImodified) และวิธีการวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis)

2.กลุ่มวิธีที่ใช้หลักการของการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายประกอบ ประกอบด้วย 2 กลุ่มวิธี ได้แก่ กลุ่มวิธีสถิติเดลหรือเดล-เอ็น (Del-N) และกลุ่มวิธีกำหนดน้ำหนักความต้องการจำเป็น (Weighted Needs Index : WNI) การวิจัยนี้ใช้เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่โดยใช้วิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (PNImodified) มาใช้ในการจัดลำดับ สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ $PNI_{modified} = (I-D) / D$ โดย I (Importance) หมายถึงระดับ ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด และ D (Degree of Success) หมายถึงระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันซึ่งในการวิจัยนี้กำหนดความคาดหวัง มีค่าสูงสุดเท่ากับ 5 ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปหา น้อย ดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่ามีความต้องการจำเป็นที่สูงที่ต้องได้รับความสนใจ ต้องพัฒนามากกว่าดัชนีที่มี ค่าน้อยกว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถดำเนินการบริหารวิชาการให้ประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพตามแนวคิดการพัฒนาย่างยั่งยืนของ OLSF (1996) ได้จะต้องมีการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนที่พึงประสงค์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีในการกำหนดกลยุทธ์ 2 วิธี วิธีแรกคือ การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็น และวิธีที่สองคือ การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะ คุกคามของการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว SWOT เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารวิชาการที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีภารกิจหลักในการจัดการและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศ และของโลก โดยได้ศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2579 นโยบายของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มาเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรในสังกัดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 บริหารจัดการศึกษาในเขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่ชายแดนสู่ความเป็นเลิศตามศาสตร์พระราชา ได้มาตรฐานสากล

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
2. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีคุณธรรม
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีจิตวิญญาณและสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและมีนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป้าประสงค์
5. นักเรียนตระหนักรู้และเห็นคุณค่าความสำคัญ ของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
6. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีคุณธรรมจริยธรรม ทักษะอาชีพและมีศักยภาพในการแข่งขันในเขตพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่ชายแดน
7. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณ มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ และเป็นครูมืออาชีพ
8. นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ มีกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง
9. สถานศึกษามีภาพลักษณ์และภูมิทัศน์เป็นระเบียบ สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
10. การบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลตามศาสตร์พระราชา มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. การพัฒนาคุณภาพนักเรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

3. การส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียม การเข้าถึงการบริการการศึกษา
5. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. การพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการขับเคลื่อน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21, (2560) การดำเนินงานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาพอเพียงตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา 2560 – 2564 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศูนย์ขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.2560 : 21) ดังนี้

1.สภาพการณ์ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตการณ์ที่เป็นผลกระทบมาจากการเลื่อนไหล ทางวัฒนธรรมต่างชาติ เข้าสู่ประเทศไทยทั้งทางสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรองและเลือกสรรวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรม จริยธรรมของคนไทยลดน้อยลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนไทย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มาพร้อมความเจริญ ทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่สามารถสื่อสารกันได้ทั่วโลกภายในระยะเวลาอันสั้น จึงส่งผลให้ ประชาชนและเยาวชนเกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ศิลปวัฒนธรรม รูปแบบการดำเนินชีวิตของเพื่อนร่วมโลก และยึดถือเป็นตัวอย่าง/ตัวแบบในการดำเนินชีวิตของตน โดยขาดการคำนึงถึงความจำเป็นและเหตุผลที่ถูกต้อง ที่ควรกระทำรวมไปถึงแนวโน้มการมีค่านิยมทางด้านวัตถุที่สูงขึ้นของประชาชนและเยาวชนไทย ซึ่งทำให้วิถีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากความเรียบง่าย ไม่เร่งร้อน ไปสู่ความซับซ้อน เกิดการแข่งขัน ประชาชนต่างประกอบอาชีพการงานเพื่อเศรษฐกิจของตนเอง และ ครอบครัว ผู้ใหญ่ไม่มีเวลาให้การอบรมดูแลเด็กที่จะเป็นเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กส่วนหนึ่ง ขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผลมีความรอบรู้เท่าทันโลก เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิด “ การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ” โดยยึด “ คน ” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีความสุข พึ่งตนเอง และก้าวทันโลก โดยยังรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และ เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า เหมาะสม มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับ การมีคุณธรรม และพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ดังที่วัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดว่า จะต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล โดยมีแนวนโยบายข้อที่สามว่า ปลุกฝังและ เสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม

จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจ และ พฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย ประหยัด มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รัก ประเทศชาติ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษา สิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข แผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ การพัฒนาคนสู่สังคม

แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกัน เพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเสริมสร้างศักยภาพของคนไทยในทุกมิติ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีสติปัญญารอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าของความเป็นไทย มีโอกาสและเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็ง และเอื้อต่อการพัฒนาคน รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่นให้เข้มแข็ง และสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน และเป็นพลังทางสังคม ในการพัฒนาประเทศ กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นกระทรวงหลักในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน ได้ตระหนักและ เห็นคุณค่าของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ดังจะเห็นได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลัก ที่มุ่งจัดและส่งเสริมการศึกษาให้ประชาชนมี คุณธรรมนำความรู้ มี คุณภาพ มีศักยภาพการพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างสังคมคุณธรรม พัฒนาสังคมฐานความรู้ และยืนหยัดในเวทีโลกบนพื้นฐานความเป็นไทย ” และกำหนดกลยุทธ์ในด้าน คุณธรรมนำความรู้ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามหลัก คุณธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีจุดเน้นให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้ นำคุณธรรมที่ คัดสรร เชื่อมโยงสู่การเรียนการสอน ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และสู่วัฒนธรรมองค์กร โดยให้ความสำคัญ ต่อการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริง

2. วัตถุประสงค์

1. ผู้บริหารการศึกษา/ผู้บริหารสถานศึกษา นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็ก/นักเรียน/นักศึกษา/ประชาชนให้มีอุปนิสัยในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. เสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็ก/นักเรียน/นักศึกษาและประชาชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

4. เสริมสร้างให้เด็ก/นักเรียน/นักศึกษา และประชาชนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้ และมีอุปนิสัยในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

5. สถานศึกษามีห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดระบบและกระบวนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

3. เป้าหมาย สถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา เด็ก นักเรียน/นักศึกษาและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และ ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสู่วัฒนธรรมองค์กร

ตาราง 2 เป้าหมายการขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย สถานศึกษา ขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียง	ปีการศึกษา				
	2560	2561	2562	2563	2564
สถานศึกษาร่วม จัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการ สถานศึกษา พอเพียง	สถานศึกษา ในพื้นที่ 77 จังหวัดร้อย ละ 20 ของ จำนวน สถานศึกษา ทั้งหมดใน เขตจังหวัด	สถานศึกษาใน พื้นที่ 77 จังหวัดร้อยละ 40 ของ จำนวน สถานศึกษา ทั้งหมดในเขต จังหวัด	สถานศึกษาใน พื้นที่ 77 จังหวัดร้อยละ 60 ของ จำนวน สถานศึกษา ทั้งหมดในเขต จังหวัด	สถานศึกษาใน พื้นที่ 77 จังหวัดร้อยละ 80 ของ จำนวน สถานศึกษา ทั้งหมดในเขต จังหวัด	สถานศึกษา ทุกแห่งเป็น สถานศึกษาใน โครงการ สถานศึกษา เศรษฐกิจ พอเพียง

4. กระบวนการขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง

1. การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการ โดยศูนย์ขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีกระบวนการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1) ดำเนินการจัดทำนโยบาย ข้อสั่งการ องค์กรความรู้ และมาตรการเสริมแรง
- 2) จัดทำกลไกการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) จัดทำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มาตรการ แผนยุทธศาสตร์ และหลักสูตรการอบรม
- 4) อำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานทุกระดับ
- 5) ให้ความเห็นชอบผลการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงระดับดีเด่น
- 6) จัดทำมาตรการเสริมแรงและมอบโล่รางวัลเชิดชูเกียรติ

2. การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงองค์กรหลักการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรหลัก ดำเนินการโดยศูนย์ขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการโดยมีกระบวนการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1) นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยกลไกการขับเคลื่อนในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
- 2) จัดทำองค์กรความรู้และแผนปฏิบัติงานสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่
- 3) จัดทำข้อสั่งการ มาตรการขับเคลื่อนของหน่วยงาน และสถานศึกษา
- 4) อำนวยการ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงที่เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน
- 5) ให้ความเห็นชอบผลการปฏิบัติงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงระดับดีเด่น เสนอกระทรวงศึกษาธิการ

3. การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับจังหวัด/ระดับ เขตพื้นที่ การศึกษา การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับจังหวัดและ/หรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการโดยศูนย์ขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด และ/ หรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1) จัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) จัดทำแผนการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

4) อำนวยความสะดวก กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจ

พอเพียง

5) ประสานงาน บูรณาการกับทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

4. การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับสถานศึกษา การขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับสถานศึกษา ดำเนินการโดย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) และมอบนโยบายการขับเคลื่อนโครงการ สถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับคณะครู บุคลากร เด็ก นักเรียน/นักศึกษา
- 2) จัดทำแผนการอบรมให้ความรู้ และดำเนินการอบรมครู บุคลากร นักเรียน นักศึกษา
- 3) บริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลัก 4 M และกระบวนการบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA)
- 4) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการปฏิบัติงาน และคณะทำงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) ประสานงานกับชุมชน แสวงหาความร่วมมือ ใช้ทรัพยากรร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ

5. ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการโดยครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียงแผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

- 1) ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลิตภัณฑ์ตามบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ภายในห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คณะกรรมการนักเรียน/นักศึกษาแกนนำ 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานด้านองค์ความรู้ กลุ่มงานด้านการผลิต กลุ่มงานด้านการตลาด และกลุ่มงานด้านการเงิน/การบัญชี
- 3) ครูประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียน/นักศึกษาแกนนำความรู้มาจัดทำแผนงาน/แผนปฏิบัติการตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA)
- 4) นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและประสานผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น ชุมชน เพื่อร่วมมือกันสร้างอาชีพ

5) ดำเนินการระดมเงินทุน ออมทรัพย์ โดยการจัดทำโครงการทำมาหากิน และจัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย

6) ดำเนินการตามบริบท วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

5. ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง

ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการโดยครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา นักเรียน/นักศึกษาแกนนำ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนห้องเรียนเศรษฐกิจ พอเพียง แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1) ห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลิตภัณฑ์ตาม บริบท ของสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) ภายในห้องเรียนเศรษฐกิจพอเพียง/แผนกวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คณะกรรมการนักเรียน/นักศึกษาแกนนำ 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มงานด้านองค์ความรู้ กลุ่มงานด้านการ ผลิตกลุ่มงานด้านการตลาด และกลุ่มงานด้านการเงิน/การบัญชี

3) ครูประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียน/นักศึกษาแกนนำนำความรู้มาจัดทำ แผนงาน/แผนปฏิบัติการตามกระบวนการวงจรคุณภาพ (PDCA)

4) นักเรียน/นักศึกษาแกนนำวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและประสานผู้ปกครอง ผู้นำ ท้องถิ่นชุมชน เพื่อร่วมมือกันสร้างอาชีพ

5) ดำเนินการระดมเงินทุน ออมทรัพย์ โดยการจัดทำโครงการทำมาหากิน และ จัดทำบัญชี รายรับ-รายจ่าย

6) ดำเนินการตามบริบท วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง

สรุป การดำเนินการขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีการดำเนินแนวทางตาม ศูนย์ขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจ พอเพียง สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 เป็นสถานศึกษาพอเพียงและมีศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รณชัย ทิพย์อุทัย, (2554) ไต่ทำการวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่

สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 วัดลุมประสงค์ การ

วิจัย เพื่อทราบ 1) การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสถานศึกษา และ 2) แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า ควรกำหนดนโยบายหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยมีศึกษานิเทศก์คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะและให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา ควรมีการวางแผนงาน ดำเนินการ นิเทศติดตาม สรุป รายงาน และประเมินผลในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบจริงจัง และ ต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรให้ผู้ปกครองและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนตามความเหมาะสม และภูมิสังคมของแต่ละ สถานศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 เรื่องสู่การบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ความ พอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้และ 5) เงื่อนไข คุณธรรม)

กังวาน ปัญญา นิรมิตร,(2556) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ ปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 33 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลภาคสนามและการสังเกต และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความเที่ยงตรงและการวิเคราะห์ข้อมูลใช้พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มีกำหนดนโยบายการจัดทำหลักสูตร การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายและการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ คือ ควรพัฒนาความรู้อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลและการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของครูและควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอ ด้านการบริหารงบประมาณ มีการวางแผนงบประมาณด้วยความโปร่งใสและความรอบคอบ การติดตามและการสรุปรายงานผลการใช้งบประมาณที่ถูกต้องและนำผลการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสม ปัญหาพบว่า ครูความรู้ในการเขียนแผนงบประมาณและ

โรงเรียนขาดการระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดอบรมให้แก่ครูเรื่องการเขียนแผนงบประมาณและควรมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ด้านการบริหารงานบุคคล มีความพัฒนาบุคลากรด้วยการศึกษาดูงาน การอบรมและการจัดกิจกรรมส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจเพื่อพัฒนาครูหรือบุคคลต้นแบบตามวิถีแห่งความพอเพียง ปัญหาพบว่า ครูขาดตัวอย่างครูต้นแบบและความรู้ความเข้าใจที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน และโรงเรียนขาดการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานบุคลากรต้นแบบ และจัดทำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน และควรร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดนิทรรศการ การประชุม และการเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารทั่วไป มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การอนุรักษ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นการเสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษา และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะชีวิต ปัญหาพบว่า อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมขาดการดูแลอย่างทั่วถึง ข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดการสำรวจและรวบรวมร่วมกับ ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรวางแผนดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยมอบหมายให้นักการภารโรงและลูกจ้างดำเนินการร่วมกันกับครูที่ปรึกษาและนักเรียนควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นและจัดเก็บในห้องสมุด ควรจัดทำจดหมายข่าววารสารเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ

พรชัย อามุกคะ,(2553) ไตวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหา แนวทางยกระดับประสิทธิภาพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสภาพแตกต่างกันโดยรวมแตกต่างกัน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีช่วงชั้นที่ทำการเปิดสอนแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน แนวทางยกระดับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาบุคลากร

สุวิชา อธิวิจารณ์ญาณกุล,(2550) ได้วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนกรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัย พบว่า 1) โดยภาพรวมโรงเรียนเครือข่ายทั้ง 9 โรงเรียนได้มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่การบริหารโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและมีความเป็นมา ก่อนการเข้าร่วมเป็นโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการบริหารดำเนินงานวิชาการ โรงเรียนมีการบูรณาการโครงการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การเรียนการสอน ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ ที่ถูกต้องมีการให้ความสำคัญกับการนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม การบริหารดำเนินงานบุคคล พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ในทุกโรงเรียนมีจิตสำนึกและมีความศรัทธาต่อ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการทำงานอย่างเสียสละทุ่มเท และรับผิดชอบ การทำงานมี ลักษณะ ร่วมมือกันทำงาน นอกจากนี้โรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างครู ชุมชน และเครือข่ายภายนอกโรงเรียนอย่างกว้างขวาง การบริหาร ด้านงบประมาณ พบว่าทุกโรงเรียนสามารถขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมที่โรงเรียนต้องการดำเนินการได้โดยการแสวงหาความร่วมมือซึ่งมีส่วนช่วยในการลดภาระด้านงบประมาณ และการทำงานมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ด้านการบริหารทั่วไปพบว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการคำนึงถึงสภาพภูมิสังคมของตน ให้มีความสำคัญกับการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและสร้างเครือข่ายเพื่อการทำงาน 2) แนวทางการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนและ เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

สุริยะ ลุนบง,(2555) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การปลูกผักปลอดสารพิษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้ดี ควรคำนึงถึงองค์ ประกอบต่อไปนี้ 1.1 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนควรเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน จะทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ 1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้คำถามที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับประสบการณ์ของนักเรียน จัดกลุ่มนักเรียนโดยละ ความสามารถ เลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาให้แรงเสริมทางบวก สนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง และใช้การประเมินตามสภาพจริง 1.3 การบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเลือกบูรณาการเฉพาะคุณลักษณะที่สามารถ วัดและประเมินได้จริงในขณะทำการวิจัยนั้น 2. นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 78.00 และนักเรียนทั้งหมดได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (70) 3. นักเรียนมีคะแนน

คุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเกณฑ์ 80/80 และคะแนนมีค่าสูงขึ้นตามแผนการจัดการเรียนรู้

ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา, (2557) ใต้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาด แตกต่างกันมีสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3.แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงและมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรวิเคราะห์หลักสูตรและบูรณาการทุกกลุ่มสาระ โดยการสอดแทรก หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเนื้อหาในวิชาและในชีวิตประจำวัน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นจิตอาสา การพัฒนาศักยภาพของตนเอง การถอดบทเรียนจากกิจกรรมในหลักสูตร และกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ด้านการพัฒนาบุคลากร ประชุม ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตอย่างสม่ำเสมอ ด้านผลลัพธ์ความสำเร็จ สถานศึกษาควรสร้างจุดเด่นให้สถานศึกษาตามบริบท และอัตภาพของสถานศึกษาและฝึกให้ผู้เรียนถอดบทเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดย การปฏิบัติ การพูดซ้ำทบทวนอย่างสม่ำเสมอ

พิสิฐ รักรพรม, (2556) ใต้วิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา และ 2) เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ไตแก ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย

พบว่า 1. การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1.1 ด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก 1.2 ด้านบริหารทรัพยากรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1.3 ด้านพัฒนา กิจกรรมนักเรียนโดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง 1.4 ด้านแผนงานและความร่วมมือโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2. การรอนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2.1ด้านความพอประมาณโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก 2.2 ด้านความมีเหตุผล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2.3 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2.4 ด้านเงื่อนไขความรู้ โดยภาพรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2.5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

(เปรมฤทัย พงษ์พันธ์, (2556) ใตวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 การวิจัย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และ 2) การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีการ วิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) วิจัยเอกสาร 2) สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 3) วิจัยภาคสนามและ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนรวมทั้งสิ้น 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาใช้แบบบูรณาการไปในกระบวนการบริหารสถานศึกษา 3 ขั้นตอน คือ 1) กำหนด นโยบายการรอนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 3) ขับเคลื่อนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านโครงสร้าง การบริหาร 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบริหาร บุคลากร 2. การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 2) จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 กิจกรรม คือ (1) กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน(2) กิจกรรมนักเรียนโดยบูรณาการในกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี

ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมชุมชน ต่างๆ และ (3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้คือ การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างให้ประสบความสำเร็จผู้บริหาร
 สถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจและความมุ่งมั่นในการน้อมนำหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนการสอน
 อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างของนักเรียน

ชินศักดิ์ พรหมตอนกลอย, (2551) ได้วิจัยเรื่องศึกษาการพัฒนาบุคลากรครู ในการจัด
 กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัด
 ขอนแก่นพบว่า บุคลากรมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ทั้ง 6
 ขั้นตอน คือ ขั้นการกำหนดหัวเรื่อง ขั้นการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นการกำหนดเนื้อหา
 ย่อย ขั้นการวางแผนการสอน ขั้นการปฏิบัติการสอน ขั้นการประเมินปรับปรุง และพัฒนา มีการ
 เตรียมการ สอนล่วงหน้ามีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีการใช้สื่อ และอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ
 มีการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่าง
 ต่อเนื่องเกิด ความมั่นใจในการสอนอย่างเต็มที่ ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความร่วมมือและ
 ผู้บริหารให้ความสนับสนุนทุกด้านเพื่อการพัฒนาปฏิบัติงานของบุคลากรทำให้ผลการพัฒนาเป็นที่น่า
 พอใจผลการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
 บูรณาการ โรงเรียนหนอง สองห้องวิทยา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ
 แบบคลินิกช่วยให้ครูผู้สอนมี ความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการ
 เรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้ง 6 คน โดยบรรลุเป้าหมาย
 ทั้งหมด

ชาวเรศ ใจทัต, (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 มุกดาหาร การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนการ
 สอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษามุกดาหาร 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดย
 ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
 ศึกษามุกดาหาร 3) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร เครื่องมือใน
 การวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร
 โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 2) สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 บุคลากรจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการเรียนการสอนครบ ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดนโยบายแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดอบรมครูและให้ครูศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดหาสื่อแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษาพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงผลการประเมิน แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

รุ่งฤดี โชติวิเชียร, (2558) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอนหรือเป็นครูวิชาการในโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหา 2) แบบบันทึกสนทนากลุ่ม และแบบประเมินรูปแบบ 3) แบบประเมินรูปแบบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านด้านการบริหารการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

วิไลภรณ์ บุญโยทยาน, (2552) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 17 คน และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ 5 คน การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการดำเนินการพัฒนาโดยการประชุม ปฏิบัติการ ทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น เป็นระดับมากที่สุด การติดตามผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยทำให้ครูทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยถูกต้องตามองค์ประกอบและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อยู่ในระดับมากที่สุด

วรรณิสา กิจสนิท, (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ระเบียบเชิงวิจัยเชิงบรรยาย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โมเดลตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 9 ตัว จากตัวแปรแฝงองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ความรู้สำหรับวิชาชีพครูและความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การใช้สื่อนวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ด้านการประพฤติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความสมดุลด้านวัตถุ ความสมดุลด้านสังคม ความสมดุลทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและความสมดุลด้านวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการประพฤติปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยองค์ประกอบในแต่ละด้านดังกล่าวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 , 0.99 และ 0.73 ตามลำดับ

วิไลรัตน์ หดย้อย, (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8 กลุ่มสาระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัด

สงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตร แบบประเมินผลงานนักเรียน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการ และแบบประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการใช้หลักสูตรบูรณาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบสอดคล้องและเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินผลงานระหว่างเรียนผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.61 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนผ่านเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.87 ซึ่งถือว่าหลักสูตรบูรณาการมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการในระดับมากและครูผู้สอนมีความเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรในระดับมาก

จิราพร พุฒผง, (2560) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 การวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 7 ตัวชี้วัด ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 9 ตัวชี้วัด ด้านการบูรณาการ

หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 10 ตัวชี้วัด ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มี 7 ตัวชี้วัด ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (

งานวิจัยต่างประเทศ

Smith,(2004) ได้ศึกษาวิจัยแนวทางการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นแนวทางเรียนรู้แบบ ธรรมชาติและค่อย ๆ พัฒนาการเรียนรู้ขึ้นไป อย่างเป็นขั้นตอนคือการ วางแผน การดำเนินการ และการทบทวน มีการอธิบายอย่างมีเหตุผลถูกต้องแม่นยำและการสอนที่เป็นขั้นตอนทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ เข้าใจง่าย ชำนาญและมีทัศนคติที่ดีในการเรียนทั้งใน ห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งครูสามารถเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนโดยสนับสนุนด้าน วัฒนธรรมซึ่งส่งเสริมให้เกิดการ แบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และใช้ความรู้ร่วมกันมากกว่าการเน้นที่เทคโนโลยี

McCoy, (2003) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนปรับปรุงท้องถิ่นในโรงเรียน มัธยมศึกษา โดยใช้ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 โรงเรียน เพื่อปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน โดยนำครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียนมารวมกัน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อกำหนด ประสิทธิภาพของแผนในการระบุนความต้องการทางวิชาการ และกำหนดปรับปรุงท้องถิ่น ปัจจุบัน ตรวจสอบข้อมูลทางวิชาการของนักเรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนโปรแกรมใหม่และโปรแกรมเก่าที่มีอยู่ เพื่อใช้เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุงท้องถิ่นที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่

Lamberton, (2005) ได้ศึกษาเรื่อง ความพอเพียงอย่างยั่งยืน : ความตรงกัน ภายใน ของรูปแบบความยั่งยืน พบว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางไปทั่วโลก ซึ่งเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมสำหรับมนุษยชาติ การนำแนวคิดทั้งระดับ ภาครัฐและเอกชนได้แสดงให้เห็นถึงความยุ่งยากที่เกี่ยวข้องในบางส่วนที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่าง มิติ ทางนิเวศวิทยา สังคมและเศรษฐกิจ ที่รวมกันอยู่ภายในการแปลความหมาย ร่วมกันของการ พัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษาครั้งนี้เป็นการพรรณนาถึงรูปแบบของความยั่งยืนที่มีความชัดเจนและมี แนวทาง เพื่อการทำการตัดสินใจ เป็นการแทนที่รูปแบบมุมมองของเศรษฐกิจใหม่ของแนวทาง ตะวันตก ซึ่งภายในการแปลความหมายส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับ มุมมองของ พุทธศาสนิกชนต่อ เศรษฐศาสตร์ที่นำไปสู่รูปแบบความตรงกันภายในของความยั่งยืนที่อ้างถึงความ พอเพียงอย่างยั่งยืน การศึกษากระบวนการตัดสินใจภายในการดำเนินงานขององค์การภายในกรอบ การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ถูกนำไปกำหนดการทำการตัดสินใจภายในกรอบความพอเพียงอย่างยั่งยืน ข้อเสนอของการศึกษาครั้งนี้คือแนวคิดความพอเพียงอย่างยั่งยืนจะเป็นการเสริมให้มุมมองของ กฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจแนวใหม่ไป กำหนดอุปสรรคต่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์ทางสังคมและ นิเวศวิทยา ที่จะถูกนำไปสู่การแปลความหมายร่วมกันของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Young, P.Y., (2009) ได้ศึกษาเรื่อง ประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียง ประเทศไทยในมุมมองที่กว้างขึ้น พบว่า ความพอเพียงในตนเองเป็นข้อสรุปของความไม่แน่ใจเป็นความสงสัยลังเลของรัฐสวัสดิการอย่างอเมริกา ความพอเพียงในตนเองได้รับการยอมรับทั่วไปในวงจรรยาบรรณสวัสดิการทางสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นอิสระและเสถียรภาพทางการเงิน แต่อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เป็นความหมายที่ตกลงกันในทางปฏิบัติโดยผู้จัดทำนโยบาย นักวิจัยหรือผู้ให้บริการ และความหมายที่ใช้บ่อยโดยไม่มี การกำหนดความหมายหรือข้อนิยามร่วมกัน ในความเห็นนี้ วัตถุประสงค์ของการศึกษา ครั้งนี้ให้ถึงเนื้อหาที่มีการกำหนดจากบนลงล่างของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นเป้าหมายนโยบายสังคมที่ตรงกับ แผนการฝึกอบรมอาชีพที่ตรงกับแนวทางของแผนงานฝึกอบรมให้กับผู้รับบริการที่เขาใจความหมายของเศรษฐกิจ การใช้ทฤษฎีแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาการกำหนดนิยาม ความหมายของความพอเพียง ของตนเองจากล่างไปสูบนที่ ได้รับการประชุมกลุ่ม ของกลุ่มผู้มียรายไดต่ำ การประชุมกลุ่มได้รับการถ่ายทอดเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจากการนิยามความหมายของความพอเพียงในตนเองที่กำหนดจากกลุ่มผู้รับบริการ ข้อค้นพบจากการศึกษาได้เสนอแนะว่าความพอเพียงในตนเองเป็นกระบวนการของการ พัฒนาทางจิตใจให้เกิดความเข้มแข็งและเรียนรู้เป้าหมายเป็นการสร้างความก้าวหน้าไปสู่ความเป็นจริง ของผลลัพธ์ทางการเงิน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่แทรกเข้ามาเพื่อใช้เป็นฐานในการมอบอำนาจให้กับผู้รับบริการและการพัฒนากำลังแรงงานของชุมชน

Calkins, (2009) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบเศรษฐกิจ พอเพียง: ช่วงระยะ เวลาที่ หลากหลาย และดีที่สุดเพื่อนักวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ในปัจจุบันการควบคุมทรัพยากรที่มีอยู่เศรษฐกิจ และสังคมเป็นความต้องการของเหล่านักวางแผนทางสังคมเศรษฐกิจ โดยกำหนดเป็นแผน 5 ปี เพื่อการควบคุมปัญหาให้ดีที่สุด การวิเคราะห์รูปแบบความรับผิดชอบทางสังคมมีรูปแบบที่ถูกจำกัด ที่จะวิเคราะห์ให้หลากหลายด้วยวิธีการลองผิดลองถูก และสังคมใดถูกละเลยจากการควบคุม นำไปสู่ความล้มเหลวในทางปฏิบัติ มีการคดโกงที่นำไปสู่ความเสี่ยงในกิจกรรมที่หลากหลายทางการค้า การปกครอง การลงทุน การบริโภค การขายและการผลิต รูปแบบโปรแกรม MOTAD เป็นแนวทาง ที่มีประสิทธิภาพเพื่อการวิเคราะห์การตัดสินใจที่ซับซ้อน แต่โปรแกรมเหล่านี้ไม่ได้นำไปปรับใช้กับ รูปแบบความรับผิดชอบทางสังคมในอดีตที่ผ่านมา รวมทั้งหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมเหมือนเช่นที่มีอยู่ ใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประเทศไทยการวิจัยนี้เป็นการศึกษาสิ่งที่ดีที่สุดโปรแกรม ป้องกัน และควบคุมความเสี่ยง และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้เป็นกรณีศึกษาของตำบลในภาคเหนือของประเทศไทย โดยมีกระบวนการ 7 ขั้นตอนนำไปสู่การตัดสินใจในระดับท้องถิ่นและเหล่านักวางแผนจากผู้ที่มีมุมมองในด้านที่ดี โดยการสร้างแผนระยะ 5 ปี เพื่อการป้องกันสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการบูรณาการรวมถึงการประยุกต์ให้เข้ากับรายวิชาที่จัดการเรียนสอนเพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ นำไปใช้ซึ่งเกิดจากการลงมือปฏิบัติรวมไปถึงการกำหนดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีการบริหารจัดการด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับชั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพรวมไปถึงการเชื่อมโยงให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีและรักความเป็นไทยและผู้เรียนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็น การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยดำเนินการ 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

รายละเอียดแต่ละระยะของการวิจัยการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่ได้จากการสังเคราะห์มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา

1.2 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่สร้างขึ้นนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 100 คน จาก 56 โรงเรียนและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 2,014 คน จาก 56 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้บริหารจาก 56 โรงเรียน จำนวน 35 คน และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 56 โรงเรียน จำนวน 403 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนจากตารางของเครจซี่และมอร์

แกน Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และได้มาโดยและได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสำรวจโรงเรียนในแต่ละจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21) พบว่ามีทั้งหมด 56 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 8 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 10 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 35 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน ซึ่งใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยการแบ่งโรงเรียนเป็น 4 ชั้นภูมิ คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แล้วสุ่มโรงเรียนมาจากแต่ละชั้นภูมิ

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของครู โดยเทียบจำนวนจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ครูผู้สอน จำนวนประชากรทั้งหมด 2,014 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 403 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนตามสัดส่วนแต่ละขนาด ร้อยละ 25 ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวนประชากรทั้งหมด 2,014 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 403 คน รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	823	165
ใหญ่	442	88
กลาง	710	142
เล็ก	39	8
รวม	2,014	403

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยสุ่มโรงเรียนตามสัดส่วนแต่ละขนาด ร้อยละ 25 ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 9 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน ได้จำนวนผู้บริหาร 100 คน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 35 คน รายละเอียดดังตาราง ตาราง 4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ใหญ่พิเศษ	28	12
ใหญ่	24	7
กลาง	44	13
เล็ก	4	3
รวม	100	35

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพ และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด,

2554) โดยมีการครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนเป็น ตัวชี้วัด

โดยอาศัยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) สภาพปัจจุบัน

และสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามประเภทต่างๆ จากหนังสือการ

วิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด, (2554) หนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2551) และศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดรูปแบบและขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย รวมถึงศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ประเด็นเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถามและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

3.2.4 วิเคราะห์นิยามศัพท์และกำหนดโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรายด้านให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ใช้ในการศึกษา

3.2.5 กำหนดรูปแบบข้อคำถาม โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2.6 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด การใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่คลุมเครือ ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ

3.2.7 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน สำนวนการใช้ภาษา ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objectives Congruent : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์รายข้อที่มีค่าเท่ากับ 0.60 – 1.00 ซึ่งถือว่าข้อนั้นๆมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา ตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสมและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ ให้คะแนน +1

ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับนิยาม ศัพท์เฉพาะ ให้คะแนน 0

ถ้าแน่ใจในข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ ให้คะแนน -1

โดย ผู้วิจัยเลือกให้ผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย โดยมีคุณสมบัติดังนี้

3.2.7.1 จบการศึกษาทางด้านการศึกษาและประเมินผล ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านหลักสูตรและการสอน ระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นไป

3.2.7.2 มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ ศึกษานิเทศ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร อาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ภาควิชาการบริการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัตชนนท์ วุฒิการศึกษา (กศ.ด.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา อาจารย์ภาควิชาการบริการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4. นายกมลพันธ์ แก้วโชติ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5. นางวิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานเลขานุการ คณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

3.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้ทดลองเพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการนำไปลองใช้ (Try Out) ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันตาม วิธี Item Total Correlationระหว่างคะแนนรายข้อคำถามกับคะแนนรวม ตามสูตรการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05(บุญชม ศรีสะอาด, 2554) แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .316 - .752 และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .618 - .875

3.2.9 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการครอนบาค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าทั้งฉบับตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป(บุญชม ศรีสะอาด, 2554) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับของสภาพปัจจุบันเท่ากับพบว่ามีค่า .949 และค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้ง ฉบับของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .984

3.2.10 นำแบบสอบถามจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. การจัดการกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage, %)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X})

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ตรวจจับความสอดคล้อง (IOC)

2.1 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

2.2 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

1. การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

1. ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดในระยะที่ 1 มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ และวิเคราะห์ค่าดัชนีความจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) มาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยเลือกข้อความเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มีค่าสูงมาใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. การศึกษาการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 9 คน จาก 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 27 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1.1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับการประเมินดีเด่นหรือโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1.2 ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาต้นแบบพอเพียง

1.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) และหลอมรวมประเด็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลตามประเด็นองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

1.3 ร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

1.4 ประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ ของร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.4.1 จบการศึกษาทางด้านการศึกษาและประเมินผล ด้านการวิจัยทางการศึกษา ด้านการบริหารการศึกษา หรือด้านหลักสูตรและการสอน ระดับบัณฑิตศึกษาขึ้นไป

1.4.2 มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ ศึกษานิเทศน์

1.4.3 เป็นครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.รัชชัย จิตรนันท์ วุฒิการศึกษา : ครุศาสตร์ดุษฎี บัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา

2. นางชนานันท์ สุคันธา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษา

3 นายวิษณุ อังตระกูล ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังคมิวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารจัดการสถานศึกษา

4 นายวีรยุทธ ชานัย ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารจัดการสถานศึกษา

1.4.5 นางธาริณี นามแสง ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ) สาขาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.5. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระฯ ละ 1 คน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 9 คน จาก 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชม์คณาภิเชก โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 27 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวความคิดการวิจัยในระยะเวลาที่ 1 และวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในระยะเวลาที่ 2 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา

2. แบบประเมิน

แบบประเมินความเหมาะสมแนวทางด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดตามแนวคิดของ Likert โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของแนวทางด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554) เพื่อนำมาประกอบเป็นกรอบแนวความคิดแล้วสร้างแบบสัมภาษณ์ภายใต้กรอบแนวคิด

1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

1.3 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนด และนำร่างแบบสัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและนำเสนอมหาวิทยาลัยที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.5 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบประเมิน

การสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา มีวิธีการสร้างและคุณภาพเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมิน

2.2 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

2.3 นำเอาแบบประเมินความเหมาะสมแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวม

3.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ โดยประสานงานทางโทรศัพท์ กำหนด นัดหมาย วันเวลาและขอเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยทำการจดบันทึก และบันทึกเสียงไว้ทุกครั้ง โดยการขออนุญาตก่อนในการบันทึกก่อนทำการบันทึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษานำแบบประเมินที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยคะแนนความถูกต้องเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด ,2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึงมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึงความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยพิจารณาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป คือ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติพื้นฐาน

1. ร้อยละ (Percentage ,%)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean,)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)
4. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Important)
$PNI_{Modified}$	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็น 2 ระยะตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 แสดงในตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 14 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ และตัวชี้วัด การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	0.51	ปานกลาง	4.63	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	0.50	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.90	0.26	ปานกลาง	4.50	0.52	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.73	0.46	ปานกลาง	4.49	0.52	มาก
โดยรวม	2.69	0.43	ปานกลาง	4.55	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลางโดยเรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=2.90$) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=2.73$) ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=2.59$) ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=2.52$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.63$)

ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.56$) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.50$) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.49$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	0.50	ปานกลาง	4.63	0.51	มากที่สุด
1. สถานศึกษามีกำหนดหลักสูตรการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.57	0.50	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.61	0.50	ปานกลาง	4.69	0.51	มากที่สุด
3. มีการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.58	0.49	ปานกลาง	4.76	0.45	มากที่สุด
4. มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.46	0.51	น้อย	4.67	0.48	มากที่สุด
5. มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.49	0.50	น้อย	4.57	0.52	มากที่สุด
6. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อุบายของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	0.50	น้อย	4.56	0.54	มากที่สุด
7. มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้อุบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	0.52	น้อย	4.64	0.50	มากที่สุด
8. มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้อุบายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.51	0.50	ปานกลาง	4.60	0.51	มากที่สุด
9. มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	0.50	ปานกลาง	4.54	0.55	มากที่สุด
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	0.50	น้อย	4.63	0.51	มากที่สุด
รวม	2.52	0.51	ปานกลาง	4.63	0.51	มากที่สุด
ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	0.50	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด
11. ผู้สอนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้	2.51	0.51	ปานกลาง	4.49	0.52	มาก
12. ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.50	0.51	น้อย	4.51	0.52	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
13. ผู้สอนมีทักษะการแก้ปัญหาในชั้นเรียนที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.55	0.51	ปานกลาง	4.51	0.53	มากที่สุด
14. ผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้แก่ การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.56	0.50	ปานกลาง	4.61	0.53	มากที่สุด
15. ผู้สอนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	0.49	ปานกลาง	4.70	0.49	มากที่สุด
16. ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.63	0.49	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด
17. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง	2.63	0.49	ปานกลาง	4.60	0.54	มากที่สุด
18. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	2.64	0.49	ปานกลาง	4.49	0.53	มาก
19. ผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.61	0.49	ปานกลาง	4.52	0.53	มากที่สุด
20. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน	2.62	0.49	ปานกลาง	4.52	0.51	มากที่สุด
21. กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.63	0.51	ปานกลาง	4.56	0.50	มากที่สุด
22. กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	2.59	0.50	ปานกลาง	4.55	0.51	มากที่สุด
รวม	2.59	0.50	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.90	0.264	ปานกลาง	4.50	0.52	มากที่สุด
23. สถานศึกษาที่การจัดหา/ผลิตสื่อ/ใช้สื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	0.54	ปานกลาง	4.53	0.51	มากที่สุด
24. มีการจัดหา/ผลิตสื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.00	0.17	ปานกลาง	4.51	0.50	มากที่สุด
25. สถานศึกษามีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.95	0.23	ปานกลาง	4.46	0.52	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
26. สถานศึกษานำการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้	2.95	0.23	ปานกลาง	4.56	0.52	มากที่สุด
27. สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	2.91	0.30	ปานกลาง	4.63	0.51	มากที่สุด
28. สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกสถานศึกษา	2.97	0.19	ปานกลาง	4.59	0.52	มากที่สุด
29. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	2.97	0.17	ปานกลาง	4.52	0.51	มากที่สุด
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2.97	0.15	ปานกลาง	4.45	0.53	มาก
31. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง	2.96	0.19	ปานกลาง	4.45	0.52	มาก
32. สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	2.98	0.16	ปานกลาง	4.45	0.51	มาก
33. ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	2.91	0.30	ปานกลาง	4.45	0.53	มาก
34. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.66	0.47	ปานกลาง	4.45	0.53	มาก
รวม	2.90	0.26	ปานกลาง	4.50	0.52	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.73	0.46	ปานกลาง	4.49	0.52	มาก
35. มีการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นของสถานศึกษา	2.72	0.46	ปานกลาง	4.44	0.52	มาก
36. มีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินที่หลากหลาย	2.77	0.44	ปานกลาง	4.45	0.51	มาก
37. มีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์	2.83	0.42	ปานกลาง	4.43	0.51	มาก
38. มีการวัดและประเมินตามสภาพจริงของการจัดการเรียนรู้	2.80	0.44	ปานกลาง	4.43	0.54	มาก
39. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	2.67	0.50	ปานกลาง	4.44	0.52	มาก
40. มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2.64	0.48	ปานกลาง	4.57	0.51	มากที่สุด
41. มีการนำผลการประเมินไป แก่ไข/ปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.72	0.44	ปานกลาง	4.59	0.51	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
42. มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลภารกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.71	0.47	ปานกลาง	4.60	0.53	มากที่สุด
รวม	2.73	0.46	ปานกลาง	4.49	0.52	มาก
โดยรวมทั้งหมด	2.69	0.43	ปานกลาง	4.55	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเรียงลำดับสภาพปัจจุบันจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.90$) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.73$) ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.59$) ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 2.52$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เรียงลำดับสภาพที่พึงประสงค์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.63$) ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.56$) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.50$) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.49$) ตามลำดับ

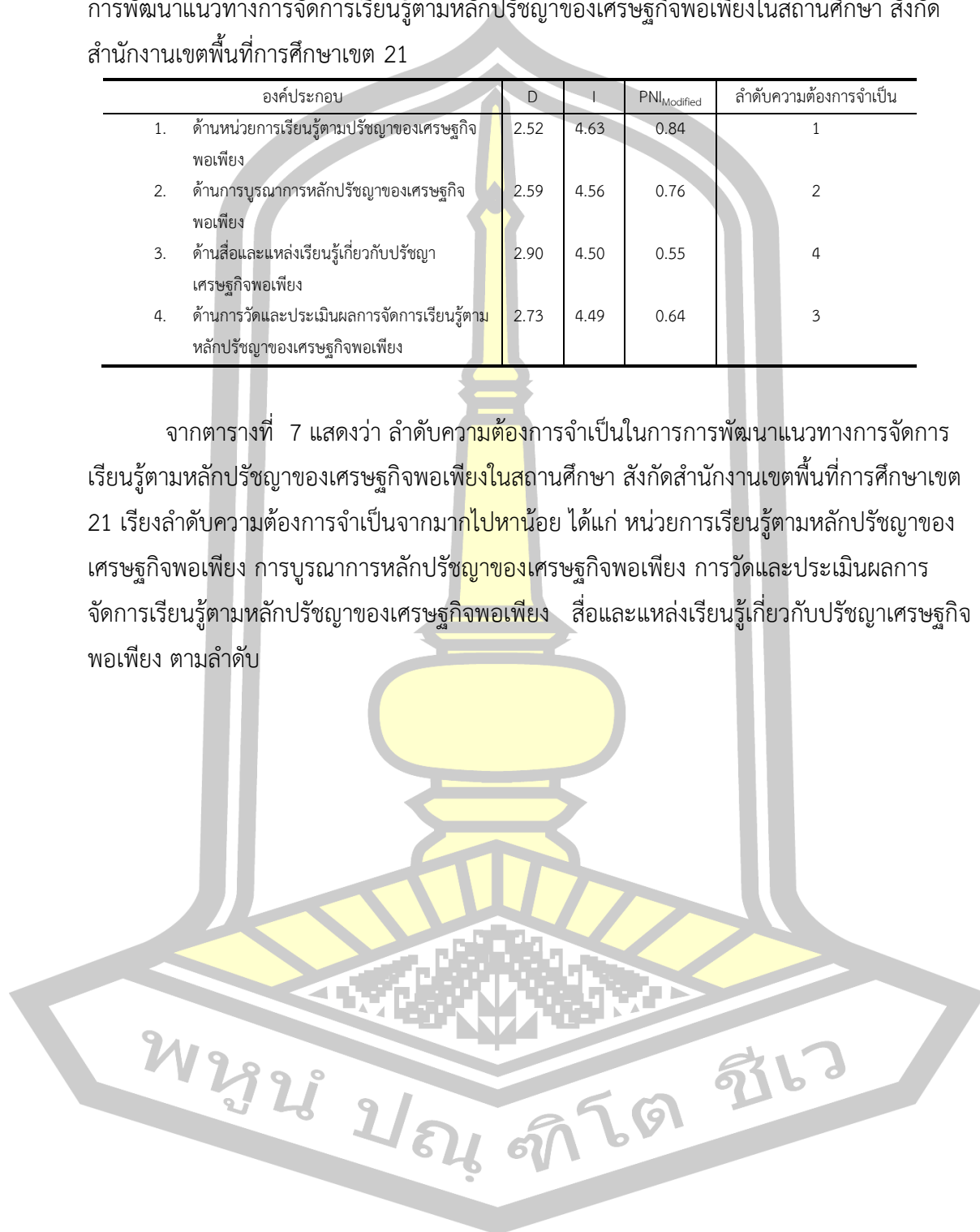
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 11

ตาราง 7 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

องค์ประกอบ	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	4.63	0.84	1
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	4.56	0.76	2
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.90	4.50	0.55	4
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.73	4.49	0.64	3

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. สถานศึกษามีกำหนดหลักสูตรการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.57	4.64	0.81	5
2. สถานศึกษามีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.61	4.69	0.80	6
3. มีการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.58	4.76	0.84	3
4. มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.46	4.67	0.90	1
5. มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.49	4.57	0.84	3
6. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	4.56	0.84	3
7. มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	4.64	0.87	2
8. มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.51	4.60	0.83	4
9. มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.52	4.54	0.80	6
10. มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.48	4.63	0.87	2

จากตารางที่ 8 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการจัดการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้อุประษาของเศรษฐกิจพอเพียง/

สถานศึกษามีกำหนดหลักสูตรการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/สถานศึกษามีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	D	I	PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ผู้สอนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้	2.51	4.49	0.79	3
2. ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.50	4.51	0.80	2
3. ผู้สอนมีทักษะการแก้ปัญหาในชั้นเรียนที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.55	4.51	0.77	5
4. ผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้แก่การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.56	4.61	0.80	2
5. ผู้สอนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	4.70	0.81	1
6. ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.63	4.67	0.78	4
7. กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง	2.63	4.60	0.75	7
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	2.64	4.49	0.70	9
9. ผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.61	4.52	0.73	8
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน	2.62	4.52	0.73	8
11. กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.63	4.56	0.73	8
12. กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	2.59	4.55	0.76	6

จากตารางที่ 9 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้สอนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้แก่การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ ผู้สอนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้/ ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ ผู้สอนมีทักษะการแก้ปัญหาในชั้นเรียนที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน/ กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง/ผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน/กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์/การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. สถานศึกษาที่การจัดการ/ผลิตสื่อ/ใช้สื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.59	4.53	0.75	1
2. มีการจัดการ/ผลิตสื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.00	4.51	0.50	8
3. สถานศึกษามีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.95	4.46	0.51	7
4. สถานศึกษานำการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้	2.95	4.56	0.55	4
5. สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	2.91	4.63	0.59	3
6. สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกสถานศึกษา	2.97	4.59	0.59	4
7. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา	2.97	4.52	0.52	6
8. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา	2.97	4.45	0.50	8
9. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง	2.96	4.45	0.50	8
10. สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	2.98	4.45	0.49	9
11. ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	2.91	4.45	0.53	5
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.66	4.45	0.67	2

จากตารางที่ 10 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาที่การจัดการ/ผลิตสื่อ/ใช้สื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง/สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา/สถานศึกษาเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้/สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกสถานศึกษา/ ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา/ สถานศึกษามีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ มีการจัดหา/ผลิตสื่อเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา/สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง/สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. มีการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นของสถานศึกษา	2.72	4.44	0.63	5
2. มีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินที่หลากหลาย	2.77	4.45	0.61	6
3. มีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์	2.83	4.43	0.57	8
4. มีการวัดและประเมินตามสภาพจริงของการจัดการเรียนรู้	2.80	4.43	0.58	7
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้	2.67	4.44	0.66	4
6. มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2.64	4.57	0.73	1
7. มีการนำผลการประเมินไป แก้ไข/ปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.72	4.59	0.69	3
8. มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.71	4.60	0.70	2

จากตารางที่ 11 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง/ มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลภารกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/มีการนำผลการประเมินไป แก้ไข/ปรับปรุง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง/ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้/มีการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นของสถานศึกษา/มีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินที่หลากหลาย/มีการวัดและประเมินตามสภาพจริงของการจัดการเรียนรู้/ มีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยเรียงลำดับความต้องการและความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้ง 4 ด้าน ไปสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ เพื่อใช้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยนำไปสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จาก 3 โรงเรียน จำนวน 27 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว เป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

1.โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ปัจจุบันมีนักเรียน 639 คน ข้าราชการครู 43 คน โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ.2559 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ผู้ให้สัมภาษณ์คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระ

2.โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ปัจจุบันมีนักเรียน 551 คน ข้าราชการครู 32 คน โรงเรียนเป็น

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ.2559 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระ

3.โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ปัจจุบันมีนักเรียน 854 คน ข้าราชการครู 49 คน ได้รับรางวัลสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการจัดการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปี พ.ศ.2560 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ผู้ให้สัมภาษณ์คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระ

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 จากบทสัมภาษณ์ดังนี้

1.ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า โรงเรียนมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึงการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อสาระของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 12 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ในด้านหน่วยการเรียนรู้เน้นเริ่มจากสร้างความรู้ความเข้าใจให้ครูเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำครูไปศึกษาดูงานเพื่อให้ครูเข้าใจทักษะกระบวนการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อสาระของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึง มีการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.12 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ในขั้นตอนแรกสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการและให้ครูไป

ศึกษาคูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้น แต่งตั้งคณะกรรมการระดับชั้นเรียนโดยให้มีครูประจำระดับสายชั้น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยในการปรับปรุงหลักสูตรมีการวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดผลการเรียนรู้ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีการติดตามนิเทศการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข...”

(รองผู้บริหารสถานศึกษา. 23 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึงการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มาตรฐาน และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการติดตามนิเทศการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขมีการเผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำไปแบบตัวอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมไปถึง การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.23 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำหน่วยการเรียนรู้ รวมไปถึงการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 30 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า เริ่มจากศึกษา จากเอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่งตั้งคณะทำงานที่ส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงหลักสูตรและประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา การวัดและประเมินผล มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ในด้านการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ครูควรจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องตัวชี้วัดและสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรม หน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระที่ชัดเจน มีผลงาน ชิ้นงานเป็นตัวแสดงผลของการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการจัดทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึงมีการ

เผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.30 พฤศจิกายน 2561)

2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำแผนไปใช้ในการจัดการเรียนสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 12 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ในด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครูจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆและควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปรึกษา สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ PLC เพื่อให้ทราบปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูมีการนำแผนไปใช้ในการจัดการเรียนสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เน้นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนลงปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ ...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.12 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรค์

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยเน้นการถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก กิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ...”

(รองผู้บริหารสถานศึกษา. 23 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มจากศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศึกษาวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ เน้นการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากเรียนรู้รวมไปถึงผู้สอนมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมไปถึงสรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและพัฒนาให้มีเครือข่ายเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.23 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก กิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เน้นการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมีการนิเทศการจัดการเรียนและนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 30 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก กิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมีการนิเทศ มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนผู้สอนมีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รวมไปถึงสรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนโดยสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอน...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.30 พฤศจิกายน 2561)

3.ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัด มีการวัดและประเมินผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมไปถึงการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีเกณฑ์การผ่านระดับชั้น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 12 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ครูควรกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลรวมไปถึงศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียน การประเมินผลจะต้องสัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลมาจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา มีการวัดและประเมินผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนการสอน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รวมไปถึงการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีเกณฑ์การผ่านระดับชั้นมีการรายงานผลการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.12 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรค์

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผล ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลควรวัดด้วยวิธีการที่หลากหลายไม่ใช่เฉพาะข้อสอบเพียงอย่างเดียวในการวัดผลประเมินผล นอกจากนี้ควรมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้ผลงานนักเรียนที่มีเป็นงานเชิงประจักษ์ วัดผลประเมินผลจากการที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง สังเกตจากการทำงานร่วมกัน การวางแผน การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล มีการติดตามการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่อง

กระบวนการ ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการเรียนการสอน โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมไปถึงการรายงานผลการดำเนินการ

(รองผู้บริหารสถานศึกษา. 23 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า โรงเรียนมีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมไปถึงการรายงานผลการดำเนินการ มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.23 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล มีการติดตามการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมไปถึงการรายงานผลการดำเนินการ มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 30 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลที่เกิดจากการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล มีการติดตามการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ รวมไปถึงการรายงานผลการดำเนินการ มีการนิเทศการจัดการ

เรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.30 พฤศจิกายน 2561)

4.ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษามีการจัดหา ผลิต พัฒนา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่สู่ชุมชนจัดทำฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 12 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ครูควรจัดทำ/สร้าง พัฒนา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้หรือเนื้อหาวิชาที่สอน มีการผลิตนวัตกรรมทางการจัดการเรียนรู้มาบูรณาการการเรียนการสอน และมีการเผยแพร่สู่ชุมชนจัดทำฐานการเรียนรู้ในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแหล่งเรียนรู้ จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระมีการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ...”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.12 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรค์

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษามีการจัดหา/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสถานจริง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน....”

(รองผู้บริหารสถานศึกษา. 23 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า ครูควรวิเคราะห์เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและควรเป็นสื่อที่สามารถประยุกต์ใช้ได้หลากหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับการเนื้อหาวิชาและการจัดการเรียนรู้อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาแหล่ง

เรียนรู้ที่ควรจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสถานจริง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน รวมไปถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชน....”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.23 พฤศจิกายน 2561)

โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษามีการจัดหา/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน มีการรายการใช้สื่อและแหล่งเรียนให้กับชุมชนและบุคคลภายนอกสถานศึกษา....”

(ผู้บริหารสถานศึกษา. 30 พฤศจิกายน 2561)

“...ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอว่า สถานศึกษามีการจัดหา/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน สร้างค่านิยมที่ดีงาม มีความพอเพียง มีความรู้ ร่วมกับการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง มีการรายการใช้สื่อและแหล่งเรียนให้กับชุมชนและบุคคลภายนอกสถานศึกษา รวมไปถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนและบุคคลภายนอก....”

(ครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้.30 พฤศจิกายน 2561)

จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาเขต 21 2. โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก อำเภอลำดวน จังหวัดบึงกาฬ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 และ 3. โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ อำเภอดงหลวง จังหวัด
หนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อเป็นแนว
ทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสรุปได้ ดังนี้

ตาราง 12 แสดงผลการสังเคราะห์วิธีดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก

วิธีดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)		โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม	โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก	โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
1.1	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	✓	✓	✓
1.2	ครูมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	✓	✓	✓
1.3	ครูมีจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	✓	✓	✓
1.4	การนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
1.5	มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		✓	✓
1.6	มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
1.7	มีการเผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	✓	✓	✓
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
2.1	ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	✓	✓	✓
2.2	ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	✓	✓	✓
2.3	มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ	✓	✓	✓
2.4	ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเน้นการถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจาก กิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	✓	✓	✓
2.5	ครูเน้นการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากเรียนรู้	✓	✓	✓

ตารางที่ 12 (ต่อ)

วิธีดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)		โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม	โรงเรียนเทศบาลนครเชียงใหม่ ภ.เชก	โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์
2.6	ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
2.7	กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	✓	✓	✓
2.8	กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	✓	✓	✓
3. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
3.1	สถานศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	✓	✓	✓
3.2	สถานศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	✓	✓	✓
3.3	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
3.4	การติดตามการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการเรียนการสอน	✓	✓	✓
3.5	นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
3.6	มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				
4.1	สถานศึกษามีการจัดหา/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้	✓	✓	✓
4.2	สถานศึกษามีสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓
4.3	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	✓	✓	✓
4.4	ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	✓	✓	✓
4.5	มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	✓	✓	✓

จากตาราง 12 แสดงผลการสังเคราะห์วิธีดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก ซึ่งมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 สถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 มาจัดลำดับความต้องการจำเป็น แล้วนำไปเป็นกรอบในการ สัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) เพื่อมาแนวทางการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ได้ ดังนี้

ตาราง 13 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21		
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดหวัง
1.ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
1.สร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1.จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการและให้ครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1.ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการระดับชั้นเรียนโดยให้มีครูประจำระดับสายชั้น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	2.สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีหลักสูตรท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
3.สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรมีภาวะวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้รวมไปถึงรูปแบบการสอนที่หลากหลายออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้และสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกกลุ่มสาระ โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระที่ชัดเจน มีผลงาน ชิ้นงานเป็นตัวแสดงผลของการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนมีการนำเสนอและแสดงความคิดเห็นใน
4. ครูกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา การวัดและประเมินผล มีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.ครูมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.ครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้และสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกกลุ่มสาระ
ทุกกลุ่มสาระ โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม หน่วยการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระที่ชัดเจน มีผลงาน ชิ้นงานเป็นตัวแสดงผลของการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ให้ผู้เรียนมีการนำเสนอและแสดงความคิดเห็นใน	5.จัดให้มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้และนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของ	4.สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรและนำผลการนิเทศติดตามไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา		
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21		
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดหวัง
<p>กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ</p> <p>6.มีการนิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหลักสูตรและปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>7.มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8.มีการเผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา</p>	<p>เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>6.ส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อิงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>7.เผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา</p>	
2.ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
<p>1.ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศึกษาวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ</p> <p>2.วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการ บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยเน้นการ ถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>5.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เน้นการจัดกิจกรรมที่นักเรียนลงปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้</p>	<p>1.ส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกสาระการเรียนรู้</p> <p>2.ส่งเสริมให้ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ</p> <p>3. มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการ เป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ</p> <p>4.ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเน้นการถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน</p> <p>5.ส่งเสริมให้ครูเน้นการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้</p>	<p>1.ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8 กลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>2.ครูมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3.ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการ บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน</p> <p>4.ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลการจัดการเรียนรู้</p> <p>5.ครูมีการปรึกษา สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ PLC เพื่อให้ทราบปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21		
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดหวัง
<p>6. กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</p> <p>7. มีการปรึกษา สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ PLC เพื่อให้ทราบปัญหาและพัฒนากิจการการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. พัฒนาให้มีเครือข่ายเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้</p>	<p>6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน</p> <p>7. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ PLC</p>	
3. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
<p>1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของวัดและประเมินผล</p> <p>2. ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล รูปแบบวิธีการ ขั้นตอน การออกแบบการวัดและประเมินผล</p> <p>3. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลจะต้องสัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>4. ออกแบบการวัดและประเมินผลควรวัดด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไม่ใช่เฉพาะข้อสอบเพียงอย่างเดียวในการวัดและประเมินผล</p> <p>5. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล</p> <p>6. นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ</p>	<p>1. สถานศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล</p> <p>2. สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4. มีคณะกรรมการติดตามการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการเรียนการสอน</p> <p>5. สถานศึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและรายงานผลการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระยะ</p>	<p>1. ครูมีการออกแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2. ครูมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>3. ครูนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล</p>

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21		
แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดหวัง
4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
<p>1.ศึกษาวิธีการสร้าง/พัฒนาสื่อ/นวัตกรรมในรูปแบบต่างๆและวิเคราะห์เนื้อหาในการสอนเพื่อเลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2.ผลิตสื่อ/นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถประยุกต์ใช้ได้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>3.มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยบูรณาการเข้าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4.ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ ของผู้เรียน</p> <p>5.วัดและประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนและบุคคลภายนอกเพื่อให้ชุมชนและบุคคลภายนอกได้ใช้ในการศึกษาดูงาน</p>	<p>1.จัดทำ/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้</p> <p>2.สถานศึกษามีสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3.สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ</p> <p>4.ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน</p> <p>5.มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>6.มีการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>1.ครูมีการใช้สื่อ นวัตกรรมทางการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2.ครูมีการจัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการเรียนรู้ที่ประยุกต์ใช้ได้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>3. มีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>4.ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา</p> <p>5.ครูมีการจัดรวบรวมทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>6.มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา</p>

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตอนที่ 3. การตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำแนวทางไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงในตารางดังนี้

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวม จากผู้ทรงคุณวุฒิ

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.40	0.57	มาก	4.09	0.63	มาก
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.30	0.63	มาก	4.13	0.72	มาก
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.30	0.64	มาก	4.17	0.80	มาก
4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.47	0.50	มาก	4.30	0.76	มาก
โดยรวม	4.37	0.59	มาก	4.17	0.73	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 จากผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
1	ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	1.1 สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.60	.548	มากที่สุด	4.00	.707	มาก
	1.2 ครูมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก
	1.3 ครูมีจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระ โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.20	.447	มาก	4.20	.447	มาก
	1.4 มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.837	มาก
	1.5 มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.40	.548	มาก	4.00	.707	มาก
	1.6 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อิงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.40	.548	มาก	4.20	.447	มาก
	1.7 มีการเผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.20	.837	มาก	3.80	.837	มาก
	โดยรวม	4.40	.573	มาก	4.09	.633	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
2	ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	2.1 ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกสาระการเรียนรู้	4.20	.837	มาก	3.80	.837	มาก
	2.2 ครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	4.00	.707	มาก	4.00	.707	มาก
	2.3 มีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ โดยการเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ	4.00	.707	มาก	4.20	.837	มาก
	2.4 ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเน้นการถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกิจกรรมต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	4.20	.837	มาก	4.20	.837	มาก
	2.5 ครูเน้นการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากเรียนรู้	4.60	.548	มากที่สุด	4.00	.707	มาก
	2.6 ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.40	.548	มาก	4.00	.707	มาก
	2.7 กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.20	.447	มาก	4.40	.548	มาก
	2.8 กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.548	มาก
	โดยรวม	4.30	.635	มาก	4.12	.716	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
3	ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง						
	3.1 สถานศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล	4.80	.447	มากที่สุด	4.40	.894	มาก
	3.2 สถานศึกษาการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบและครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.80	.447	มากที่สุด	4.20	.837	มาก
	3.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.20	.837	มาก	4.20	.447	มาก
	3.4 การติดตามการวัดผลและประเมินผลผลการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการเรียนการสอน	4.00	.707	มาก	4.40	.894	มาก
	3.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนรู้อันบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.00	.707	มาก	3.60	.894	มาก
	3.6 มีการรายงานผลการวัดและประเมินผล การกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.00	.707	มาก	4.20	.837	มาก
	โดยรวม	4.30	.642	มาก	4.17	.801	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
4	ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
	4.1 สถานศึกษามีการจัดหา/ผลิต/พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.40	.548	มาก	4.40	.894	มาก
	4.2 สถานศึกษามีสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	.548	มากที่สุด	4.20	.837	มาก
	4.3 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มาก
	4.4 ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	4.20	.447	มาก	4.00	.707	มาก
	4.5 มีการประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.20	.447	มาก	4.00	.707	มาก
	4.6 มีการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	.548	มากที่สุด	4.60	.894	มากที่สุด
	โดยรวม	4.47	.498	มาก	4.30	.765	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.69$) สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 มีความต้องการโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ
2. การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 8 ตัวชี้วัด 2) ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงมี 6 ตัวชี้วัด และ 4) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ตัวชี้วัด

ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ เนื่องจากสถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จาตการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของชุมชน และนโยบายของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ชัดเจน ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่ครบทุกกลุ่มสาระ สถานศึกษาต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้ครบทุกสาระการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องมีการวัดผลที่หลากหลาย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงและพัฒนาในทุกด้านให้อยู่ในระดับ มาก เพราะสถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพที่พร้อมในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กังวาน ปัญญาภิรมิตร (2556) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหลื่อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มี ปัญหาพบว่าครูขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และการทำวิจัยในชั้นเรียน และขาดสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะ คือ ควรพัฒนาความรู้อบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลและการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของครูและควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยให้เพียงพอ ด้านการ

บริหารงบประมาณ ปัญหาพบว่า ครูขาดความรู้ในการเขียนแผนงบประมาณและโรงเรียนขาดการระดมทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรจัดอบรมให้แก่ครูเรื่องการเขียนแผนงบประมาณและควรมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ด้านการบริหารงานบุคคล ปัญหาพบว่า ครูขาดตัวอย่างครูต้นแบบและความรู้ความเข้าใจที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและโรงเรียนขาดการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานบุคลากรต้นแบบ และจัดทำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาคูงาน และควรร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดนิทรรศการ การประชุม และการเสนอผลงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารทั่วไป ปัญหาพบว่า อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมขาดการดูแลอย่างทั่วถึง ข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขาดการสำรวจและรวบรวมร่วมกับ ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ข้อเสนอแนะ คือ ควรวางแผนดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยมอบหมายให้นักการภารโรงและลูกจ้างดำเนินการร่วมกันกับครูที่ปรึกษาและนักเรียนควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ในท้องถิ่นและจัดเก็บในห้องสมุด ควรจัดทำจดหมายข่าว วารสารเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิฐ รักรพม (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของโรงเรียนกัทรักษ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอนด้านพัฒนาการเรียน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขียวเรศ ใจทัต (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21พบว่าสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ เนื่องจากสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ให้ความสำคัญในเรื่องการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการสถานศึกษาและมีการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและให้มีการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทำให้สถานศึกษาตระหนักและมองเห็น

ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวรวมไปถึงในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามมาตรฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม ทักษะอาชีพ ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในทุกระดับชั้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานของสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวเรศ ใจทัต (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการ เรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนการสอนโดย ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พุฒผง ได้วิจัย เรื่องการพัฒนาแนวทางการบริการจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา ได้ วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพการจัดการเรียนรู้และบริหาร จัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ งานวิจัยของ รณชัย ทิพย์อุทัย (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่ สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชัย อามุกคะ ได้วิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความ คิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และประธาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและราย ด้านทุกด้านอยู่ระดับมาก

2.การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ดังนี้

2.1 ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2555 สถานศึกษาควรสร้างองค์ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการ

อบรมเชิงปฏิบัติการและให้ครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึงครูผู้สอนควรมีจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาสาระปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการจัดการเรียนการสอนครู โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ มาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการเผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลรัตน์ หดย้อย (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 8 กลุ่มสาระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการในระดับมาก และครูผู้สอนมีความเห็นด้วยต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัยภรณ์ บุญโยทยา (2552) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการดำเนินการพัฒนาโดยการประชุม ปฏิบัติการ ทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น เป็นระดับมากที่สุด การติดตามผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยทำให้ครูทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยถูกต้องตามองค์ประกอบและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินศักดิ์ พรหมดอนกลอย (2551) ได้วิจัยเรื่องศึกษาการพัฒนาบุคลากรครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้องจังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนหนองสองห้องวิทยา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้ง 6 คน โดยบรรลุเป้าหมายทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรูและบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจใน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงและมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ควรวิเคราะห์หลักสูตรและบูรณาการทุกกลุ่มสาระโดยการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในเนื้อหาในวิชาและในชีวิตประจำวัน

2.2 ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนโดยส่งเสริมให้ครูมีศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศึกษาวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ออกแบบแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยมีการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และบูรณาการ ข้ามกลุ่มสาระ โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งเรื่อง หนึ่งโครงการ หนึ่งระดับชั้นที่บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยเน้นการถอดบทเรียนตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ ใช้ในการวิเคราะห์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน พัฒนาทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เน้นการจัดการที่นักเรียนลงปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีการปรึกษา สะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ PLC เพื่อให้ทราบปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาให้มีเครือข่ายเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ครู ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมฤทัย พงษ์พันธ์ (2556) ได้วิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างให้ประสบความสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจและความมุ่งมั่นในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2558) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัย 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาตามแนว

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านด้านการบริหารการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3) ผลการประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการศึกษาตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิสสา กิจสนธิ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง รองลงมาคือ ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการประพฤติปฏิบัติตน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ ลุนบง (2555) ได้วิจัยเรื่อง การ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การ ปลูกผักปลอดสารพิษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 78.00 และ นักเรียนทั้งหมดได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (70) นักเรียนมีคะแนน คุณลักษณะตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเกณฑ์ 80/80 และคะแนนมีค่าสูงขึ้นตาม แผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ของวัดและประเมินผล ศึกษาคู่มือการวัดและ ประเมินผล รูปแบบวิธีการ ขั้นตอน การออกแบบการวัดและประเมินผล ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการจัดการเรียน การสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลจะต้องสัมพันธ์กับผลการ วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีการออกแบบการวัดและประเมินผลควรวัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ไม่ใช่เฉพาะ ข้อสอบเพียงอย่างเดียวในการวัดและผลประเมินผลมีการนิเทศติดตามการวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการ จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเรื่องกระบวนการ ขั้นตอน รวมไปถึง ถึงมีการรายงานผลการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดได้รับทราบและเผยแพร่ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ รณชัย ทิพย์อุทัย (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า ควรกำหนดนโยบายหลักของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยมีศึกษานิเทศก์คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะและให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา ควรมีการวางแผนงาน ดำเนินการ นิเทศติดตาม สรุป รายงาน และประเมินผลในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบจริงจัง และต่อเนื่อง พรอมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรให้ผู้ปกครอง และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกชั้นตอนตามความเหมาะสม และภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 เรื่องสู่การบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) เงื่อนไขความรู้และ 5) เงื่อนไขคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินศักดิ์ พรหมดอนกลอย (2551) ได้วิจัยเรื่องศึกษาการพัฒนาบุคลากรครู ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่นพบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบคลินิกช่วยให้ครูผู้สอนมี ความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับที่น่าพอใจทั้ง 6 คน โดยบรรลุเป้าหมายทั้งหมดสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลภรณ์ บุญโยทยาน (2552) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีการดำเนินการพัฒนาโดยการประชุมปฏิบัติการทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นระดับมากที่สุด การติดตามผลการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยทำให้ครูทุกคนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยถูกต้องตามองค์ประกอบและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิสสา กิจสนธิ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวม ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการประพฤติปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยองค์ประกอบในแต่ละด้านดังกล่าวมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 , 0.99 และ 0.73 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พุฒผง (2560) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริการจัดการ

หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 7 ตัวชี้วัด ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 9 ตัวชี้วัด ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 10 ตัวชี้วัด ด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มี 7 ตัวชี้วัด ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาศึกษาวิธีการสร้าง/พัฒนาสื่อ/นวัตกรรมในรูปแบบต่างๆและวิเคราะห์เนื้อหาในการสอนเพื่อเลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการผลิตสื่อ/นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถประยุกต์ใช้ได้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยบูรณาการเข้าทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนมีการวัดและประเมินผลการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อปรับปรุงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีทะเบียนแหล่งเรียนรู้ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ให้ชุมชนและบุคคลภายนอกเพื่อให้ชุมชนและบุคคลภายนอกได้ใช้ในการศึกษาดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิสา กิจสนธิ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการศึกษา โมเดลตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 9 ตัว จากตัวแปรแฝงองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 2 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 3 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการประพฤติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสำคัญมากที่สุดในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ด้านความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการประพฤติปฏิบัติตนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ผุยผิง (2560) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริการจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวเรศ ใจทัด (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 บูรณาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการเรียนการสอนครบ ทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กำหนดนโยบายแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำแผนการสอนหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการจัดอบรมครูและให้ครูศึกษาดูงานสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดหาสื่อแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษาพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผลการประเมิน แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยะ ลุนบง (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้ผลดีควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ 1.1 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนควรเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสนใจและมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนจะทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้คำถามที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับประสบการณ์ของนักเรียนจัดกลุ่มนักเรียนโดยความสามารถเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาให้แรงเสริมทางบวกสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการดำเนินงานต่อเนื่องและพัฒนาการจัดการเรียน การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการจัดทำหน่วยการ เรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบทุกกลุ่มสาระ ส่งเสริมให้มีการบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้มีการวัดผลที่หลากหลายและส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อและ นวัตกรรมใหม่ๆ ทางการจัดการเรียนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบทุกกลุ่มสาระ รวมถึงการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.2 ควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระรวมถึงพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

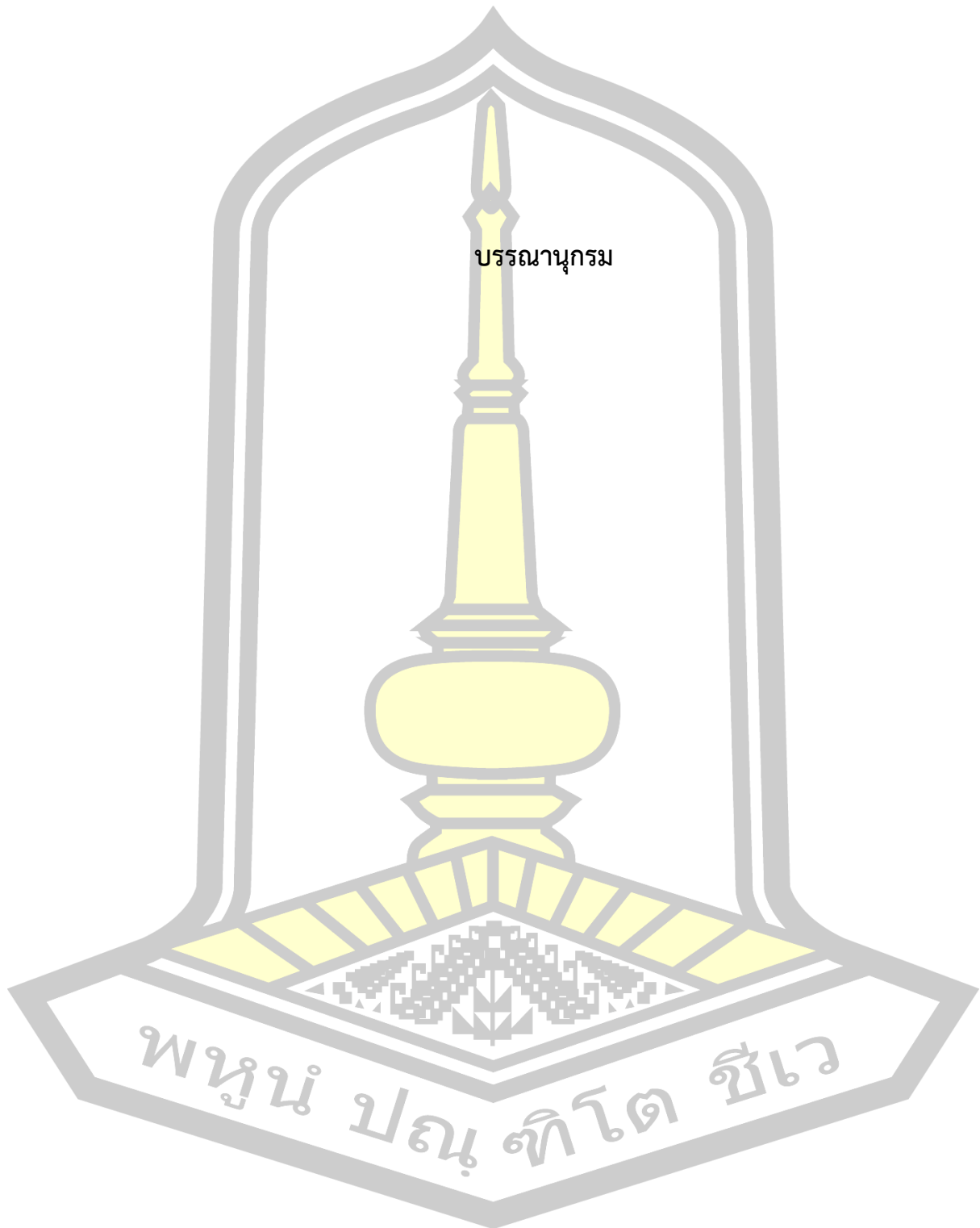
1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อ ส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างไร

2.2 ควรศึกษาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

2.3 ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา. (2560). แนวทางการดำเนินโครงการการขับเคลื่อนสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ.
- กังวาน ปัญญาภิรมิต. (2556). การบริหารการจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเลื้อมพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกษม วัฒนชัย. (2555). เศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการศึกษาของชาติ. Retrieved from <http://www.manager.co.th>
- จิราพร ผุยผง. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนเรียนนึ่งกััดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรารุช. (2553). ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัทศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่งจำกัด.
- จิรายุทธ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2548). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”, เศรษฐกิจและชุมชน. กรุงเทพฯ.
- ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2547). การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชินศักดิ์ พรหมดอนกลอย. (2551). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เชาวเรศ ใจทัต. (2559). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูมุกดาหาร. กศ.ม มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2558). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเศรษฐศาสตร์และการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา. (2557). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2543). ทฤษฎีใหม่กับการศึกษา. วารสารวิชาการ.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). กิจกรรมปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.

- ทิตินา แคมมณี. (2559). ถอดรหัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสอนกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริญานุษ พิบูลสรารุช. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อส่งเสริมกรุงเทพฯ.
- ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. (2547). เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักนักพิมพ์แม็ค.
- เปรมฤทัย พงษ์พันธ์. (2556). การบริหารสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหาร จัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบุรี.
- พรชัย อามุกคะ. (2553). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2551). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ ภัณฑ์.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พันทิพา มาลา. (2546). การศึกษาแนวทางการบริหารงานวัฒนธรรมของสำนักศิลปะวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิสิฐ รักพรหม. (2556). การจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารของ โรงเรียน กันทรลักษณ์วิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
- เพชรภรณ์ รื่นรมย์. (2542). เกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่กับการจัดการเรียนการสอน. วารสารวิชาการ.
- ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (n.d.). เศรษฐกิจพอเพียง.
- รณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. ศึกษาค้นคว้าอิสระ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคลหนังสือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ทุกคนต้องอ่าน (พิมพ์ครั้งที่). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รุ่งฤดี โชติวิเชียร. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณิสรา กิจสนิท. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ ปรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย ประวันนา. (2544). กรมส่งเสริมการเกษตร.เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไลภรณ์ บุญโยทยาน. (2552). การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีไลรัตน์ หดย้อย. (2552). การพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัด สงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2550). วิธีการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาคามอัยาศัยจังหวัดสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมพร เทพสิทธิธา. (2548). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสาร.
- สมยศ นาวิการ. (2544). การติดต่อสื่อสารองค์การ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2544). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. (2560). คู่มือแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง. หนองคาย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 10 (2550-2554). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

สุธรรม ธรรมพัฒน์. (2554). *หลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา*.

มหาสารคาม: ภาค วิชาการบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุภาเพ็ญ เตชะเพิ่มผล. (2554). *การพัฒนารูปแบบสุขภาวะชุมชนเพื่อความอยู่ดีมีสุขโดยการ*

ประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงตำบลนาข่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดมหาสารคาม.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2542). *การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*.

กรุงเทพฯ.

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). *ใต้เบื้องพระยุคลบาท*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

สุริยะ ลุนบง. (2555). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของ*

เศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การปลูกผักปลอดสารพิษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระ

การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิชา ธีรวิจารณ์ญาณกุล. (2550). *การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร*

โรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การประเมินความต้องจำเป็น*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

หวน พันธุ์พันธ์. (2545). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

อภิชัย พันธเสน. (2550). *โครงการสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเขียน บทความ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.

อัจฉรา โพธิยานนท์. (2539). *การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อำพล เสนาณรงค์. (n.d.). *องค์มนตรีของคนไทยช่วยกันเผยแพร่เศรษฐกิจพอเพียง*.

Calkins, P. (2009). "Sufficiency Economy Matrices : Multi-Period Optimization for Local Development Planners,." *Journal of Economics and Management*.

Good, C. V. (1982). *Dictionary of education*. New York: McGraw- Hill Book. Hills.

Kaufman, J. and A. (1979). *English. Need Assessment : Concept and Application*.

Englewood Cliff,NJ: Educational Technology Publications.

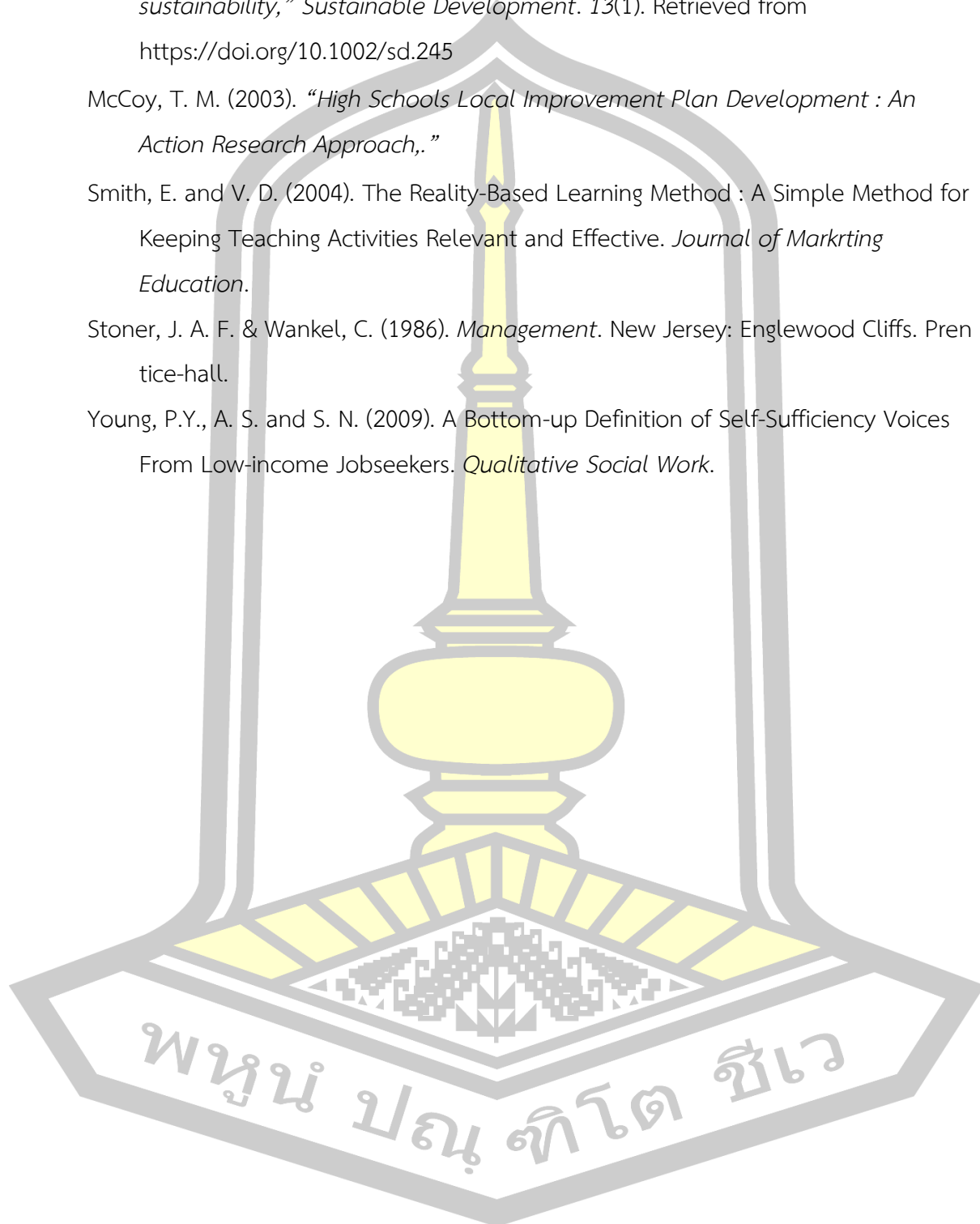
Lamberton, G. (2005). "Sustainable sufficiency : an internally consistent version of sustainability," *Sustainable Development*. 13(1). Retrieved from <https://doi.org/10.1002/sd.245>

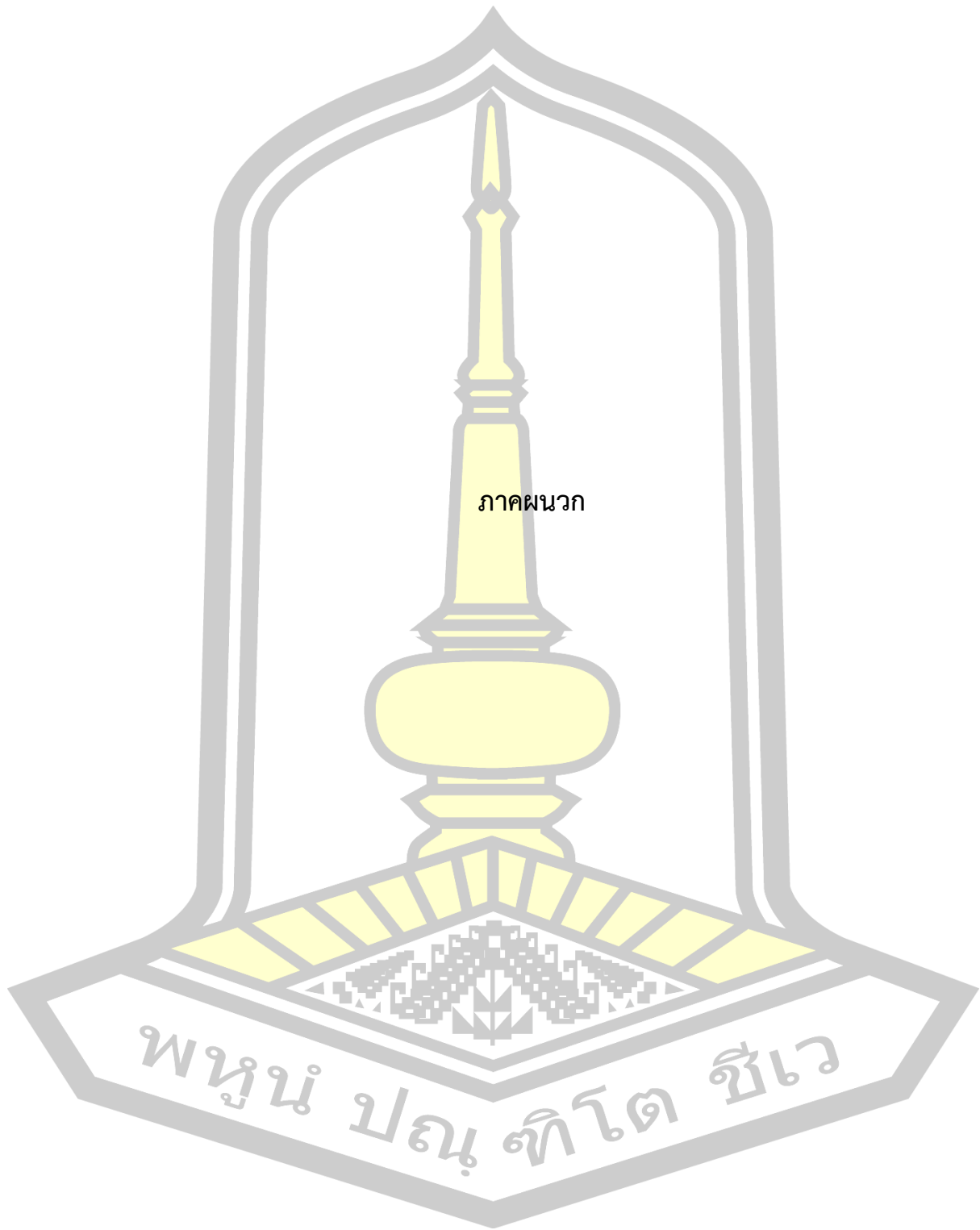
McCoy, T. M. (2003). "High Schools Local Improvement Plan Development : An Action Research Approach,."

Smith, E. and V. D. (2004). The Reality-Based Learning Method : A Simple Method for Keeping Teaching Activities Relevant and Effective. *Journal of Marketing Education*.

Stoner, J. A. F. & Wankel, C. (1986). *Management*. New Jersey: Englewood Cliffs. Prentice-hall.

Young, P.Y., A. S. and S. N. (2009). A Bottom-up Definition of Self-Sufficiency Voices From Low-income Jobseekers. *Qualitative Social Work*.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุ ประจันต์ ชัยเว

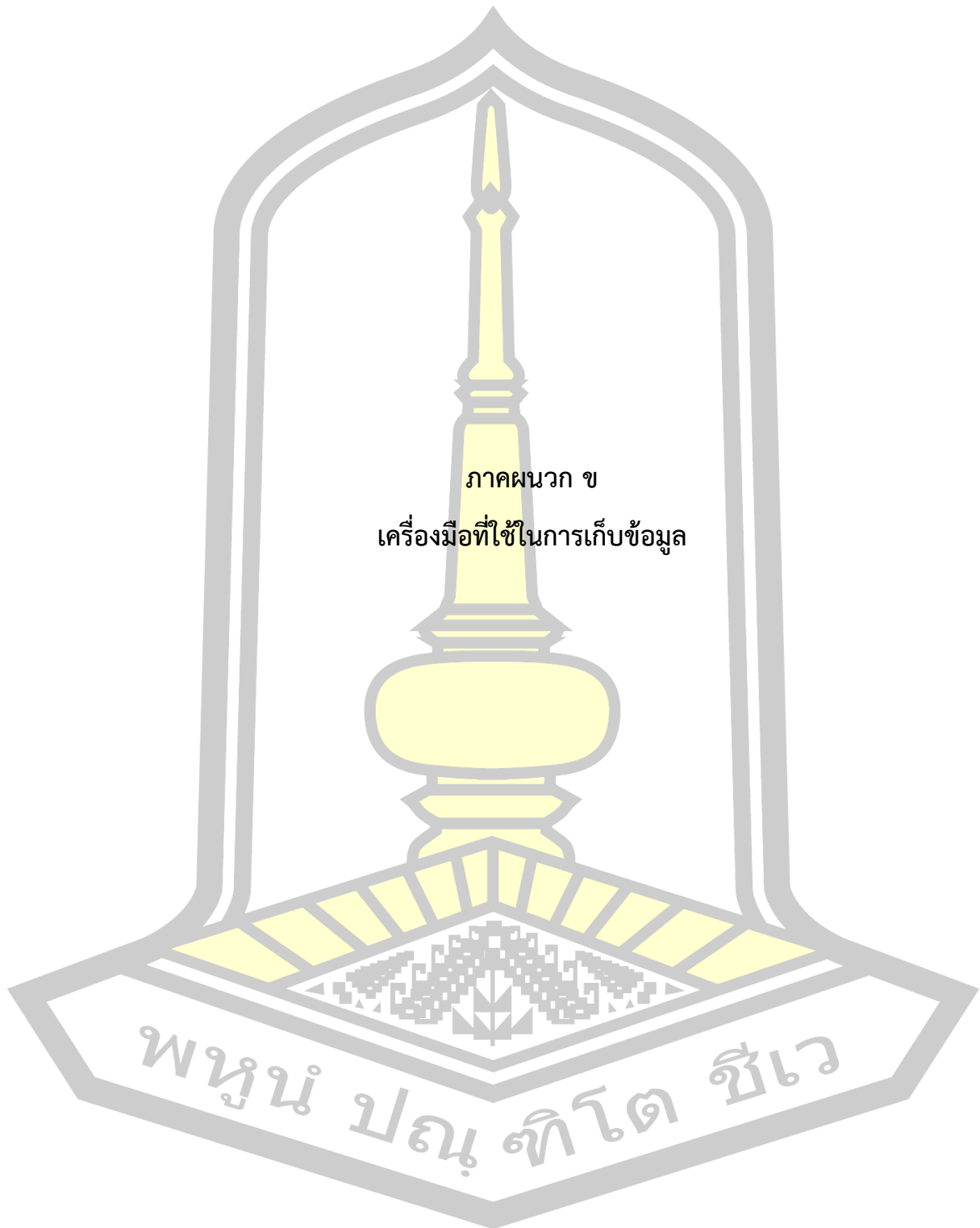
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน
 วุฒิการศึกษา กศ.ด. วิจัยและประเมินผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา วิจัยและพัฒนาการศึกษา
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ
 วุฒิการศึกษา กศ.ด.สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา บริหารการศึกษา
- 3) รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์
 วุฒิการศึกษา กศ.ด. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชา การบริหารการศึกษา
- 4) นายกมลพันธ์ แก้วโชติ
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาดไทย
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
- 5) นางวิภาพรรณ ดอนจันทร์โคตร
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
ตำแหน่ง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

พูน ปณ ทัโต ชเว

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีชัย จิตรนันท์
 วุฒิการศึกษา ค.ด. สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์
- 2) นางชนานันท์ สุคันธา
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
 ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
- 3) นายวิษณุ อึ้งตระกูล
 วุฒิการศึกษา ค.ม สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสังคมิวิทยา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
- 4) นายวีรยุทธ ชานัย
 วุฒิการศึกษา กศ.ม สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าบ่อ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
- 5) นางธาริณี นามแสง
 วุฒิการศึกษา ค.บ สาขาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item

Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ พึงประสงค์ ด้านหน่วยการ เรียนรู้ตาม ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	1.สถานศึกษามีกำหนดหลักสูตรการ เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง				
	2.สถานศึกษามีการจัดทำหน่วยการ เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	3.มีการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการ เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	4.มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หน่วย การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	5.มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหน่วย การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	6.มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	7.มีการนิเทศ/ติดตามการใช้หลักสูตร การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง				
	8.มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตาม				

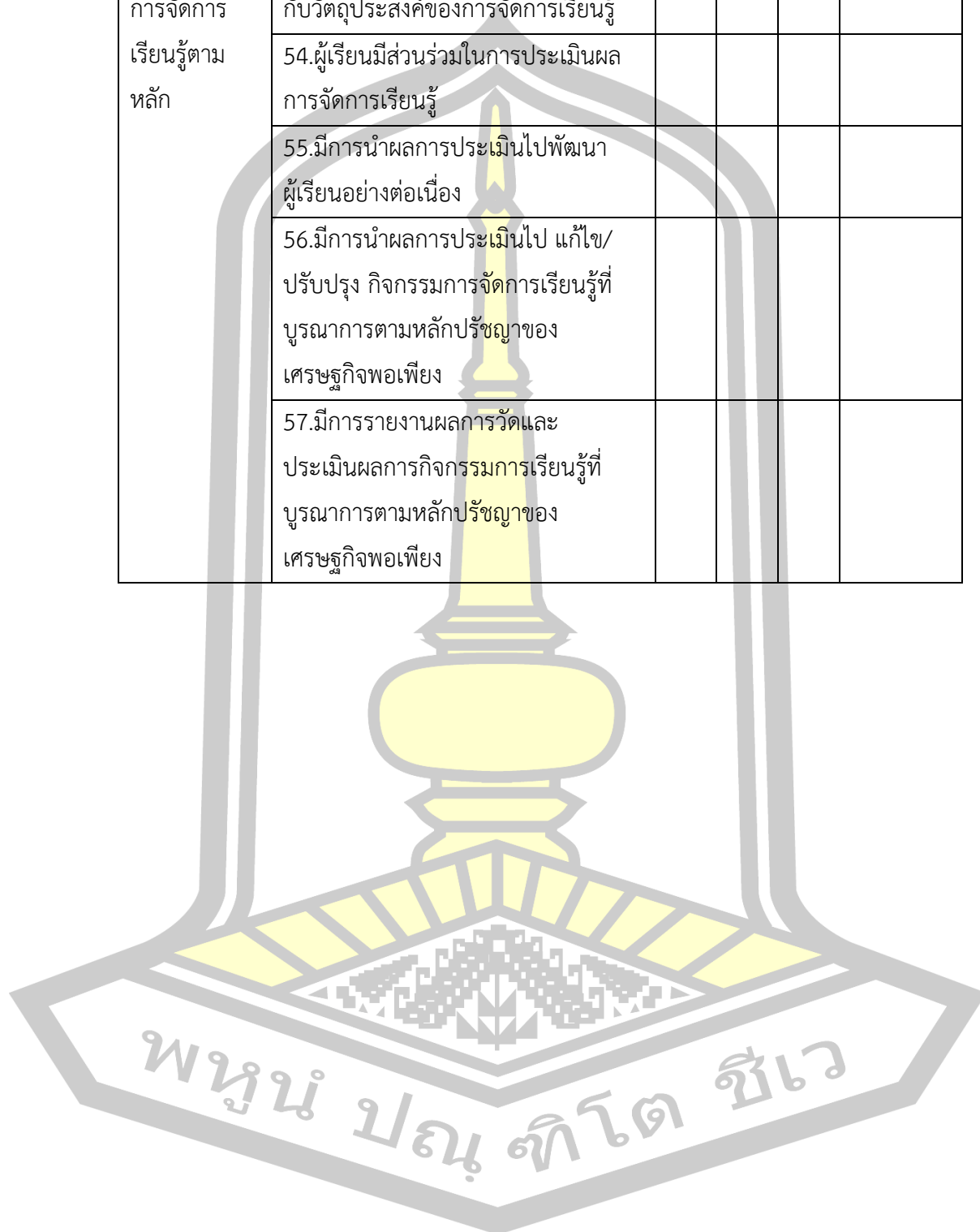
	หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	9.มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	10.มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	11.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	12. มีการวัดและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	13.มีการนิเทศและติดตามผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	14.มีการปรับปรุงและพัฒนาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ พึงประสงค์	15.ผู้สอนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และ				
องค์ประกอบ ที่ ด้าน	16.ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
การบูรณาการ หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง	17.ผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	18.ผู้สอนมีทักษะการแก้ปัญหาในชั้นเรียนที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				

19.ผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้แก่การเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
20.ผู้สอนมีวิธีการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในชุมชน				
21.ผู้สอนมีการบูรณาการใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในชุมชน				
22.ผู้สอนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
23.ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
24.ผู้สอนมีการวิจัย/แก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
25.ผู้สอนมีการพัฒนาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
26.กิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง				
27.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง				
28.ผู้เรียนปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
29.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ในชั้นเรียน				
30.กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา				

	ของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข				
	31.กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม				
	32.กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์				
	33.กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน				
การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ พึงประสงค์ องค์ประกอบ ที่ 3 ด้านสื่อ และแหล่ง เรียนรู้ เกี่ยวกับ ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	34.สถานศึกษาที่การจัดการ/ผลิตสื่อ/ใช้สื่อเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	35.มีการจัดการ/ผลิตสื่อเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	36.มีการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	37.สถานศึกษามีการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
	38.สถานศึกษาเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติโดยใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้				
	39.สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา				

	40.สถานศึกษามีการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกสถานศึกษา				
	41.ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา				
	42.ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา				
	43. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง				
	44.มีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนด้วยรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้				
	45.สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้				
	46.ผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา				
	47.ผู้สอนจัดให้มีการเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์				
	48.ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
การศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่ พึงประสงค์ ด้าน องค์ประกอบ ที่ 4 ด้านการ วัดและ	49.มีการกำหนดจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นของสถานศึกษา				
	50.มีการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินที่หลากหลาย				
	51.มีการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์				
	52.มีการวัดและประเมินตามสภาพจริงของการจัดการเรียนรู้				

ประเมินผล การจัดการ เรียนรู้ตาม หลัก	53.มีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้				
	54.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล การจัดการเรียนรู้				
	55.มีการนำผลการประเมินไปพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง				
	56.มีการนำผลการประเมินไป แก้ไข/ ปรับปรุง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ บูรณาการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง				
	57.มีการรายงานผลการวัดและ ประเมินผลการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ บูรณาการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง				

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนของการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยมีผู้บริหาร รองผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง องค์กรประกอบ 4 องค์กรประกอบ

1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลัก

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบนี้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบต่อใดๆกับผู้ตอบแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี

นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

() หน้าข้อที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. สภาพตำแหน่ง

() ผู้บริหารสถานศึกษา	() รองผู้บริหารสถานศึกษา
() หัวหน้าวิชาการ	() หัวหน้ากลุ่มสาระการ
เรียนรู้	
() ครูสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	

2. เพศ

() ชาย	() หญิง

3. ขนาดโรงเรียน

() ขนาดใหญ่พิเศษ	() ขนาดใหญ่
() ขนาดกลาง	() ขนาดเล็ก

4. ประสบการณ์ทำงาน

() ต่ำกว่า 5 ปี	() 5 – 10 ปี
() 11 – 15 ปี	() 16 – 20 ปี
() 20 ปี ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

คำชี้แจง : ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ทั้งในสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ เพื่อระบุว่าสถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใดโดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อยที่สุด

- 5 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามในตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความเป็นจริง ตามสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ตามระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	มีการกำหนดหลักสูตรการเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			✓			✓				

คำอธิบาย

จากตัวอย่าง ข้อที่ 0 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓

ในช่องสภาพปัจจุบัน ระดับ 3 หมายความว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันมีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

ในช่องสภาพที่พึงประสงค์ ระดับ 5 หมายความว่า สภาพที่คาดหวังการให้เกิดการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด

พหุ ประถมศึกษา

ข้อคำถาม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)										
มีการนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง										
มีการนำผลการประเมินไปแก้ไข/ปรับปรุง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง										
42 มีการรายงานผลการวัดและประเมินผลภารกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง										

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

คำชี้แจง 1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบ การพัฒนาแนวทางการจัดการ
เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต
21

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

3. การสัมภาษณ์ในครั้งผู้วิจัยมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มี ผลกระทบต่อองค์กร
หรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือใน
การสัมภาษณ์ และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม)

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ฑิต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ - นามสกุล
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด สาขา
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. สถานที่ทำงาน

เรื่องที่สัมภาษณ์ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

ผู้สัมภาษณ์ นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา

สถานที่

.....

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....เริ่มเวลา.....น.ถึงเวลา.....น..

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

ท่านมีความคิดเห็นว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ควรมีแนวทางดำเนินการอย่างไร จึงจะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน ต่อไปนี้

- 1.ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชีว

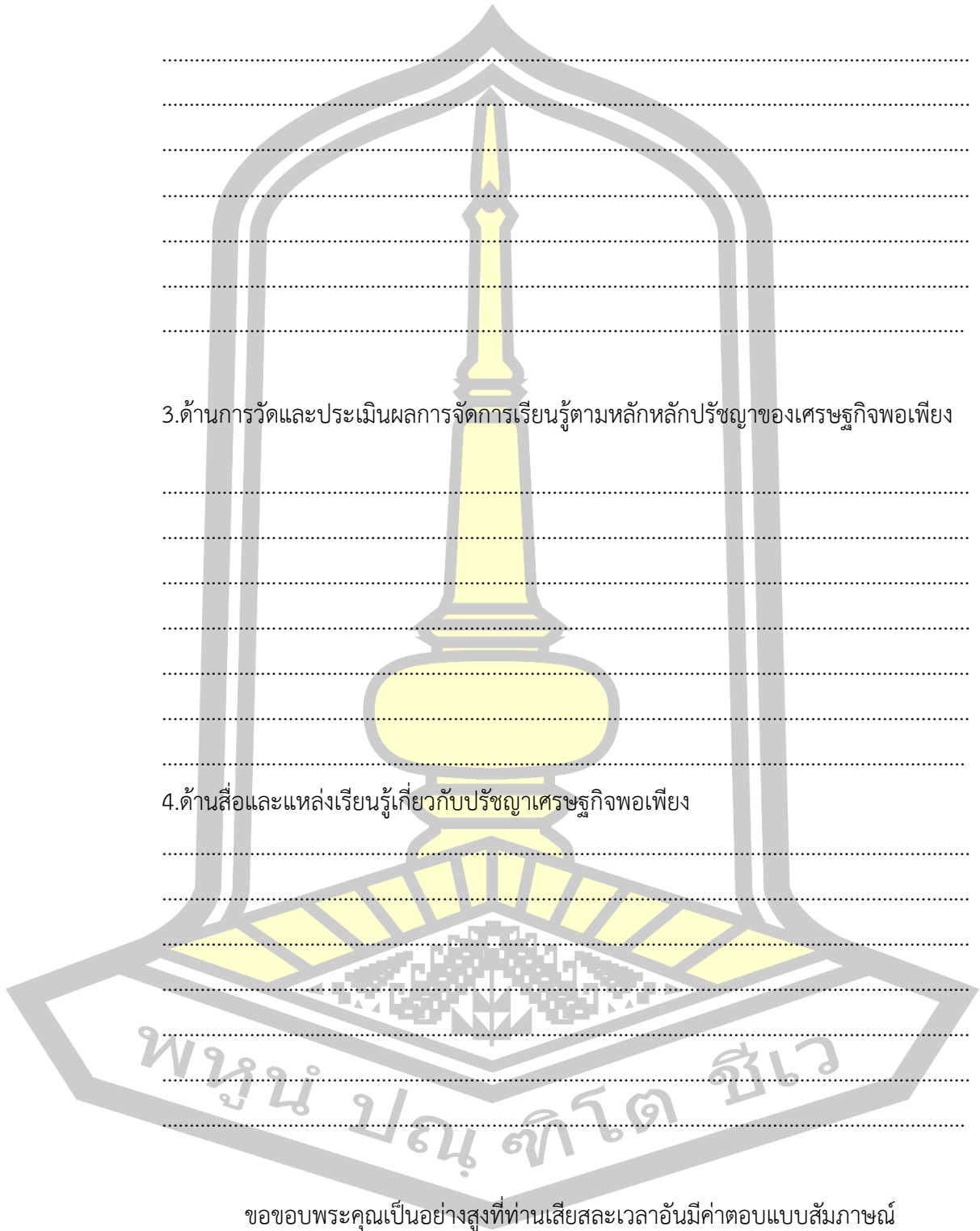
.....

.....

2.ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสัมภาษณ์

แบบประเมิน

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้เป็นแบบประเมินการการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ซึ่งผู้วิจัยแนบมาพร้อมนี้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

2. โปรดพิจารณาการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21 ทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมาก

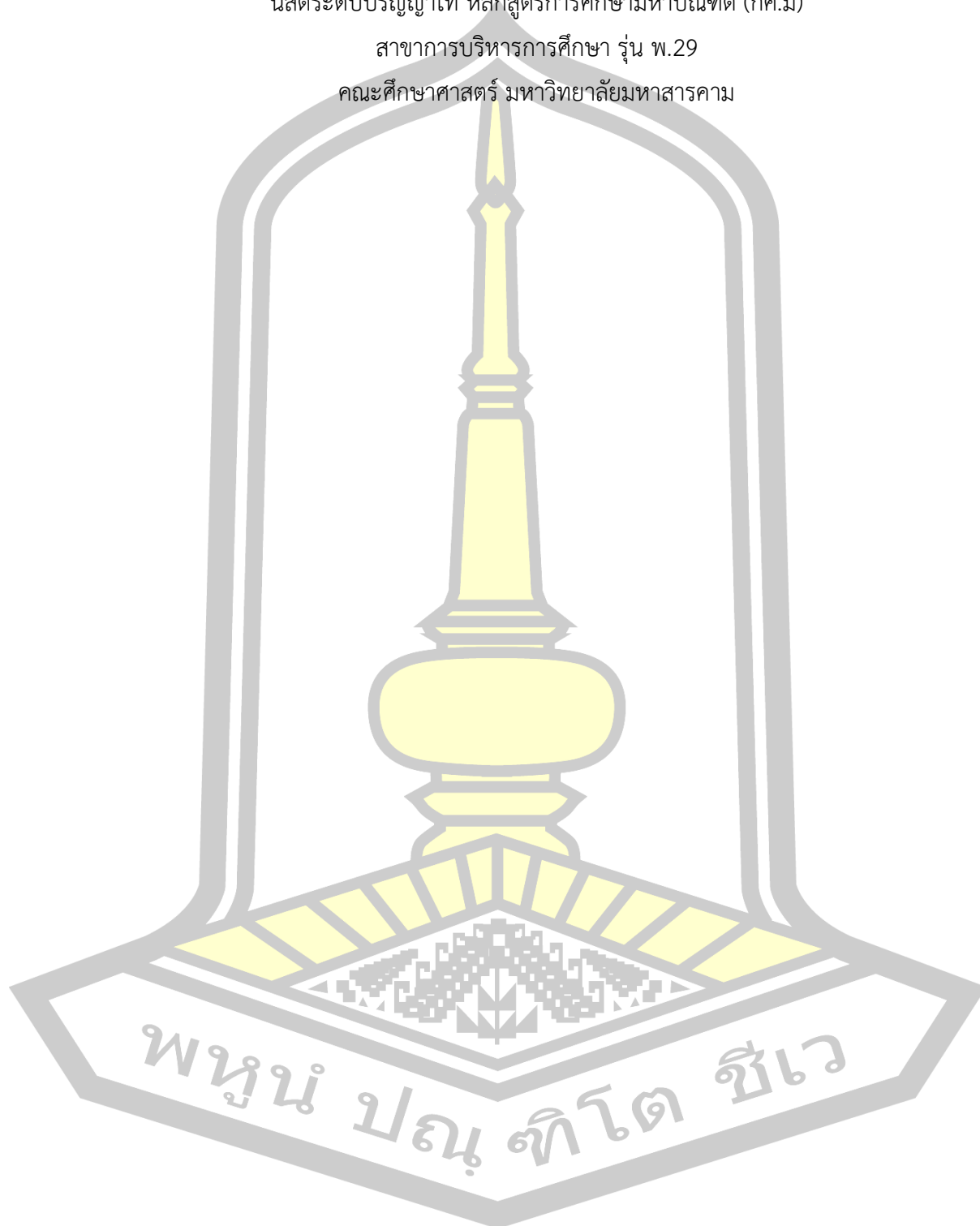
3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้ รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา
นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม)
สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น พ.29
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

	แหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง										
4.6	มีการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง										

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 21

1. ด้านหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

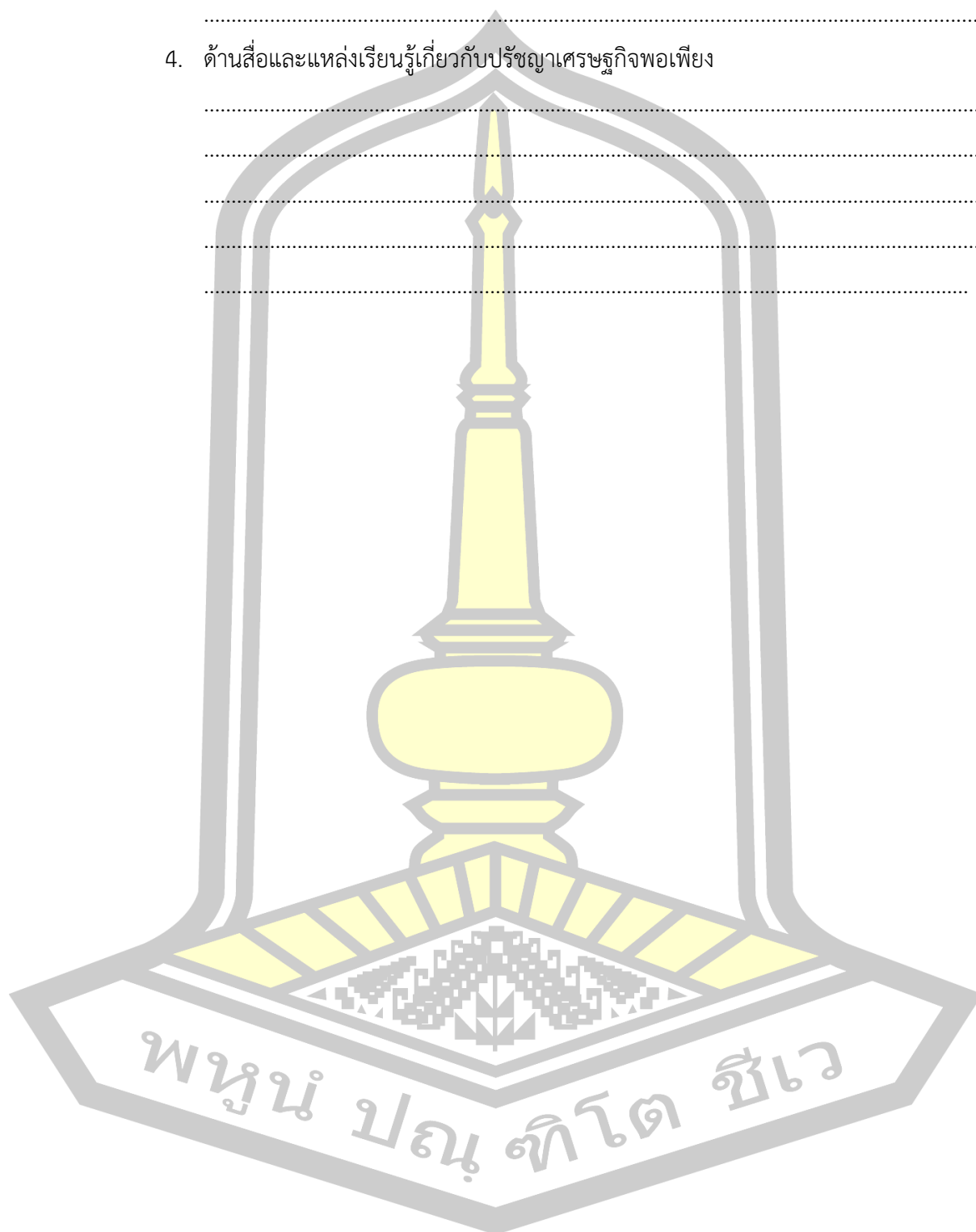
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล

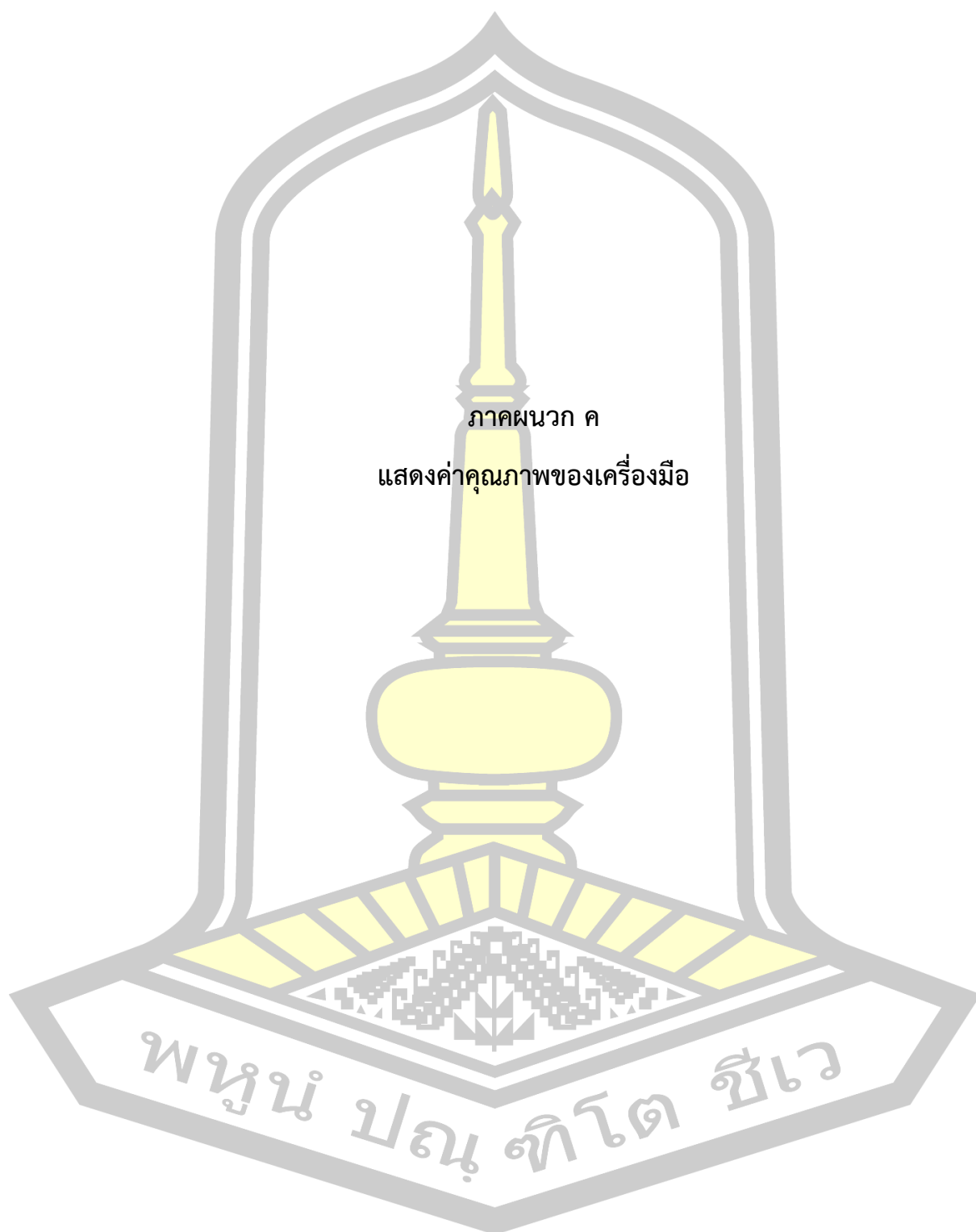
.....

.....

.....

4. ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 19 ดัชนีค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อ ที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
6	1	0	0	1	1	0.60	ใช้ได้
7	0	-1	0	-1	0	-0.40	ตัดทิ้ง
8	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	0	0	-1	1	-1	-0.20	ตัดทิ้ง
12	-1	0	0	0	-1	-0.40	ตัดทิ้ง
13	0	-1	1	1	0	0.20	ตัดทิ้ง
14	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	0	0	1	1	0	0.40	ตัดทิ้ง
17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	0	0	0	1	0	0.20	ตัดทิ้ง

ข้อ ที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
21	0	0	-1	-1	0	-0.40	ตัดทิ้ง
22	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	0	-1	0	1	0	0.00	ตัดทิ้ง
24	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
25	0	-1	1	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
26	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
30	0	0	0	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
31	0	-1	1	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
32	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
33	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
34	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
35	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
36	0	0	-1	-1	0	-0.40	ตัดทิ้ง
37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
39	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
40	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้

พหุ ประถมศึกษา

ข้อ ที่	คะแนนความเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
41	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
42	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
44	0	1	-1	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
45	1	0	1	0	1	0.60	ใช้ได้
46	1	0	1	0	1	0.60	ใช้ได้
47	0	1	-1	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
48	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
49	1	0	1	0	1	0.60	ใช้ได้
50	1	1	0	0	1	0.60	ใช้ได้
51	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
52	1	1	-1	1	1	0.60	ใช้ได้
53	0	1	-1	-1	0	-0.20	ตัดทิ้ง
54	1	0	1	1	0	0.60	ใช้ได้
55	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
56	1	1	0	1	1	0.80	ใช้ได้
57	1	0	0	1	1	0.60	ใช้ได้

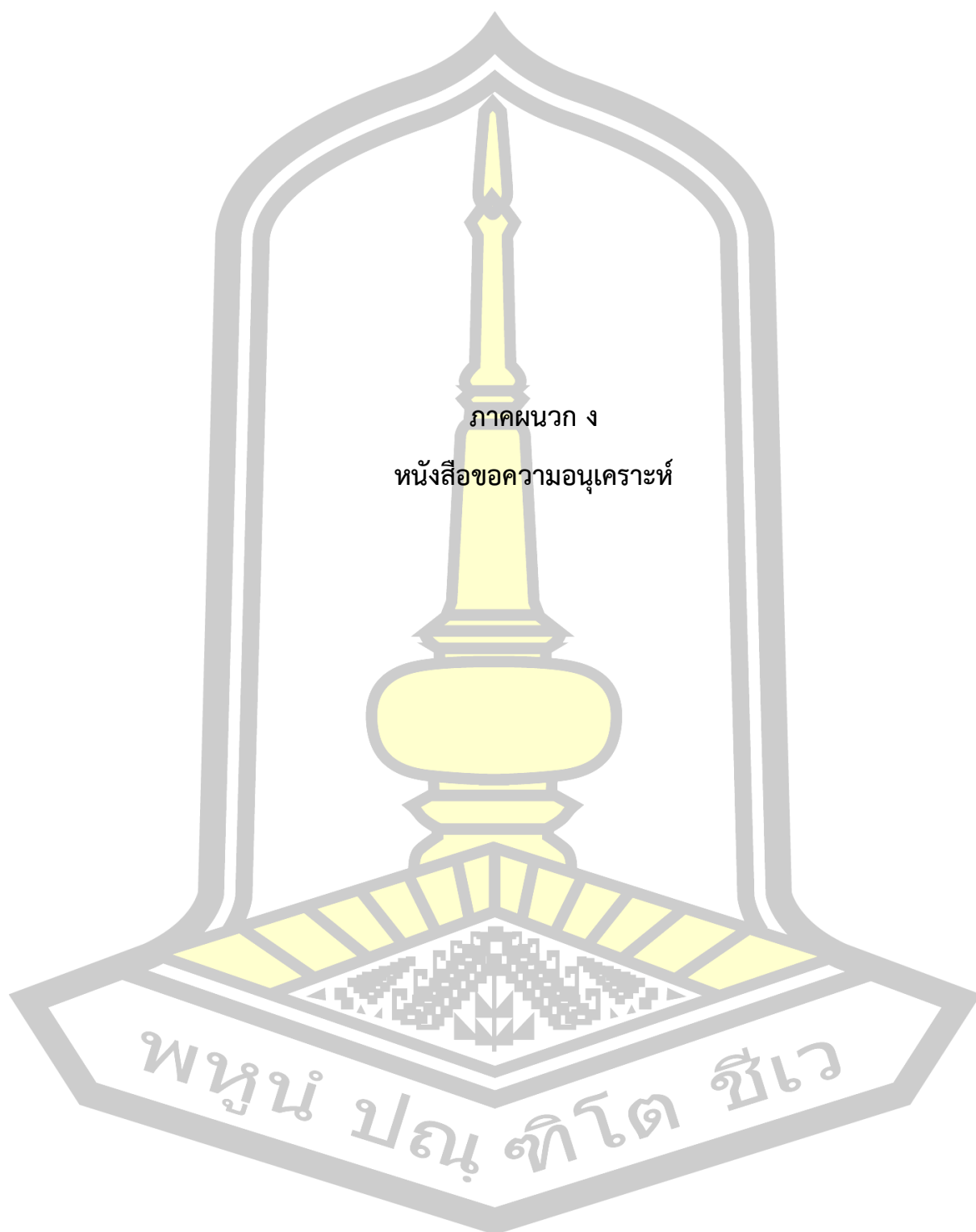

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

ข้อ	r_{xy} สภาพ ปัจจุบัน	r_{xy} สภาพที่พึง ประสงค์	ข้อ	r_{xy} สภาพ ปัจจุบัน	r_{xy} สภาพที่พึง ประสงค์
1	.508	.666	22	.507	.680
2	.578	.618	23	.340	.564
3	.516	.773	24	.334	.704
4	.372	.786	25	.392	.692
5	.584	.875	26	.422	.764
6	.480	.704	27	.448	.806
7	.721	.839	28	.705	.857
8	.627	.831	29	.645	.870
9	.646	.831	30	.752	.858
10	.540	.817	31	.745	.777
11	.481	.746	32	.689	.798
12	.545	.762	33	.575	.804
13	.439	.762	34	.697	.778
14	.350	.770	35	.690	.709
15	.316	.845	36	.498	.629
16	.649	.854	37	.465	.670
17	.549	.854	38	.465	.744
18	.641	.892	39	.639	.733
19	.492	.809	40	.692	.803
20	.528	.760	41	.505	.752
21	.345	.680	42	.703	.691

ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน มีค่า .949

ค่าความเชื่อมั่นสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเท่ากับ .984

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 863 2 พฤษภาคม 2561
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
 รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 902

7 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.คณิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 863

2 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์นท์

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.คณิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมี ประสบการณ์ ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว 863

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายกมลพันธ์ แก้วโชติ

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิติน 0814598994

ที่ ศธ. 0530.5(2) /ว 863

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 พฤษภาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางวิพาพรรณ ดอนจันทร์โคตร

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จิตสุวรรณ์)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0814598994

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2589

วันที่ 24 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปณ ทัโต ชีเว

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2589

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิษณุ อังตระกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนสังคมิวิทยา

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนิสิต จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0814598994

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2589

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายวิรัช ชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าบ่อ

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนา การศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนิสิต จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0814598994

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2589

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางชนานันท์ สุคันธา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ดนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนิสิต จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0814598994

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว2589

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 ธันวาคม 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางธาริณี นามแสง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

ด้วย นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี อาจารย์ ดร.ตนิตา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนิสิต จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0814598994

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาววิไลวัลย์ พรหมมา
วันเกิด	วันที่ 22 เดือนเมษายน พ.ศ. 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	303 หมู่ 8 ตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย รหัสไปรษณีย์ 43000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2541 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกวนวันวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พ.ศ.2546 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2562 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการ บริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว